

KIRKKO & KOTI

**Viina oli
tuhota Karin
koko elämän**
➤ 7

**Musiikki
johdattaa
joulutunnelmaan**
➤ 8–9

**Ota talteen
joulunajan
tapahtumaliite!**

kirkkojakoti.fi

**Hyvää
Joulua!**

Pyhällä aterialla

Jouluateria kuuluu joulun kohokohtiin. Juhla-ateriaan tiivistyy paljon odotuksia. Lapsi toivoo, että pidetään iloa, väsynyt vanhempi mahdollisuutta viimein hengähtää. Yksinäinen toivoo ystävää, köyhä sitä, että edes tänä pyhänä yönä saisin suoda itseleni ja toisille kohtuullisen aterian ja juhلاميelen.

Perheriitojen kuluttama toivoo, että jouluateria voitaisiin syödä yhdessä ja sovinnossa. ”Parempi vihannesvati ja ystävien seura kuin syöttövasikka ja vihaiset katseet”, sanoo Raamatun sananlasku.

Joulun juhla-ateriaan kuuluu sekä kunnia Jumalalle korkeuksissa että maassa rauha ihmisten kesken.

Muuan parturi kertoi joskus päättäni leikatessaan sattumuksesta kotinsa joulupöydässä. Yhdessä oli lasten ja sukulaisten kanssa päätetty aloittaa jouluateria vanhaan kunnon tapaan lukemalla jouluevankeliumi. Mutta hyvä aikomus oli tyssännyt yllättävään esteeseen: oikeaa kohtaa ei millään meinannut löytyä Pyhästä Kirjasta. Tuohon aikaan ei ollut vielä nettiä hakuohjelmineen.

Yritin lohduttaa, että ihmelös tuo, onhan Raamattu melko monivaiheinen ja monisanainen rakkauskirje ihmiskunnan Luojalta. Jouluyönä kirkoissa käydään pyhälle aterialle. Silloin Jeesus Kristus tulee luoksemme ehtoollisen leivässä ja viinissä aivan yhtä todellisesti kuin hän ensimmäisenä jouluna syntyi halpaan seimeen.

Jouluyön messussa seurakuntaa valmistetaan pyhälle aterialle kuuluttamalla niin sanottu jouluyön ylistys. Se sopii myös jokaisen kodin joulupöytään. Sen lukeminen on otettu tavaksi myös omassa perheessäni. Siinä on sanottu kaikki olennainen. Se tekee jouluateriasta ja jouluyöstä erilaisen.

Jos tahdot lukea jouluevankeliumin, se löytyy Luukkaan evankeliumin toisesta luvusta. Jos tahdot aloittaa jouluaterian jouluyön ylistyksellä, lausu näin:

Tämä on se yö, jona kristityt kaikkialla maailmassa kokoontuvat kuulemaan, mitä tapahtui kerran pienessä Betlehemin kaupungissa.

Tämä on se yö, jona joulutähden taivaallinen valo valaisee pimeään maan ja enkeli tuo sanoman Vapahtajan syntymästä.

Tämä on se yö, jona ihmisen sovituksen ja anteeksiannon ikävä, ilon ja rauhan ikävä, tulevaisuuden ja toivon ikävä saa vastauksen.

Tämä on se yö, jona profeettojen ennustukset toteutuvat, yö jona Vapahtaja on keskelläämme, murtaa meitä sitovat kahleet ja ottaa pois kuormat harteiltamme.

Tämä on se yö, jona kristikunta käy rukoukseen Jeesus-lapsen seimen äärelle, yö joka loistaa kuin kirkas päivä.

Hyvää joulua jokaiselle!

Jari Jalakkonen
Kuopion hiippakunnan piispa

KUUKAUDEN VALINNAT

48 %

Tutkimuksen mukaan lähes puolet suomalaisista kertoi kuuntelevansa hengellistä musiikkia vähintään kerran vuodessa.

3,5 milj.

Suomalaiset lahjoittivat Yhteisvastuukeräykselle tänä vuonna noin 3,5 miljoonaa euroa. Varoilla torjutaan nuorten syrjäytymistä Suomessa ja Ugandassa.

320 000

Jouluaaton jumalanpalvelukset ja hartaudet ovat ylivoimaisesti suosituimpia kirkollisia tilaisuuksia. Vuonna 2015 niihin osallistui yli 320 000 ihmistä.

Soile Isokoski palkittiin

Luterilaisen Kulttuurin Säätiö on myöntänyt vuoden 2016 tunnustuspalkinnon oopperalaulaja Soile Isokoskelle.

Palkintoperusteluissa todetaan, että **Soile Isokoski** on arvostetuimpia äänialansa edustajia sekä kotimaisilla että kansainvälisillä konsertti- ja oopperalavoilla. 30-vuotisen taiteilijanuransa aikana Isokoski on esiintynyt konsertti- ja oopperalaulajana kansainvälisesti merkittävimmissä musiikin metropoleissa. Tärkeänä osana hänen ohjelmistossaan klassisen musiikin rinnalla on hengellinen musiikki. Kodista periytyneet kristilliset ar-

vot ovat olleet kantavana voimana hänen elämässään.

Palkinnon luovutti Säätiön hallituksen puheenjohtaja ja piispa **Jari Jolkkonen**.

Soile Isokoski syntyi pappisperheeseen Posiolla, valmistui kanttori-urkuriksi Sibelius-Akatemian Kuopion osastolta vuonna 1984 ja toimi kanttori-urkurina Paa-volan seurakunnassa vuosina 1985–1987.

Isokoski voitti Lappeenrannan kansallisen laulukilpailun vuonna 1987 ja sijoittui toiseksi Cardiffin *Singer of the World* -kilpailussa. Vuonna 1988 hän voitti laulukilpailun Hollannissa ja vuonna 1990 Japanissa. Soile Isokoskelle myönnettiin kamarilaulajan arvonimi vuonna 2008 Wienin Valtionoopperassa.

Musiikkiyleisö ihailee Soile Isokosken sielukasta laulua ja teknisesti taitavaa laulamista. Esittämisen vaikuttavuus perustuu myös syvälliseen tulkittavan asian ymmärtämiseen, aitoon eläytymiseen ja tinkimättö-mään työhön.

Ystävät ja kollegat tuntevat Soile Isokosken itseään korostamattomana, määrätietoisena, positiivisena ja iloisena persoonana.

Luterilaisen Kulttuurin Säätiö

Luterilaisen Kulttuurin Säätiö vaalii suomalaisen luterilaisen kulttuuriperinteen säilyttämistä ja luterilaisen elämäntapa- ja elämäntieteen kehittämistä. Säätiö järjestää seminaareja, esitelmätilaisuuksia ja muita kulttuuritapahtumia. Reformaation merkivuoden kunniaksi säätiö tuottaa yhdessä Suomalaisen Kamariooppera ry:n kanssa kirkko-oopperan *Rakkauden ateria*, jonka ensi-ilta on 10.4.2017 Kuopion tuomiokirkossa. Säätiö jakaa vuosittain tunnustuspalkinnon luterilaista kulttuuria edistäneelle henkilölle tai yhteisölle.

PÄÄKIRJOITUS

Laulava seurakunta

Reformaation juhluvuosi on käynnistynyt. Piispa **Jari Jolkkonen** avasi Martinpäivän juhlassa merkivuoden vieton Kuopion hiipakunnassa. Samassa tilaisuudessa annettiin Luterilaisen Kulttuurin Säätiön tunnustuspalkinto **Soile Isokoskelle**. Säätiö vaalii suomalaisen luterilaisen kulttuuriperinteen säilyttämistä.

Reformaation juhluvuotena Kuopiossa on merkittäviä musiikkitapahtumia. Kuopiossa tullaan näkemään huh-tikuussa uusi kirkko-ooppera *Rakkauden ateria*. Teoksen taiteellisena johtajana ja kertojana toimii professori **Jorma Hynninen**. *Johannes Kastaja -oratorio* kuullaan puolestaan ensi vuoden marraskuussa. Oratorion on säveltänyt **Heikki Sarmanto**.

Kallaveden seurakunnassa tuotetaan juhluvuoden kunniaksi *Mikael Agricola -kirkkomusiikaali*, johon haetaan parhaillaan laulajia. Nilsin Herättäjäjuhla julkaistaan heinäkuussa uudistetut *Siionin virret*.

Reformaation juhluvuoden vietto tuntuu olevan melko musiikkipainotteista. Se sopii erittäin hyvin luterilaisille.

Piispa Jolkkonen muistutti Martinpäivän avajaispuheessaan, että ”luterilaiset tunnetaan maailmalla väkevästä virsilaulusta ja rikkaasta kirkkomusiikista. Virsi kuuluttaa ilosanomaa ja pukee sanoiksi ihmiselämän syvimpiä tunteja. Kuopion seurakunnassa toimii noin 30 kuoroa. Laulaminen yhdistää ja ylittää rajoja. Se on ekumeenista, ja kuuluu vahvasti myös ortodoksien, hel-luntailaisten ja muiden vapaiden kirkkokuntien hengelliseen ja kulttuuriseen elämään. Kulttuurin vaaliminen ei ole itsestäänselvyys. Se edellyttää, että siirrämme perintöä eteenpäin lapsillemme ja nuorillemme. Parhaiten teemme sitä, kun laulamme yhdessä ja nautimme taiteesta yhdessä.”

”
Laulaminen
ylittää rajoja

Adventin aika tarjoaa hyvän mahdollisuuden osallistua seurakunnan toimintaan perheen tai ystävien kanssa. Ensimmäisenä adventtina otettiin käyttöön virsikirjan lisävihko. *Kauneimmat*

Joululaulut- tapahtumat, joulukonsertit sekä joulunajan jumalanpalvelukset täyttävät tulevana viikkoina kirkot. Joululauluja voi kuunnella myös Jouluradiosta, joka toimii ensimmäisestä adventista loppiaiseen.

Laulu kuuluu kirkkotiellä, väkeä on paljon siellä. Tervehtii nyt kaikki kansa, toisiansa laulullansa. On niin turvallista olla, taivaan Isän asunnolla. Hän on itse läsnä täällä, siunaus on päämme päällä.

Virsi 950 virsikirjan lisävihkosta

MINNA SIIKANIVA
minna.siikaniva@evl.fi

Soile Isokoski sai Luterilaisen Kulttuurin Säätiön tunnustuspalkinnon.

Mitä sitten, kun rysähtää?

Mitä USA:n presidentti **Barack Obama** ajatteli, kun vaalitulokset oli muuta, kuin mitä odotti ja minkä puolesta oli ottanut voimakkaasti kantaa? Yhdysvaltojen politiikan ymmärtäminen on viisaiden puuhaa. En väitä ymmärtäväni sitä. Nostan esiin Obaman tavan suhtautua asiaan. Mitä hän kertoi lapsilleen, kun ihmiset järjestivät mielenosoituksia ja koko Valkoisen talon väki oli allapäin?

Hän kertoi, että yhteiskunnat ja kulttuurit ovat todella monimutkaisia, olemme inhimillisiä olentoja, jotka käyttäytyvät yllättävästi. Ja että tehtävä kunnan kansalaisena on jatkuvasti taistella sen edestä, että ihmisiä kohdellaan kunnioituksella ja ymmärryksellä. Pitää valmistautua siihen, että milloin tahansa tulee takapakkia. Siinä vaiheessa katsotaan isompaa kuvaa ja aletaan miettiä, miten jatkettaisiin, että asiat muuttuisivat parempaan suuntaan.

Vaalikampanjan aikana Obama puhui, että jos Trump voittaa, kaikki hyvät saavutukset valuvat ”viemäristä alas”. Kun The New Yorkerin toimittaja kysyi: ”Vieläkö uskotte näin käyvän?”, hän naurahti ja vastasi: ”En enää, vaikka se mahdollisuus on aina olemassa.” Hän sanoo ymmärtäneensä, että asiat eivät muutu nopeasti, vaikka presidentti tekisi mitä tahansa. Liittovaltion hallinto on hidas kuin lentotukialus. Obama luottaa siihen, että hallinnossa olevat juutalaiset, kristityt, muslimit, uskonnot, veteraanit, sotilaat, merivoimien väki, alkuperäiset ja maahan muuttaneet moninaiset virkamiehet pitävät kiinni hyvistä toimintamalleista ja amerikkalaisista arvoista, vaikka presidentti vaihtuu.

Minulle Barack Obama näyttäytyy suurena yhteisöllisenä valmentajana sanoessaan kaiken riippuvan siitä, kuinka ristiriitatilanteissa on osattu vahvistaa ihmisluontomme ”parempaa puolta” ja kuinka pidetään se ihmisluonnon ”susi” kurissa. Se vahvistuu, mitä ruokitaan. Tulevaisuudessa Obama sanoo keskittyvänsä vaimonsa kanssa luomaan oppimisalustoja, jotka valmentavat, voimistavat ja verkostoivat seuraavaa johtajien sukupolvea. Hän sanoo olleensa aina innostunut, kun tavalliset ihmiset osallistuvat, liittyvät yhteen ja ajavat hyviä asioita yhteiskunnassa. Yhdessä tavoitteellisesti tekemällä tapahtuu hyviä muutoksia.

Kirjoitin aikoinaan Facebookiin, että tämän presidentin haluaisin tavata. Edelleen inspiroidun hänen ajatuksistaan, jotka luovat uutta ja parempaa tulevaisuutta koko ihmiskunnalle – ei vain yhdelle puolueelle, kansanosalle tai rodullisesti puhtaalle kansakunnalle.

JUUSO HAPPONEN

Luterilaisuus näkyy sosiaa

Kirkon tutkimuskeskuksen tuore nelivuotisjulkaisu ”Osallistuva luterilaisuus – Suomen evankelis-luterilainen kirkko vuosina 2012–2015” osoittaa, millaista on nykypäivän suomalaisten luterilaisuus.

Noin kolmasosa suomalaisista voidaan luonnehtia elämänsä katsomukseltaan vahvasti luterilaisiksi, riippumatta siitä, mitkä heidän teologiset uskomuksensa täsmällisemmin ovat, kuinka usein he osallistuvat jumalanpalveluksiin tai kuuluvatko he kirkkoon.

Arvot ovat yhteisöllisiä

Luterilaisuuden kätketty ja epäsuora vaikutus näkyy suomalaisten elämässä ja heijastuu heidän arvoissaan.

Tutkimuksen mukaan luterilaiset arvot ovat vahvasti yhteisöllisiä. Niissä korostetaan yhteiseen hyvään pyrkimistä, vastuun kantamista toisista ihmisistä, työtä kutsumuksena ja palveluna sekä lasten kasvattamisen tärkeyttä.

Suomalaiset arvostavat kirkollisia juhlapyhiä. Tilastot kertovat, että ensimmäinen adventti on koko vuoden toiseksi suosituin kirkollinen tilaisuus.

Tutkimuksen mukaan arvomaailmaltaan luterilaisimmilla ihmisillä osallistumista hyväntekeväisyys- ja avustustyöhön motivoivat erityisesti

kansalaisvelvollisuus, kristityn velvollisuus ja kutsumus. Esimerkiksi luterilaisen arvomaailman omaksuneet lahjoittavat hyväntekeväisyyteen keskimäärin 250 euroa vuodessa, kun muiden suomalaisten vastaava lahjoitussumma on noin 150 euroa.

Suomalaiset suhtautuvat hyvin myönteisesti myös kirkon julkiseen nä-

HISTORIALLISTA

Inkerin kirkon Pitkäranta juhli

Kuopion ystävyyskaupungin Pitkärannan luterilaisella seurakunnalla oli äskettäin 25-vuotisjuhlat. Pitkäranta on yksi monikansallisen Inkerin kirkon seurakunnista.

Alkujaan Pitkäranta oli suomalaisen Impilahden kunnan teollisuustajama. Sen edustalla on Laatokan Petäjäsaari, talvisodan sillanpääasema, jota Nilsin ja Rantasalmen miehet puolustivat viimeiseen miehen.

Kuopiolaisinsinööri **Matti Immosen** suunnittelema luterilainen kirkko valmistui Pitkärantaan vuonna 1998. Pitkärannan seurakuntaa on avustettu myös lähettämällä pappeja ja hoitamaan jumalanpalveluksia.

Inkeri on herättänyt suomalaisissa myötätuntoa. Inkerinmaan kirkot tuhottiin jo 1920–1930-luvuilla. **Stalinin** lihamylly jauhoi inkeriläiset olemattomiin, mutta Inkerin luterilaisen kirkon 400-vuotinen traditio osoittautui Stalinia väkevämmäksi.

Sotien jälkeen ensimmäiset luterilaiset seurakunnat syntyivät 1970-luvulla Petroskoihin ja Puškiniin. Viron luterilaisen kirkon suojissa seurakuntia perustettiin 1980-luvun lopulla lisää, niin että niitä oli ennen Neuvostoliiton hajomista kaikkiaan 13, Pitkäranta siis mukaan lukien.

Suomessa Inkerin kirkon nousu herätti innostunutta huomiota, eikä vähiten Puškinin seurakunnan pastorin **Arvo Survon** ansiosta. Kun Survo vieraili Kuopiossa tammi-kuussa 1989, Tuomiokirkko oli ratketa liitoksistaan. Kolehdi-kin tuotti peräti 69 000 markkaa eli noin 19 000 euroa.

Vuoden 1992 alussa Inkerin kirkko itsenäistyi omaksi kirkkokunnakseen. Tätä nykyä siihen kuuluu 80 seurakuntaa.

Jari Tervon Matriarkan takia inkeriläiset ovat jälleen puheenaihe. Tervon inkeriläiskylä on Inkerinmaalla Laukaan-

Pitkärannan 25-vuotisjuhlamessua oli toimittamassa myös tuomiorovasti Ilpo Rannankari.

joen (Luga) varrella. Kirjassa siellä vieraili myös suomalainen sotilaspastori.

Oikeassa elämässä Inkerinmaalla vaikutti kolme suomalaista sotilaspastoria, joista yksi oli kuopiolainen **Reino Ylönen**. Hän toimi sodan jälkeen hiippakunnan diakoniapastorina – Suomen ensimmäisenä – ja tuli värikkytensä takia hyvin tunnetuksi.

Tervon matriarkan isä oli pappi kylässä, joka vilisi toinen toistaan kummallisempia lahoja. Vivahteista täyteläinen kylä raastettiin kaikkineen Krasnojarskin vankileirille Siperiaan.

Krasnojarskissa toimii nykyisin yksi Inkerin kirkon Siperian rovastikunnan seurakunnista.

KAIJA VUORIO

lisena vastuuna

HANNU KORHONEN

että kirkko puhuisi yhteiskunnassa heikompiensa puolesta, nostaisi esiin yhteiskunnallisia epäkohtia sekä puhuisi perheiden hyvinvoinnin puolesta. Suomalaiset antavat kirkolle vahvan mandaatin käyttää ääntä yhteiskunnallisessa keskustelussa. Ihmiset toivovat kirkolta äänekkyyttä ja arvoista nousevia puheenvuoroja.

Tutkimuksen kirkon yhteiskunnallista asemaa koskeissa kysymyksissä tuli esiin, että kriittisyyttä kirkkoa kohtaan ilmeni erityisesti pienituloisten, opiskelijoiden ja työttömien keskuudessa. He, jotka jollakin tavalla kokevat jäävänsä syrjään yhteiskunnasta niukan elämänsä keskellä, kokevat yhteiskunnassamme epäluottamusta instituutioita ja valtaapitäviä kohtaan. Tämä näkyy myös kirkkoon kohdistuvissa asenteissa.

Kristillisiä juhlapäiviä arvostetaan

Suomalaiset arvostavat kirkollisia juhlapäiviä yhteiskunnallisen arjen ja juhlan rytmittäjänä sekä koulujen kristillisävytteisiä perinteitä. Erittäin tai melko myönteisesti Suvirren laulamiseen kouluissa suhtautui 85 prosenttia suomalaisista.

Samoin suomalaiset suhtautuvat hyvin myönteisesti kirkolliseen työhön yhteiskunnan organisaatioissa, joissa työskentelevät muun muassa sairaala-, vankila- sekä sotilasapit.

Kirkon nelivuotiskertomuksen tutkimuskohteena ovat olleet suomalaiset, joilla on luterilaisuuden sävyttäjä elämäntapa. Sen sijaan aiempien tutkimusten tapaan tutkimuksessa ei korosteta luterilaisen kirkon jäsenyyttä tai suomalaisia, jotka uskovat Jumalaan kirkon opettamalla tavalla.

KIRKON TIEDOTUSKESKUS

Luterilaiset arvot korostavat vastuun kantamista

Kirkon nelivuotiskertomus

- ✦ Nelivuotiskertomus kuvaa ja analysoi kirkossa ja sen toimintaympäristössä tapahtuneita muutossuuntia ja luo tilannekuvaa uskonnosta Suomessa.
- ✦ Tutkimus pohjautuu useisiin erilaisiin lähdeaineistoihin: seurakunnilta vuosittain koottavat tilastot ja työntekijä- ja luottamushenkilökyselyt sekä Suomen täysikäistä väestöä koskeva kysely Gallup Ecclesiastica 2015, jonka toteuttamisesta vastasi Taloustutkimus Oy.

kymiseen ja läsnäoloon yhteiskunnassa. Näin on erityisesti silloin, kun kirkon katsotaan toimivan ihmisten hyväksi, tai kirkko ylläpitää suomalaisille tärkeitä tapoja ja perinteitä.

Kirkolta toivotaan äänekkyyttä

Kolme neljästä suomalaisesta toivoo,

Jouluradio soi loppiaiseen asti

Tänä vuonna Jouluradion perinteinen aloituskappale, Hoosianna, tehtiin joukkoistamalla.

Jouluradion kuuntelijat saivat videoita ja lähettää ikioman versionsa Hoosiannasta Jouluradiolle.

Erilaista tulkinnoista koostettiin Jouluradion avaava Hoosianna. Hoosianna-video myös julkaistaan Jouluradion verkkosivuilla samaan aikaan, kun lähetyks alkaa.

Videoita lähetettiin Jouluradiolle useita kymmeniä. Tekijöinä oli muun muassa tanssiryhmä, harmonikkaryhmä ja kuoroja kuten Finnairin Lentoemännät, Hiidenkiven peruskoulun 1–2. luokat sekä kehitysvammaisten ryhmä ja Rap-mummo Eila. Erilaisia soittopelejäkin käytettiin, Kirkko & kaupungin uusi päätoimittaja Jaakko Heinimäki soittaa Hoosiannan mandoliinilla, lisäksi oli tehty rumpu- ja useita kitaraversioita.

Joulumusiikin pää-äänenkannattaja Jouluradio soi FM-taajuuksilla ja kaapelissa loppiaiseen asti. Pääkanavan lisäksi Toivontuottajien Jouluradion verkkosivuilla voi kuunnella myös kymmentä eri joulumusiikin lajeihin erikoistunutta ka-

navaa. Uusia nettikanavatulokkaita ovat Indiejoulu ja Jazzjoulu.

Tänä vuonna jokaisella nettikanavalla on ollut vieraina muusikko, joka on laatinut oman soittolistansa jollekin nettikanavasta. Lempijoululauluistaan ovat kertoneet muun muassa Krista Sigfrieds, Aino Venna, Essi Luttinen, Toni Wirtanen, Jarkko Ahola, Johanna Kurkela, Eva & Manu sekä Pekka Simojoki.

Lähes 700 000 viikkokuulijaa viime vuonna saavuttaneen Jouluradion toimituspäällikkö Riitta Kalliorinne sanoo, että Jouluradio on seurakuntien joulutervehdys jokaiseen torppaan, autoon ja mobiililaitteeseen.

Ylen kanssa yhteistyö syvenee siten, että Yle Areenasta löytyy linkki Jouluradion sivuille. Jouluradio on saanut ensimmäistä kertaa myös oman ohjelmapaikan Ylen Radio Suomen kanavalle.

Jouluradio toimii kuulusalueidensa seurakuntien kanssa yhteistyössä ja niiden tukemana. Kuopion alueella jouluradio kuuluu taajuudella 96,3 MHz. Voit kuunnella Jouluradiota myös verkossa

www.jouluradio.fi

Puijon Maja palvelee lämmöllä

arjessa ja juhlassa niin ilon kuin surunkin hetkinä

- juhlaravintola
- lounasravintola
- hotelli
- sauna- ja kokoustilat

Kysy lisää ja pyydä tarjous
puh. 044 552 4810
myynti@puijo.com

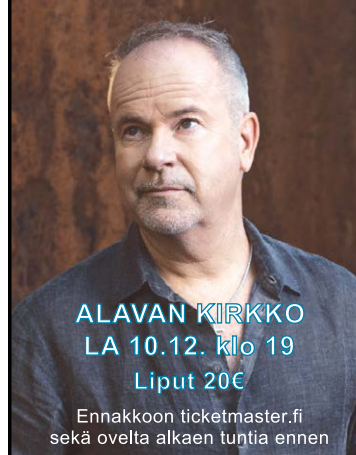
Puijon torni
Hotelli Puijon maja
www.puijo.com

Puijotie 135, 70300 Kuopio

Ilmoitukset osoitteeseen
ilmoitusmyynti@kotimaa.fi

PETRI LAAKSONEN

Saa joulun ihme koskettaa
JOULUKONSERTTI

ALAVAN KIRKKO
LA 10.12. klo 19
Liput 20€

Ennakkoon ticketmaster.fi
sekä ovelta alkaen tuntia ennen

KAIKKEA KIVAA KOTIIN
KEITTIÖTUNING

WWW.KEITTIOTUNING.FI

Ortodoksia, karjalaisia, kreikkalaisia,
venäläisiä, gruusialaisia, englantilaisia

joulukerkuja

Kuopion ortodoksisen seurakunnan seurakuntasalissa (Snellmaninkatu 8),
lauantaina 17.12. klo 11.00 alkaen.

Myytävänä perinteisiä joulun leivonnaisia, laatikoita, piirakoita ym.
Tuotteita myös Lintulan luostarin hyväksi. Arpajaiset, kahvia ja pullaa!

Pitopalvelua

**Ilon ja surun hetkellä
olemme palveluksessanne**

- Kaikkiin kodin juhliin maukkaat kylmät tai lämpimät pitopöydät
- Kotileivonnaiset tilauksesta (ilmainen kotinkuljetus)
- Meiltä myös astiat, liinat, kukkalaitteet, tarjoilu henk.kunta, jne.

puh. 050 305 1737

tai s-posti

piirakkapulikka@luukku.com

**Kuopion kaupungin
itsenäisyyspäivän juhla**
KUOPIO 6.12.2016

KUOPIO MUSIIKKIKESKUS

klo 12–13 Kahvitus yleisölle

klo 13.00 Juhla

Tilaisuudessa on viittomakielen tulkkaus. Tulkkeina toimivat Humanistisen ammattikorkeakoulun neljännen vuoden tulkkiopiskelijat, jotka harjoittelevat tulkkausta.

ITSENÄISYSPÄIVÄN JUMALANPALVELUKSET JA MUUT TAPAHTUMAT KUOPIOSSA

KUOPIO TUOMIOKIRKKO

klo 10.00 Sanajumalanpalvelus

PYHÄN NIKOLAOKSEN KATEDRAALI

klo 9.30 Vedenpyhitys

klo 10.00 Liturgia

Palvelusten jälkeen Nikolaos-juhla seurakuntasalilla

SANKARIPUISTO

klo 12.00 Seppelenlasku, Karjalan lennosto

SOTKU - KAUPUNGINTALO

klo 18.00 Soihtukulkue, Itä-Suomen Yliopiston Ylioppilaskunta

Pohjolaisen Elämänpuu -reliefi julkistettiin ensimmäisenä adventtina

Kuvataiteilija Pauno Pohjolainen on suunnitellut Kallaveden kirkon kirkkosalin ja aulan väliselle seinälle koko seinän suuruisen teoksen Elämänpuu -reliefin.

Pauno Pohjolainen tuo taiteessaan esille kristinuskon sisältöjä ennakkoluulottomasti. Hän on toistuvasti tutkinut teoksissaan myös kristinuskon keskeisintä symbolia, ristiä. Pohjolaisen taiteessa on piirteitä myös varhaiskristillisestä muutokielestä ja ikonitaiteesta. Pauno Pohjolainen on tehnyt lukuisia julkisia teoksia, sekä koti että ulkomailla ja hänet tunnetaan myös monista sakraaliteoksistaan. Pohjolainen käyttää teosten materiaalina muun muassa puuta, värimassoja, läpikuultavaa hartsia ja metallia. *Elämänpuu* -reliefi on valmistettu puusta ja siinä on käytetty kuparia ja väriä.

Teos ilmentää elämän kiertokulkua

Taideteos julkistettiin juhlavasti **Richard Nichollsin** soittaessa Sibeliuksen ”Kuusi” –sävelmän.

”*Elämänpuu* –teoksen sisällöllä olen halunnut liittää teoksen osaksi Kallaveden kirkon arkkitehtuuria ja aulan toiminnallisuutta. Se rajaa muutoin melko neutraalia kirkkosalin ja aulan ilmettä,” kuvailee Pohjolainen.

”Teoksella olen halunnut ilmentää elämän kiertokulkua kirkkokansan maailmassa. Uuden elämän syntyä, kastetta kirkkaine väreineen ja myöhemmin sadon kypsymistä, ihmiselämän ehtoopuolta ja vainajan siunaamista”, kertoo Pohjolainen.

Kallaveden seurakunnan kirkkoherra **Matti Pentikäinen** oli erittäin tyytyväinen teokseen. ”Kirkon aula muuttui seurakuntalaisten arvoiseksi eli arvokkaaksi. Teos tuo väriä kokonaisuuteen. On hyvä, että *Elämänpuu* -reliefin näkee heti ovella sisään tullessaan”.

Arkkitehti **Kaisu Vasara** oli myös tyytyväinen kokonaisuuteen. ”Itselleni teos saa aikaan mielikuvan kesäpäivästä ja siitä, kun katsoo auringon valon välkettä puiden lomasta”, kuvailee Vasara.

Seurakuntalaiset olivat ihastuneita taide-teokseen. Erityisesti *Elämänpuun* värikkyystä pidettiin.

Luterilaisen Kulttuurin Säätiö myönsi vuoden 2015 tunnustuspalkinnon kuvataiteilija Pauno Pohjolaiselle. Lisäksi hän on saanut muun muassa *Ars Fennica* -palkinnon vuonna 1997 ja *Pro Finlandia* -mitalin vuonna 2005.

Suosituimmat kirkkopyhät sijoittuvat edelleen joulun aikaan Kallaveden kirkkoon oli kokoontunut noin 400 seurakuntalaista aloittamaan uuden kirkkovuoden ensimmäisenä adventtina, laulamaan *Hoosiannaa* sekä uusia virsiä. Virsikirjan lisäviikko otettiin virallisesti käyttöön ensimmäisenä adventtina kaikissa kirkoissa.

Yhteisen kirkkovaltuuston puheenjohtajan **Matti Jantusen** mielestä uudet virret olivat hyviä ja helposti laulettavia. ”Näin ei aina ole uusien hengellisten laulujen kohdalla”, Jantunen totesi.

Christiane Halme tyttärensä **Mathildan** kanssa kertoi käyvän kirkossa noin kerran kuussa. ”Minusta on tärkeää siirtää perinteitä lapsille ja haluan, että kirkko tulee heille tutuksi. Meillä on kotona otettu esille adventtikranssi ja sytytämme myös ensimmäisen adventtikynttilän yhdessä. *Hoosianna* kuulostaa joka vuosi yhtä ihanalta”, kertoo Halme.

Jouluaaton jumalanpalvelukset ja hartaudet ovat pitäneet pintansa ylivoimaisesti suosituimpina kirkollisina tilaisuuksina. Vuonna 2015 kirkkojen jouluaaton tilaisuuksiin osallistui yli 320 000 ihmistä, mikä on lähes kolme kertaa enemmän kuin seuraavaksi suosituimpina kirkkopyhänä – ensimmäisenä adventtisunnuntaina.

Vuonna 2015 ensimmäisenä adventtisunnuntaina kirkossa kävi yli 120 000 henkilöä. Joulunajan muina pyhinä kirkossa käytiin eniten joulupäivän sekä jouluyön tilaisuuksissa.

Kirkossakäynnit tilastoidaan joka neljäs vuosi. Viimeisimmät tilastot ovat vuodelta 2015 ja ne on julkaistu osana Kirkon nelivuotiskertomusta vuosilta 2012–2015.

MINNA SIIKANIVA

Pohjolaisen Elämänpuu ilmentää elämäntahtia.

Mathilda ja Christiane Halme ”Hoosianna” -tunnelmissa.

KERRON KIRKOSTA

Sururyhmässä jaetaan menetystä

”**T**unteet vain tulivat, ja minä sukel-sin. Tiesin ryhmän jäsenistä vain etunimet, mutta silti uskalsin kipata heidän eteensä kaiken pahan oloni. Oli uskomaton tunne, kun kaikki kuuntelivat eivätkä tuominneet”, näin kertoo sururyhmään osallistunut **Annette Relander** *Helsingin Sanomien* artikkelissa 29.2.2016. ”Ajattelin ensin, että mitä hyötyä asian vavvomisesta ja siinä vellomisesta olisi. Toisaalta halusin uskoa sen, kun sanotaan, että asioista pitää puhua”, hän pohtii.

Sururyhmä on vertaistukiryhmä. Sururyhmän jäsenet huomaavat, etteivät he ole yksin. Muutkin ryhmän jäsenet ovat samassa tilanteessa. He ymmärtävät, mitä on läheisen kuolema. Saman elämäntilanteen jakaminen luo yhteyttä,

joka voi tuoda valon säteitä pimeyteen.

Ryhmään tullut saattaa kuulla, että joku toinenkin on ollut näkevinään kuolleen läheisensä ihmisvilinässä. Eikä surun purkautuminen eläimellisenä huu-tona ole ennenkuulumatonta. Yllätys voi olla sekin, että suru ei ehkä muillekaan ole vain syvää kaipausta, vaan se voi olla myös fyysistä vilua ja kipua monenlaisine tunteineen. Jokainen suree omalla tavallaan ja oman aikansa.

Ryhmään kannattaa hakeutua, kun kolmisen kuukautta on kulunut läheisen kuolemasta. Silloin hautajaiset on pidetty ja usein shokkivaihe on ohitse. Monet surevat kertovat siinä vaiheessa elämään laskeutuvasta hiljaisuudesta ja menetyksen lopullisuuden aavistamisesta. Siinä vaiheessa sururyhmä voi olla tärkeänä tukena.

Kuopiossa seurakunnat järjestävät suru-

ryhmiä eläkeiässä oleville, lapsille, työikäisille ja itsemurhan tehneiden omaisille. Myös KYS ja seurakuntien sairaalasielunhoito järjestävät yhdessä vuosittain sururyhmän lapsensa menettäneille. Nuorille on järjestetty oma sururyhmänsä.

Ryhmiä kokoontuu eri puolilla Kuopion seurakunnissa. Tavallisesti ryhmä kokoontuu noin kuusi kertaa, puolentoista tuntia kerrallaan kahden ohjaajan johdolla. Ohjaajista vähintään toinen on seurakunnan työntekijä. Joskus ryhmäläiset ystävystyvät niin, että tapaavat toisiaan vielä viimeisen ryhmäkokoontumisen jälkeenkin.

Ryhmistä tiedotetaan Kirkko ja koti -lehdessä, seurakuntien verkkosivuilla ja henkilökohtaisella kirjeellä sille omai-

Sururyhmiä järjestetään kaikenikäisille.

selle, joka on vastannut hautajaisjärjestelyistä. Papeilta ja diakoniatyöntekijöiltä voi kysellä alkavista sururyhmistä.

Rakas ihminen ei unohdu. Hän kulkee mukana sydämessä. Oma elämä kuitenkin jatkuu. Sururyhmässä jaetaan menetystä ja haetaan yhdessä voimaa jaksamiseen.

RISTO VOUTILAINEN
Johtava sairaalapastori

Kohti parempaa huomista

Kuopiolaisella Karilla on takanaan viinanhuuruisia vuosia. Viime kesänä tuli piste, jossa piti päättää juoko itsensä hengiltä vai raitistuuko.

Kari kertoo, että alkoholi on ollut tuttu kaveri ihan nuoruusvuosista saakka. "Ensimmäiset keiklut tuli tehtyä jo 12-vuotiaana. Menin kuitenkin aika nuorella iällä töihin ja se varmasti esti luisumasta täydelliseen juomiskierteeseen", Kari pohtii.

Vakituisen työ, avioliitto ja neljä lasta. Asiat hyvin ja puitteet kunossa. Paitsi ettei ollut. Pullon henki nimittäin houkutteli Karia puolihinsa – milloin enemmän, milloin vähemmän.

Se tavallinen tarina

"Homma repesi käsistä muutama vuosi sitten, kun meille tuli vaimon kanssa avioero. Viinahan se oli eronkin suurin syy. Ja eron tuskaan piti tietysti juoda lisää."

Sovittiin, että lapset ovat joka toinen viikonloppu Karin luona. Järjestely toimikin aikansa. Pian Karin elämässä tuli kuitenkin seuraava takapakki.

"Melko pian eron jälkeen silloinen työnantajani ilmoitti, että koko firma lopettaa toimintansa ja kaikki työntekijät irtisanotaan."

"Olin tuolloin ollut kaksikymmentä vuotta vakituudessa työssä. Ottihan se koviille."

Kun työt sitten loppuivat, alkoi Karilla kahdeksan kuukauden juomaputki.

"Lasten tapaamiset menivät mönkään. En halunnut enkä pystynyt olemaan lasteni kanssa. Yritin kyllä tavata heitä, mutta krapula-ikäni en ollut parasta mahdollista seuraa. Tilanteet eivät olleet mukavia kenellekään."

Kari käväisi aika ajoin katkolle, mutta repsahti pian taas takaisin kosteille poluille.

"Ero, työttömyys ja juomaputki. Yrityksiä ryhdistäytyä ja retkahduksia pullon äärelle. Näitä samanlaisia tarinoita taitaa olla Suomi pullollaan", Kari arvelee.

Retkahduksesta toiseen

Lopulta Karin hyvä ystävä puutui peliin ja vei Karin päihdekuntoutukseen. Siellä tuli tutuksi myös Kehittämiskeskus Tyynelän Erityisesti isä -projekti, johon Kari pääsi mukaan. Projektin tarkoituksena oli vahvistaa päihteitä käyttävän isän vanhemmuutta ja tukea kuntoutumista.

"Pääsin viikoittain keskustelemaan projektikoordinaattori **Kaisa Ovaskaisen** kanssa. Siitä on ollut todella suuri apu."

"Oikein odotin tapaamisia. Puhumme paljon muustakin kuin lapsista ja vanhemmuudesta. Minun ei ole helppoa kertoa asioistani ihan kenelle tahansa, mutta Kaisalle oli."

Paljon tukea Kari koki saavansa myös projektin ryhmätapaamisista. "Kävimme muun muassa keilamassa ja makkarapaistolla, samalla tuli juteltua syntyä syviä. Ryhmätapaamisia olisin kaivannut enemmänkin, mutta porukka vähäni. Monet häpeävät alkoholismiaan eivätkä halua puhua siitä."

Kuopion Päihdepalvelusäätiön ja Tyynelän projektin tuella Kari pysyi raittiina vuoden päivät. Hän ehti myös aloittaa kouluttautumisen uuteen ammattiin.

"Viime vuoden syksynä tuli ensimmäinen retkahdus ja Kaisan tapaamiset alkoivat jäädä. Keksinkin aina tekosyitä sille, miksi en voi tulla."

"Ei muuta kuin takaisin katkolle. Onneksi Kaisa tuli sinne minua tervehtimään ja tapaamiset aloitettiin uudelleen."

"Ei muuta kuin takaisin katkolle."

Onneksi Kaisa tuli sinne minua tervehtimään ja tapaamiset aloitettiin uudelleen."

Vaakalaudalla koko elämä

Keväällä Kari sortui taas pullon houkutukseen.

"Olin ruokakaupassa ja kuljin kaljahyllyn ohi. Ajattelin, että kylähän minä muutaman voin ottaa, kun olen kuitenkin ollut aika pitkään kuivilla. Kuvittelin, että pystyn hallitsemaan tilanteen. Eipä onnistunut."

Elokuussa oltiin jo siinä pistees-

sä, että asunto oli menossa alta. Välit ex-vaimon kanssa olivat viileät eikä lasten tapaamisia voinut ajatella.

"Minulla oli enää kaksi vaihtoehtoa: joko juon itseni hengiltä tai raitistun kokonaan."

Karia hirtitti myös se, millaiseen tilanteeseen hän oli pistänyt omat lapsensa.

"Vanhin lapseni on jo täysi-ikäinen ja hänellä oli kova huoli isästä. Hän keksi milloin mitään syitä, että pääsi katsomaan olenko minä edes hengissä enää. Eihän lapsen kuulu olla huolissaan vanhemmastaan, vaan toisin päin. Tämä painaa minua vieläkin."

Kari hakeutui taas kerran päihdekuntoutukseen ja teki päätöksen.

"Minun kohdallani täysraittius on ainoa vaihtoehto. Ilmeisesti minun oli ensin mentävä ihan pohjalle ennen kuin asiat menivät jakeluun."

Uusille poluille

Karin solmuun mennyt elämä alkoi selkiintyä askel kerrallaan. Asuntoasia järjestyi niin, että hän pääsee pian muuttamaan lähemmäksi lapsiaan. Koulun kanssa on sovittu, että Kari voi jatkaa opintojaan vuo-

denvaihteen jälkeen. Erityisesti isä -projekti päättyi ainakin tältä erää, mutta Kari voi ottaa Kaisan yhteyttä, jos siltä tuntuu.

"Myös Päihdepalvelusäätiöstä ja sosiaalitoimesta olen saanut valtavasti tukea ja sydämellistä kohtelua. Siitä olen hyvin kiitollinen."

Ja tietysti se kaikkein tärkein.

"Toiveissa on, että lasten tapaamiset lähtevät rullaamaan lähiaikoina taas normaalisti."

"Olisi hienoa, jos voisin tulevan joulun viettää yhdessä lasten ja ex-vaimon kanssa. Se olisi paras joululahja."

HELI HARING

Haastateltavan nimi on muutettu.

Annukan Siivous- ja Kotipalvelu

- KODINHOITO PALVELUT
- PERUS MUUTTO- JA RAKENNUS SIIVOUKSET

PALVELUSETELITUOTTAJA "PALVELUITA KOTIIN" -PASSI

Anna-Maija Soininen, Nilsia
0500 670 934
annukan.siivous@gmail.com

ERIKOISHAMMASTEKNIKKO ESA-MATTI KOPONEN

Puijonkatu 26, III kerros puh. (017) 261 3370
Uudet hammasproteesit, pohjaukset ja korjaukset
LAATU- JA TYÖTAKUU

Lähetä surunvalittelusi.

punaisenristinkauppa.fi
→ Adressien tekstausta tai puh. 020 701 2211

Punainen Risti

Ilmoitusmarkkinointi

Jaana Mehtälä
041 454 6594
jaana.mehtala@kotimaa.fi

Sielunhoito-terapia SYDÄN-JUURI

terapeuttista sielunhoitoa perheneuvontaa

Helena Lehtimäki, YTM
Sos.työntekijä, uusperheneuvoja
Sielunhoitoterapeutti (ACC)
P. 045 3156464, Kuopio
hennalehtimaki@gmail.com
www.sydanjuuri.fi

Kotityöpalvelut Hoivapalvelut Kotisairaanhoidopalvelut Lapsiperheiden kotipalvelut Alina-lääkäripalvelut

Alina®
HOIVATIIMI
www.alinahoivatiimi.fi

Alina Hoivatiimi Kuopiossa:
Kiekkotie 4 ja Maaherrankatu 15
Tilaa ilmainen kartoituskäynti!
Olemme palvelusetelituottajia!

Ota yhteyttä! Puh. 044 355 5451

Alina-palveluista on mahdollista saada kotitalousvähennystä!

Toisenlainen lahja

KIRKON ULKOMAANAPU actalliance

ANNA TÄNÄ JOULUNA TOISENLAISIA LAHJOJA!

Ammatti-koulutus 30€

Vuohi 30€

Tilaa Toisenlaiset Lahjat verkosta toisenlainenlahja.fi tai puhelimitse 020 787 1201.

Joulu tulee laula

Tiernapojat, Kauneimmat Joululaulut ja koulujen joulujuhlat. Mitäpä olisi jouluun valmistautuminen

Kauneimmat Joululaulut – kuinka kaikki alkoi

Kyseessä on yli neljäkymmentä vuotta vanha perinne Suomen Lähetyseuran ja seurakuntien välillä. Vuonna 1973 Lähetyseuran musiikkis sihteeri **Martti Kauppinen** ja Hyvinkään seurakunnan kanttori **Martti Heroja** pohtivat, kuinka musiikin ilo ja Lähetystyön tukeminen voitaisiin yhdistää. Miehet tiesivät, että muutamissa seurakunnissa oli ollut joululauluiltoja ja päättivät kehittää ideaa eteenpäin. Syntyi ajatus Kauneimmista Joululauluista, laulutapahtumasta, jossa yhteislaulu veisi joulutunnelmaan ja kolehti kerättäisiin Lähetyseuran tärkeälle työlle. Ensimmäisten iltojen ajankohdaksi valikoitui kirkkovuoden hiljaisin sunnuntai, kolmas adventti.

Ensimmäisestä adventista loppiaiseen

Ensimmäisenä vuonna 140 seurakuntaa osallistui Kauneimpien Joululaulujen järjestämiseen ja vihkoja painettiin 48 000 kappaletta. Nykyään tuo hiljainen kolmas adventti on yksi kirkkovuoden kiireisimmistä ja jotta kaikki halukkaat ehtisivät laulamaan, soivat *Kauneimmat Joululaulut* ensimmäisestä adventista loppiaiseen.

Tänä päivänä vihkoja painetaan vuosittain noin 800 000 kappaletta ja arviot kävijämääristä liikkuvat miljoonassa. *Kauneimmat Joululaulut* keräävät Lähetyseuran ulkomaantyöhön vuosittain noin miljoona euroa.

Tämän vuoden *Kauneimmat Joululaulut* soivat maailman unohdetuille lapsille. Maailmassa on miljoonia lapsia, jotka ovat orpoja tai elävät muuten vailla riittävää turvaa. Lähetyseura työskentelee 30 maassa lasten ja perheiden hyväksi kouluttamalla, tukemalla terveydenhuoltoa ja parantamalla perheiden toimeentulomahdollisuuksia.

Suosituimmat laulut

Vuosittain *Kauneimpien Joululaulujen* verkkosivuilla on joululauluäänestys. Tätä äänestystä on vuodesta toiseen hallinnut yksi joululaulu: *Sydämeeni joulun teen*. Muita suomalaisten kestopuosikkeja ovat esimerkiksi *Varpunen jouluaamuna*, *Tulkoon joulu*, *Sylvian joululaulu* ja *Maa on niin kaunis*. Vihkon laulut valitaan jo alkuvuodesta. Koska tilaa vihkossa on rajatusti ja suosikkeja on paljon, vuosittain vaihtuu puolisen tusinaa laulua. Mukaan pyritään ottamaan myös uutuuksia, joita ei aiemmin vihkossa ole ollut. Tämän joulun uutuudet ovat espoolaisen muskariopettaja **Eeva-Maria Nyssösen** *Kolme hienoa herraa* ja ilmajokelaisen kanttori **Heini Kantola-Katajan** *Tähtilaulu*.

Valintoja koordinoi Lähetyseuran musiikki- ja taidetoiminnan koordinaattori **Päivi Mattila**. Hän kokoaa kanttoreista ja muusikoista koostuvan raadin, joka keskustelee lauluvaihtoa. Valintoihin vaikuttavat esimerkiksi laulun vaikeustaso, pituus, julkaisulupien hinnat. Valinnoissa pyritään myös huomioimaan niin lapset kuin varttuneemmatkin laulajat. Valintoja tehdessä kuunnellaan lauluäänestyksen tuloksia sekä muuta kävijöiltä ja seurakunnilta saatua palautetta.

Verkkosivuilla voi äänestää, antaa lahjan unohdetuille lapsille ja katsoa kartasta missä on itselle sopivin laulutapahtuma.

HENRIIKA LINDROOS

www.kauneimmatjoululaulut.fi

Tiernapojat kuuluvat olennaisena osana moniin joulun alusajan tilaisuuksiin. Tänä vuonna kahdeksanhenkinen ryhmä Kuopion konservatorion ammattimuusikko-opiskelijoita halusi tarjota oman versionsa tästä vanhasta perinteestä. Tiernapojien rinnalla nähdään myös tiernapojat.

"Idea syntyi eräässä oppilaskunnan kokouksessa, jossa ihan vitseinä heitettiin, että pitäisikö laittaa pystyyn tiernapojaesitys", opiskelija **Anni Rissanen** kertoo.

"Projekti ei liity mitenkään opiskeluun, vaan tämä on ihan meidän oma juttu."

Neljästä tytöstä ja neljästä pojasta koostuva ryhmä keikkailee niin yhdessä kuin erikseenkin.

"Yhdessä esitämme bändiversiota, jossa pojat soittavat ja tytöt laulavat. Pojilla on kyllä tarjolla myös ihan perinteinen tiernapojaesitys."

Modernein maustein

Kun ammattimuusikoiksi opiskelevat ovat asialla, on myös musiikin suhteen lupa odottaa jotain uutta ja erilaista.

"Olemme muun muassa tehneet lauluista aivan uudenlaisia sovituksia ja lisänneet moderneja mausteita", Rissanen selvittää.

Porukka myöntää, että yleisön suhtautuminen jännittää.

"Tiernapojat ovat vuosisatoja vanha ja Raamattuun perustuva laulunäytelmä. Siihen kajoaminen ei välttämättä miellytä kaikkia."

"Sekin voi joidenkin mielestä olla kyseenalaista, että tiernapojia esittävät tytöt. Nyt eletään kuitenkin vuotta 2016, joten perinteitä voi vähän päivittää."

Ensimmäinen esiintyminen ryhmällä on joulukuun alussa.

"Jos kysyntää on tällä kaudella, ei ole pois suljettua, ettemmekö voisi jatkaa esityksiä myös vuoden päästä joulutilaisuuksissa."

Juuret keskiajalla

Tiernapojaesitysten juuret ovat keskiaikaisissa raamatullisissa tapahtumissa kuvaavissa mysteerinäytelmissä. Aluksi näitä Raamattuun pohjautuvia näytelmiä esitettiin kirkossa liturgian osana ja kielenä oli latina. Tiernapojat kuvaa alun perin kolmen tietäjän käyntiä Herodeksen ja Jeesus-lapsen luona, ja muualla Euroopassa sen esitys ajoittui kolmen kuninkaan juhlaan eli loppiaiseen.

Tiernapojaperinne on omaksuttu Suomeen Ruotsista ja se on yleistynyt aluksi Lounais-Suomen rannikkokaupungeissa ja Oulun seudulla, myöhemmin sisämaan koulukaupungeissa.

Pohjoismaissa näytelmää oli uskonpuhdistuksen jälkeen lakattu esittämästä kirkossa, mutta kansanomaisemmassa muodossa sitä alkoivat esittää koululaiset. Kiertelevät lauluseurueet esittivät sitä tavallisesti tapainpäivästä loppiaiseen, joskus nuutinpäivään saakka.

Näytelmä herätti toisinaan myös pahen-

nusta. Vuodelta 1655 on Tukholmasta tieto, jonka mukaan muutamia koululaisia syytettiin siitä, että nämä joulun tienoissa olivat kierrelleet tähti mukanaan ja "apinoineet Kristuksen syntymää ja muita pyhiä asioita".

Keisari vai sotasankari?

Laulu Keisari Aleksanteri, jossa ylistetään keisari ja suuriruhtinas **Aleksanteri II:tä**, lisättiin näytelmään 1800-luvun lopulla todennäköisesti viranomaisten tyyntymiseksi. Sen sijaan itsenäisyyden ajalla Venäjän keisarin kehuminen ei ollutkaan enää suotavaa, ja suuriruhtinaan tilalle ehdotettiin laulettavaksi "Pohjolan sotasankari Mannerheim". Tämä ei kuitenkaan koskaan vakiintunut osaksi näytelmää ja nykyäänkin tiernapojat laulavat keisari Aleksanterista, Suomenmaan suuriruhtinaasta.

Vielä 1900-luvun alussa kuvaamaa esitettiin monina toisistaan poikkeavina versioina. Mukana saattoi olla jopa 8–9 poikaa, joista yksi oli usein Kypä Kiinanmaasta, kyttyräselkäinen hahmo, joka puikkelehti muiden joukossa ja keräsi erikseen rahaa. Nykyiseen muotoonsa kuvaama vakiintui lopullisesti vasta 1930-luvulla.

HELI HARING

REETTA KARHUNEN

malla

ilman musiikkia ja laulamista.

JAAKKO AROLA

Opettajalle joulu on vanhaa ja uutta

Jouluevankeliumi ja jouluvirret ovat erottamaton osa lapsuuden joulujuhlamuistoja. Muistojen juhlat päättyivät perinteisiin joululauluihin, joista tunnetuimpia lienevät *Heinillä härkien kaukalon* ja *Enkeli taivaan*. Klassikkojen rinnalle ovat nykyään nousseet myös uudet joululaulut.

Siilinjärveläisen Hamulan alakoulun opettaja **Marika Makkonen** arvioi laulujen muuttuneen viimisten vuosikymmenien saatossa. ”Melodiat ja sanoitukset ovat muuttuneet iskelmätyyppisiksi ja balladimaaisiksi. Uusia joululauluja löytyy yhä enemmän myös koulujen laulukirjoista”, Makkonen toteaa.

Vaikka uusia joululauluja lauletaan koulussa paljon, ei niistä ole vielä löytynyt oppilaille suosikkia. Vuodesta toiseen kesto-suosikkeja ovatkin perinteiset joululaulut. Oppitunneilla uusien laulujen sijaan halutaan kuulla *Petteri punakuonoa* tai *Joulupuu on rakennettu*.

”Vanhoissa joululauluissa on joku joulun taika, joka virittää jouluntunnelmaan. Omat lapsuuden muistot ja perinteet ovat varmasti niitä seikkoja, joita haluan välittää sekä omille lapsille että oppilailleni”, Makkonen pohtii.

Laulut teeman ympärille

Kouluissa joulujuhlan suunnittelu aloitetaan jo hyvissä ajoin. Näin on myös Hamulan koululla, jossa ensimmäiset joulujuhlapalaverit pidetään jo lokakuussa, heti syysloman jälkeen. Joka vuosi juhlassa on teema, jonka ympärille ohjelmanumerot rakennetaan. Myös joulujuhlassa esitettävät laulut kasataan teeman ympärille. Toki poikkeuksiakin löytyy.

”Perinteeksi on muodostunut, että koulumme bändi- ja kuoro-kerho esittävät juhlassa pari laulua, jotka eivät välttämättä liity juhlan teemaan vaan ovat uusia jouluisia lauluja. Juhla koostuu myös yhteislauluista, joista ainakin yksi on kaikille tuttu”, Makkonen kertoo.

”Koulullamme on ollut perinteenä myös Siilinjärven Musiikkiopiston *Jouhevat* -jousiorksterin järjestämä pienimuotoinen Kauneimmat Joululaulut -hetki. Kouluikaan järjestettävässä tilaisuudessa oppilaat ja koulun henkilökunta pääsevät laulamaan perinteisempiä joululauluja.”

Joululaulut luovat tunnelmaa

Joulun aikaan ympärillä leijuvat jouluiset tuoksut ja sävelet virittävät jouluntunnelmaan. Näin on myös Marika Makkosella, joka odottaa hetkeä, jolloin voi kaivaa joululevyt esiin ja soittaa niitä aina joulun välipäiviin saakka.

”Joululaulut merkitsevät minulle todella paljon. Ne ovat merkki joulun odotuksesta ja lähestyvistä juhlista. Kuuntelen lauluja myös kännykän sekä netin kautta. Autossa on aina mukana joululaululevy, jota on mukava kuunnella.”

Perinteisten joululaulujen rinnalle on luokanopettajalle löytynyt pari uutta suosikkia, joista yksi on **Juulia Haverisen** *Lumeen jäljet jää*. Yksi laulu on kuitenkin ylitse muiden.

”Ehdoton suosikkini on **Petri Laaksosen** *Lumivalkeaa*. Tänä vuonna kuoro pääsee sen joulujuhlassa laulamaan. Tässä laulussa on sitä jotain. Sen sanat luovat jouluntunnelman”, Makkonen tunnelmoi.

MIRKA KARHUNEN

MIRKA KARHUNEN

”Vaikka perinteiset joululaulut ovat oppilaidenkin suosikkeja, kyllä joulujuhlan ohjelmistosta aina joku uusi laulu löytyy,” Marika Makkonen tuumaa.

Tiernapojat

Tiernapojat eli tähtipojat on laulunäytelmä, jota nuoret pojat alun perin kiersivät taloissa esittämässä. Perinne tunnetaan varsinkin Pohjois-Pohjanmaalla. Kuvaelma perustuu pääasiassa Matteuksen evankeliumiin ja kertoo itämaan tietäjien matkasta Jeesus-lapsen luo sekä kuningas Herodeksesta, joka määrää sotilaansa surmaamaan kaikki pienet poikalapset toivoen siten saavansa hengiltä myös vastasyntyneen Jeesuksen, ”juutalaisten kuninkaan”. Nykyään tiernapoikanäytelmää esitetään lähinnä erilaisissa joulu- ja pikkujoulujuhlissa.

PUIJON KIVI
HAUTAKIVET
KAIVERUKSET
ENTISÖINNIT
MUUT KIVITYÖT
PYÖRÄKATU 15, KUOPIO
Tervetuloa tutustumaan
myyntinäyttelyyn!
Puh. (017) 282 9000
www.puijonkivi.fi

LÄNSIVUOREN
HAUTAUSHUOLTO
Savonkatu 25, Kuopio
(Sokoksen takana)
www.lansivuoriky.fi
p. 017 261 3665
Hautakivi näyttely
liikkeessämme
-tervetuloa tutustumaan!

HAUTAKIVET SUORAAN
VALMISTAJALTA
Myös lisänimen kaiverukset
VARPAISJÄRVEN
GRANIITTI
Savonkatu 24, Ollinpuisto, Kuopio
Puh. (017) 263 3408
VARPAISJÄRVI, Graniitintie 7
Puh. (017) 771 811

• HAUTAKIVET
• KAIVERUKSET
• KULTAUKSET
ENTISÖINTITYÖT
• KIVILYHDYT
KIVI
PAJA
Sari Kämäräinen
Jääskelänkatu 1
70780 Kuopio
puh. 050 575 0004
www.kivipajasarik.fi

Laatukivet kohtuuhintaan
www.HautakiviHalvemmalli.fi
2425 € 99 € 148 € 1195 € 510 € 960 €
Sanna Taipale — Puh: 045 109 18 09 — Email: hautakivi@hautakivihalvemmalli.fi

Suru on hitaasti vaalenevia varjoja...
Hautaustoimisto
J. NURRO OY
Kauppakatu 55-57 KUOPIO Puh. 017-2613065, 040 5056287
saila.lehto@nurro.fi www.nurro.fi

Arkut, kuljetukset, kukkalaitteet, sidontatyöt ja koristelu, hautakivet ja kaiverukset
Iltaisin ja viikonloppuisin:
Kari Väänänen,
puh. 040 585 0456
toimisto@hautaustoimistoparviainen.fi
Pitopalvelu kaikkiin juhliin ja tilaisuuksiin
Iltaisin ja viikonloppuisin:
puh. 040 585 0456
Hautaustoimisto
PARVIAINEN OY
Savonkatu 18, 70110 KUOPIO, puh. (017) 261 3771

Parasta paikallista palvelua
Pyydä tarjous täydenpalvelun hautajaisjärjestelyistä Kuopion tai Siilinjärven alueella.
KOIVUMÄEN KARTANO
Koivumäenkuja 18
017 361 4291
www.koivumaenkartano.com
KUOPION HAUTAUSTOIMISTO NIIRANEN
vuodesta 1953
Savonkatu 24
017 261 3686
www.hautaustoimistoniiranen.fi

Matka joululuun

Adventtiaika on päässyt hyvään alkuun. Pikkujouluseasonki on iloisimmillaan, joululaulut soivat kaupoissa ja kirkoissa. Joulukiire kasvaa kaikkialla.

A

jattelempa, että juuri tuo on joulua edeltävän adventtiajan sisältö. Mutta näin ei ole. Ei ole väärin juhla Jeesuksen syntymää jo adventtiaikana, mutta joulunakin pitäisi olla oikeaa juhlistavaa.

I adventtisunnuntai: Oi auta, oi pelasta!

Hoosianna on laulettu. Ensimmäisen adventtisunnuntain ilonpito vaihtui heti maanantaina adventtipaaston eli pienen paaston tai joulupaaston ajaksi. Vaikka harvapa sitä pikkujoulukokkejen ja kiireensä keskellä huomaa.

Kristilliseen jouluun valmistautumiseen kuuluu kuitenkin hiljentymisen, yksinkertainen elämä ja toisten ihmisten etsiminen. Jo monta adventtiaikaa sitten piispamme Jari Jolkkonen realistisesti totesi, että harvan ihmisen ruokavalio muuttuu yksinkertaisemmaksi ja elämä rauhallisemmaksi adventtiaikana. Mutta silti puhe paastosta ja hiljentymisestä voi olla terve piikki kiireestä kireäksi venytetyssä lihassamme.

Ensimmäisen adventtikynttilän valossa näemme Herramme, joka kulkee köyhän kulkupelillä, aasilla. Niin alhaalla, että jokainen voi ja uskaltaa huutaa hänelle: ”Hoosianna! Auta ja pelasta!” Hän ei kuitenkaan anna meille – niin kuin ei ensimmäisen adventin kansallekaan – sitä, mitä me tästä maailmasta haluaisimme. Hän antaa meille itsensä. Adventtiajan matkaamme kohti pyhää jouluyötä kantaa se, että Vapahtaja syntyi tähän maailmaan auttamaan ja pelastamaan.

II adventtisunnuntai: Tule Herra Jeesus

Jeesuksen toinen tuleminen on keskeinen osa kristillistä uskoamme. Toinen adventtisunnuntai muistuttaa, että Kristus ei tullut vain Jeesus-lapseksi, vaan hän tulee kerran takaisin kaikkeuden Herrana ja kunnian Kuninkaana. Opetuslapset ja Jeesus itsekin odottivat tämän maailmanajan loppuvan ja taivasten valtakunnan tulevan mahdollisesti jo heidän aikanaan tai hyvin pian heidän jälkeensä. Lopun aika alkoi siis jo 2000 vuotta sitten, kun Jeesus eli täällä maan päällä.

Meille pitkä odotus on tehnyt tehtävänsä. Saatamme kyllä sanoa: ”jos tämä maailma vielä on pystyssä”, mutta Jeesuksen toinen tuleminen, ajan loppuminen ja viimeinen tuomio tuntuu kaukaisilta ja epätodellisilta asioilta.

Adventti on oikeastaan kestävämpi juhla kuin joulu, sillä adventti jatkuu siihen päivään saakka, jolloin Herra tulee kunniansaan takaisin. Eikä se jää keneltäkään huomaamatta. Toisen adventtikynttilän valo on toisen todellisuuden, taivaallisen kirkkauden ja kunnian valoa.

III adventtisunnuntai: Jumala on armollinen

Pyhä Teresa Kalkuttalainen, Äiti Teresa, on sanonut, että ne jotka tuovat valoa toisten elämään joutuvat usein itse elämään pimeydessä. Näin kävi kolmannen adventtisunnuntain päähenkilölle, Johannes Kastajalle, joka oli Jeesuksen edelläkävijä.

Johannes oli vanhan ylipapin poika, jonka maailmaan tulo teki isän kuuroksi ja iäkkään äidin onnelliseksi. Ihmiset ihmettelivät, että mitä tähän lapsesta tulee? Lapsesta tuli nimeään myöten kaikkea muuta, kuin mitä hänestä odotettiin. Johannes tarkoittaa ”Jumala on armollinen” vaikka siltä ei ihmillisesti hänen omassa elämässään vaikuttanut. Johannes eli erämaassa ja saarnasi kamelinkarvavaatteissaan parannus-

ta ja kastoi ihmisiä Jordanin seudulla. Johanneksen kastettavaksi tuli myös Jeesus.

Johannes Kastaja kuoli ilmeisesti jo alle 30 vuotiaana, kun hänet mestattiin. Sitä ennen hän kuitenkin sai Jeesukselta vankilaan tiedon, että odotus on päättynyt.

Jeesus sanoi, että yksikään ihminen ole Johannes Kastajaa suurempi, mutta kaikkein vähäisin, joka on taivasten valtakunnassa, on suurempi kuin hän.

Johannes Kastaja on kaikkien hulluna pidettyjen veli ja syrjäytyneiden serkku. Jos tiedät, kuka jouluna syntyy. Ja jos toivot Vapahtajan tänä jouluna syntyvän sinunkin sydämesi oljille, et voi jouluun valmistautuessasi olla kuulematta Johannes Kastajan kehotusta: ”Jolla on kaksi paitaa, antakoon toisen sille, jolla ei ole yhtään. Jolla on ruokaa, tehköön samoin.” Tästä kolmannen adventtikynttilän liekki meitä vakavasti muistuttaa.

IV adventtisunnuntai: Jumala meidän kanssamme

Neljäs adventtisunnuntai on omistettu lasta odottavalle Marialle. Neitsyt Maria sai ihmiskunnan ainutlaatuisimman tehtävän, olla Jumalan äiti, Theotokos.

Maria hyväksyi enkelin ilmoituksen tosiasiaksi elämässään ja suostui Jumalan tahtoon, vaikka ei sitä käsittänyt. Hän ei ole mikään eeterinen eikä hauras nainen. Kun Maria sanoi

TUJIA HYTTINEN

” **Adventti on kestävämpi juhla kuin joulu**

kyllä; hän sanoi kyllä uudelle ja tuntemattomalle. Kyllä surulle. Kyllä tuskalle. Kyllä kaikkein vaikeimmalle: lapsi kulkee tietään, jota äiti ei voi seurata eikä ymmärtää.

Meidän kirkkomme puhuu Mariasta valitettavan vähän. Vielä vähemmän se puhuu Marian puolisoista, Joosefista. Jumalan puuttuminen asioihin sitoi Marian ja Joosefin lujasti yhteen. Jumala asetti Joosefin vastuuseen Mariasta ja syntyvästä lapsesta. Samalla Joosef tuli asetetuksi ikään kuin taustalle tässä ihmiskunnan tärkeimmässä perheessä ja tapahtumassa, kun Jumala tuli ihmiseksi. Meidän luoksemme.

Jumalan viesti Joosefille on Jumalan viesti myös meille: Se, mikä Mariassa on siinnyt, on lähtöisin Pyhästä Hengestä. Hän, joka syntyy, on profeettojen lupaama Messias, Immanuel: Jumala meidän kanssamme! Kun Jumala on meidän kanssamme, Sinunkin kodissasi voi tänä jouluna asua pyhä perhe.

SATU VÄÄTÄINEN

Millaisen joulumuiston haluaisit jakaa?

Joulu rakentuu muistoista, rakkaista ihmisistä, lumesta ja yhdessäolosta.

Tuomas Jukarainen:

"Mieleeni tulee joulu, jolloin olin saman ikäinen kuin poikani Luukas on nyt, noin 8-vuotias. Kotikylällämme oli ränsistynyt talo, jossa eleli alkoholisoitunut mies. Äitini keksi, että viedään hänelle jouluinen hedelmäkori. Niinpä koputimme miehen talon ovelle ja ojensimme korin. Muistan sen hetken, kun mies häkeltyneenä taisi tirtauttaa muutamaan kyyneleeseen ja kiitti lahjasta. Pikkupoikana olin ihmeissäni, miten pienellä asialla voimme tuoda iloa toiselle. Se kosketti, ja muistan sen joulun aina. Nyt aikuisena ja yrittäjänä annan itselleni luvan levätä ja laittaa puhelimen kiinni jouluna. Se on rauhoittumisen aikaa."

Ritva Havo:

"Olin nuorena ihan samanlainen jouluhöpsö kuin nyt kaksi tyttärentäni. Jo marraskuussa laitoin huoneeni seinälle joulusukan ja jouluisen seinävaatteen. Ne toivat joulun tunnelmaa, ja lapsena juhlan odottaminen kuului oleellisesti asiaan. Lumi oli myös tärkeä elementti. Jos lunta ei ollut jouluna, kaikki oli pilalla. Olen laittanut myös isäni ja veljeni takaisin metsään, kun heidän tuomansa joulukuusi ei ollut minun mielestäni tarpeeksi täydellinen. Jouluna perheemme luokse saapuvat serkut, joita odotin kovasti. Läheisten seurassa yhdessäolo kruunasi joulun vieton."

KUVAT: HANNA VALKONEN

Kaisla Karjalainen ja Nuusku:

"Yksi hauska muisto on joululta 2012, kun Nuusku tuli meilä. Olimme matkalla mummolaa Nilsijään, ja haimme Nuuskun mukaamme sen kasvattajalta Siilinjärveltä. Koiramme Tassu oli yksinäinen, joten Nuusku, joka on rodultaan havannankoinen, tuli sen kaveriksi. Mummo ja ukki olivat yllättyneitä, kun tulimme joulun viettoon Nuusku mukana. Käärimme koiran ympärille kaulahuivin, koska silloin oli tosi kylmää. Tykkään leikkiä Nuuskun kanssa ja se laulaa, kun soitan pianolla kissanpolkkaa. Se myös etsii pieniä juustopaloja, kun piilotan niitä kotona."

Tekstit:
HANNA VALKONEN
MIRKA KARHUNEN

Inkeri Rissanen:

"Lapsena meillä oli äitini tekemä joulumatto, joka tuotiin joulu-aattona tuvan lattialle. Se oli niin iso, että se täytti melkein koko tuvan lattian. Silloin tuntui, että nyt tuli joulu. Kun vanhempani kuolivat, joulumatto oli ullakolla sanomalehtiin käärittynä lähes kaksikymmentä vuotta. Kun rakensimme mökin seitsemän vuotta sitten, otimme maton kääreestä ja laitoimme sen mökin lattialle. Vaikka matolla on ikää yli 80 vuotta, on se edelleen kuin vastakudottu. Minulle tämä matto tuo joulun, koska siihen liittyy paljon lapsuuden muistoja."

MIRKA KARHUNEN

Tietokoneapu
Kotitalous-
vähennys 45%
www.orden.fi
040 5844 045

Sähköasennus
Hannu Tuomainen
Puh. 050 553 8767
hannu.tuomainen@netti.fi

• Matot
• vuodevaatteet • ym.
PYYKKISATAMA
PESULA
Itkonniemenkatu 27, 70500 Kuopio
Puh. (017) 263 3128
www.pyykkisatama.fi

WARNER MUSIC LIVE YLPEÄNÄ ESITTÄÄ
SAMULI EDELMANN
HILJAISUUDEN VALO 2016
KIRKKOKONSERTTI
1.12. klo 19:00
KUOPIO
Tuomiokirkko
Lippujen ennakkomyynti
lippu.fi +
Liput palvelumaksuineen alk. 28 € enakkoon,
30 € ovelta, mikäli konsertti ei ole loppuunmyyty.
facebook.com/samuliedelmann
warnermusiclive.fi

Sanalla sanoen ja laulaen

Nahkakantinen Raamattu
Laadukas Raamattu kultaisella nimipainatuksella.
Myös nahkakantisia virsikirjoja.
Valikoiman löydät netistä www.pipliakauppa.fi

Kolmikielinen Vuorisaarna
Upeasti kuvitettu Vuorisaarna.
Kielet arabia-englanti-suomi.
6,20 €

Uudet virsikirjat
Virsi- ja laulukirjoissa on nyt 79 uutta soinnutettua virttä.
Tilaa omasi adventiksi.

voimasanoja
PIPLIA.

piplia.fi
Suomen Pipliaseura | myynti 010 838 6520 | myynti@piplia.fi | www.pipliakauppa.fi

Perunkirjoitukset, perinnönjaot, testamentit ym.
ASIANAJOTOIMISTO
ESA AIRAKSINEN
Tulliportinkatu 34, Kuopio
(017) 262 5300, esa.airaksinen@kolumbus.fi

PERUNKIRJOITUKSET
testamentit - kauppakirjat ym. asiakirjat ammattitaidolla
ja joustavin maksuehdoin
Herastuomari Leila M. Tuomainen
p. 044 211 9876

Perunkirjoitukset
Luotettavasti – asiakasystävällisin hinnoin
Tapionkatu 5–9 Kuopio
(myös Siilinjärvi, Nilsijä)
Tilisara p. 040 140 3262

PERHEOIKEUDEN LAKIASIAT
esim. avioehto, testamentti, perunkirjoitus
alkaen 300 € + kulut + alv 24 %
Asianajotoimisto Kalevi Pitkänen Oy
Puistokatu 6, 70110 Kuopio
puh. (017) 282 2211 • faksi (017) 282 3101
www.kalevipitkanen.com • aatsto@kalevipitkanen.com

ASIANAJOTOIMISTO
KOLARI & CO. OY
Seppo Kolari, Matti Reinikainen,
Ville Heikinheimo, Katriina Manninen, Kristian Kakko
Kauppakatu 39 A, 4.krs, 70100 KUOPIO
(017) 265 7777/puh. (017) 261 1085/fax.
www.kolari-co.fi

Terveysten ja hyvinvoinnin lahjat
FENNOKAUPASTA
KATSO KAIKKI
TARJOUKSET
VERKOSSA

Loppuvuoden tarjoukset voimassa 9.1.2017 asti

Havaitsee eteisvärinän
microlife
VERENPAINEMITTARI
BPA6 PC AFIB **99⁰⁰**
+35,00

Käsivoide 200 ml
Kosteusvoide 500 ml
Menalind.
professional
IHONHOITOSETTI
7⁰⁰
+0,70

Väreinä myös
sininen ja
punainen
LEIKKIRATSU
31⁹⁰
39,00

Aitaa
merinovillaa
HARTIASHAALI
55⁰⁰
69,00

LIUKUESTEET
27⁰⁰
32,00

Heikkisen Kukkatarha
Jokipellontie 96, Vehmasmäki • p. 017 3623 215
MA-PE 9-17, LA 9-16, SU sulj. • www.kukkatarha.fi • myynti@kukkatarha.fi

Kodin Kukkapaalvelu
Kuninkaankatu 26, keskusta • p. 2612 438
ARK. 9-17, LA 9-14 • www.kodinkukkapaalvelu.fi

Kukka-Hanski
Kauppahalli • p. 2626 221 • MA-PE 8-17, LA 8-15

Linjurin Kukka
Puijonkatu 45 • p. 046 921 4720
• JOKA PÄIVÄ 8-18 • info@linjurinkukka.fi

Tarhurin Kukka ja sidonta
Kalevalankatu 23 A 2, Männistön ostoskeskus, apteekin ja
pikapankin vieressä • p. 262 2821 • MA-PE 9-17, TI sulj. LA-SU 9-14

KIRKOLLISET

TUOMIOKIRKKO

Kastetut

Leeni Valpuri Seppänen, Enrico Christian Rende, Inka-Sofia Aurora Paananen, Elvar Hugo Ilmari Vauhkonen, Ilona Helen Sofia Kovalainen.

Avioliittoon kuulutetut

Olli Juhani Lahtinen ja Ella Hilja Maria Koivisto.

Kuolleet

Esko Ilmari Peltolehto 91 v, Heikki Aarre Sakari Miettinen 62 v, Helvi Anna Hyvärinen 87 v, Reino Ilmari Tossavainen 85 v, Reijo Valdemar Villanen 81 v, Pauli Ensio Myöhänen 82 v, Maria Annina Järveläinen 29 v, Ulla Kaarina Kastari 75 v, Anja Maria Antikainen 76 v, Hannu Tapani Koistinen 62 v, Ida Elina Kajan 88 v, Hilja Katri Kuosmanen 83 v, Lempi Orvokki Purdy 88 v, Anna Liisa Lehvola 93 v, Anja Anneli Lahikainen 82 v, Maija-Liisa Soininen 96 v, Sirkka Aulikki Järveläinen 70 v, Janne Kristian Seppänen 39 v, Timo Arvi Kaukola 77 v, Timo Ilmari Marjanen 88 v, Raimo Kalevi Kaukonen 77 v.

ALAVA

Kastetut

Weeti Vilho Valtteri Räsänen, Siiri Helmiina Aurelia Ahola, Alissa Olivia Saksa, Eevi Esosa Aiguokhian, Urho Armas Markus Mäki-Kahma, Sara Matilda Lipponen, Kaius Otso Nikolai Kinnunen, Elvi Iiris Vartiainen, Iida Alina Selander, Emil Eino Gustaf Ignatius, Pihla Anna Aleksandra Tossavainen, Veera Emilia Tuomainen.

Avioliittoon kuulutetut

Lasse Pekka Räsänen ja Lotta Johanna Helevä.

Kuolleet

Eino Antero Kauhanen 85 v, Arto Heikki Vihtori Vartiainen 53 v, Teemu Alekski Tapani Kulin 21 v, Aino Amanda Räisänen 94 v, Eero Juhani Reinilä 88 v, Seppo Yrjö Surakka 79 v, Heikki Veli Johannes Kääriäinen 88 v, Ulla Brita Tuppurainen 71 v.

JÄRVI-KUOPIO

Kastetut

Peppi Vilja Orvokki Pitkänen, Nilsii; Aada Josefiina Lappalainen, Nilsii; Minttu Ilma Orvokki Kolari, Muuruvesi; Jose Eemil Juhani Hallikainen, Juankoski; Neea Janna Elisa Hyvärinen, Riistavesi; Viivi Ilona Miettinen, Tuusniemi; Elsa Ivi Matilda Pursiainen, Nilsii; Inka Emilia Partanen, Riistavesi; Eetu Patrik Pulkkinen, Nilsii; Aino Emilia Toivanen, Nilsii.

Avioliittoon kuulutetut

Harri Antero Voutilainen ja Kirsi Helena Loponen, Tuusniemi.

Kuolleet

Anna Hillevi Jäntti 87 v, Tuusniemi;

Veikko Räsänen 84 v, Tuusniemi; Terttu Inkeri Parviainen 62 v, Juankoski; Anni Marjatta Lintu 91 v, Juankoski; Kalle Heikki Heide 78 v, Nilsii; Kirsti Helena Koponen 73 v, Kaavi; Jaakko Johannes Räsänen 79 v, Kaavi; Anja Hellin Holopainen 88 v, Vehmersalmi; Esteri Hiltunen 91 v, Tuusniemi; Elsa Inkeri Roine 86 v, Nilsii; Elsa Elina Toivanen 71 v, Juankoski; Olli Pertti Jaakko Zitting 85 v, Tuusniemi; Helvi Siviä Kettunen 89 v, Kaavi; Juhani Petter Räsänen 78 v, Kaavi; Eino Kari Hiltunen 59 v, Tuusniemi; Eila Tellervo Savolainen 63 v, Nilsii; Eeva Marjatta Mali 65 v, Vehmersalmi; Ella Maija Leskinen 76 v, Nilsii; Hannu Kalervo Kuronen 68 v, Kaavi; Martti Mikael Rahunen 86 v, Tuusniemi; Liisa Marjatta Lyytinen 84 v, Vehmersalmi; Veli Matti Pasanen 61 v, Nilsii; Toivo Johannes Kolari 87 v, Tuusniemi; Vilho Tapio Laukkanen 50 v, Tuusniemi; Pentti Kalevi Lyytinen 92 v, Riistavesi; Kauko Olavi Rissanen 66 v, Nilsii; Katri Helena Koponen 89 v, Vehmersalmi; Tyyne Elina Teittinen 99 v, Kaavi; Rauha Sanelma Julkunen 91 v, Juankoski; Antto Ilmari Mustonen 75 v, Nilsii; Väinö Heikki Tiilikainen 77 v, Nilsii; Saimi Maria Hämäläinen 88 v, Nilsii; Raimo Olavi Pennanen 62 v, Nilsii; Elma Helena Miettinen 90 v, Tuusniemi; Esko Johannes Hakkarainen 73 v, Tuusniemi; Tyyne Pennanen 80 v, Tuusniemi; Erkki Olavi Tukiaisen 86 v, Kaavi; Elvi Savolainen 83 v, Juankoski.

KALLAVESI

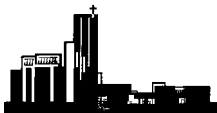
Kastetut

Hannu-Pekka Tomminen, Toivo Matias Hatunen, Alissa Leena Kaarina Tiilikainen, Peetu Einar Ruohonen, Peppi Mimmi Maria Koslonen, Valde Petter Kanninen, Alvari Aarne Sepeteus Aaltonen, Jimi Väinö Mikael Rönkkö, Veera Justiina Marilyn Miilunpohja, Minea Helmi Maria Ruotsalainen, Linnea Meeri Olivia Toivanen, Ossi Aaron Koivisto, Lumi Emilia Metsänheimo, Niilo Kalle Matteus Julkunen, Iiris Ninni Sofia Keinänen, Topias Vilhelmi Ramula, Alekski Pekka Kalevi Tiilikainen, Mikael Hannu Ilmari Voutilainen, Viljami Manu Mikael Hyttinen, Maisa Ervin Eliisa Kröger, Aino Inkeri Johanna Fomin, Luka Leevi Juhani Nyberg, Sofia Aleksandra Inkinen, Samuel Antero Salmela, Paavo Oliver Taavetti Toivanen, Stella Sofia Marleena Hillman, Elli Orvokki Hynninen, Jade Emilia Tervo, Vivía Lila Amidala Riitakangas, Niilo Eevert Ilmari Keränen, Niko Anton Johannes Venäläinen, Eemeli Urho Tapio Lyytinen.

Kuolleet

Toini Katri Valta 88 v, Juhani Rissanen 81 v, Raimo Erkki Ilmari Savolainen 79 v, Lea Inkeri Räsänen 84 v, Heino Kaleva Husso 87 v, Anni Kristiina Heikkinen 92 v, Aarne Tapio Haatainen 80 v, Vilho Väisänen 91 v, Aune Siponen 95 v, Raimo Johannes Hiltunen 62 v, Liisa Reetriikka Leppänen 87 v, Timo Olavi Ruuskanen 57 v, Anna Liisa Eskelinen 96 v, Riitta Hannele Jauhainen 58 v, Esko Tapani Kumpulainen 91 v, Heino Ilmari Honkonen 73 v, Eino Tapio Pulkkinen 92 v, Esko Olavi Oksman 78 v, Jorma Olavi Hyttinen 68 v, Aarne Matti Juhani Heimonen 64 v, Juha Matti Hoffren 34 v, Aune Loponen 88 v, Aili Hilja Röynä 87 v, Aarne Ensio Knuutinen 82 v, Kaarlo Ensio

Niininen 75 v, Aino Lilja Lyydia Hyttinen, kuolleen syntynyt lapsi.

MÄNNISTÖ

Kastetut

Jade Mailis Annikki Puustinen, Hertta Saimi Sofia Puustinen, Sulo Vilho Johannes Ruskovaara, Sara Alexandra Mönkkönen, Paavo Eelis Juhani Pesonen, Iivo Martti Pietari Salkunen, Kasmir Vilhelm Kiappi, Nea Emilia Marjaana Salmela, Viljami Erkki Jooseppi Iivanainen.

Kuolleet

Mauno Johannes Karisto 81 v, Yrjö Johannes Aamuvuori 74 v, Maija Kaarina Viinamäki 69 v, Toivo Viljam Räsänen 96 v, Pentti Antero Hyvärinen 63 v, Maija Liisa Tervonen 77 v, Lea Kaarina Turpeinen 72 v, Alla Mirjam Ryyänen 80 v, Jorma Einar Tuomainen 72 v, Sakari Taskinen 85 v, Heikki Antero Antikainen 78 v, Tauno Sakari Koponen 80 v.

PUIJO

Kastetut

Ilja Alekski Oittinen, Emilia Anastasia Saajola, Emilia Anastasia Saajola, Jasper Tapio Hoffren, Kasimir Teo Erik Ansamaa, Anni Edith Kaarina Piippo, Mikael Heikki Juhani Häyrinen, Miisa Emilia Ollikainen, Kasperi Henrik Sivenius, Raisa Johanna Turpeinen, Leo Hugo Johannes Lintu, Matias Jimi Eemil Paasisalo, Nooa Onni Juhani Kuula, Sanni Hanna Eliina Pasanen.

Kuolleet

Maija Liisa Haikonen 84 v, Vesa Kalervo Taskinen 81 v, Martta Annikki Hartikainen 87 v, Elvi Elisabet Nissinen 94 v, Pentti Ilmari Pyrrö 77 v, Eetu Tikkanen 86 v, Esti Irene Matilda Väisänen 80 v, Lauri Viljam Korhonen 83 v, Aino Marjatta Holopainen 89 v.

SIILINJÄRVI

Kastetut

Miia Janika Kristiina Kokkonen, Lilja Inka Tuulia Bredenberg, Leevi Eino Olavi Siponen, Nooa Julius Kallioniemi, Veera Annikki Jääskeläinen, Justus Emil Krohn, Jiri Santeri Pohjola, Aatos Wilhelm Patana, Jonna Evelia Hintikka, Ada Sofia Sivonen, Inna Maria Pylkkönen, Peetu Elias Ollikainen, Hilma Aino Karoliina Frits, Svante Sebastian Korhonen, Hilla Marianna Tarmoranta, Elia Urho Olavi Juntunen, Isla Ellen Karhunen, Niklas Armas Juhani Laitinen.

Kuolleet

Meeri Marjatta Väkeväinen 88 v, Anna Eliina Toivanen 84 v, Kaisa Tellervo Turunen 89 v, Maija Irmeli Virtanen 74 v, Tiina Marjatta Hoffren 46 v, Aulis Abner Snellman 95 v, Eila Orvokki Vepsäläinen 77 v, Paavo Johannes Ruotsalainen 79 v.

RUKOUS

PAULA REMES

Tähän arkeeniko, touhuni keskelle
jouluun odotus – valmistelu.
Yritän, aherran, säädän ja sähellän.
Väsyn ja ärryn.

Adventus Domini. Herran saapuminen.
Adventtiin laskeutuminen.

Tyhjin käsin Sinä tulet
– anna minun myös vastaanottaa Sinut samoin:
tyhjin käsin, yrittämättä.
Hoosianna!

Adventus Domini. Ja maassa rauha.
Ja maassa rauha.

SANALLISTA

2. adventti

Luuk. 12: 35–40

Jeesus sanoo:

”Pitäkää vaatteenne vyötettyinä ja lamppunne palamassa. Olkaa niin kuin palvelijat, jotka odottavat isäntäänsä häistä valmiina he-ti avaamaan oven, kun hän tulee ja kolkuttaa. Autuaita ne palvelijat, jotka heidän herransa palatessaan tapaa valvomasta! Totisesti: hän vyöttäytyy, kutsuu heidät pöytään ja jää itse palvelemaan heitä.”

Palava lamppu

Jos odottaa jotakin tärkeää tai rakasta, jaksaa odottaa. Mutta mitä on valvominen hereillä ollessa?

Eräessä näytelmässä mielipidevangit alkavat pitää vanki-laansa hyvänä säätionä, joka huolehtii heistä. Julmia ja mie-livaltaisia vartijoitaan he kutsuvat hoitajiksi, jotka auttavat heitä. Yhteisessä sellissä yksi makaa jo kuolleenalaverillaan, mutta melkein kaikki hokevat ja vakuuttelevat toisilleen, että ”hän nukkuu.” Ainoastaan yksi vanki yrittää saada toiset ym-märtämään, missä tilanteessa tässä tosiasiasa ollaan. Mutta ei onnistu siinä.

Hiljattain ministeri esitti valtiollisen anteeksipyyynnön las-tensuojelun sijaishuollossa kaltoin kohdelluille ja sanoi, että ”näin ei saa käydä enää koskaan.” Mutta miksi näin saa tänä päivänä käydä niille vanhuksille, joita laiminlyödään ja yllilä-kitään laitoksissa tai hyödyttöminä halveksitaan yhteiskun-nassa?

Pitäkää vaatteenne vyötettyinä ja lamppunne palamassa. Vaatteiden vyöttäminen merkitsee hihojen käärimistä ja työ-hön tarttumista. Asioihin puuttumista ja epäkohtien muut-tamista. Koska Herran tulo vielä viiptyy, on tehtävä työtä to-tuuden ja rakkauden puolesta. Sillä sitten, kun Herramme tulee kunniassaan, unohdetut eivät ole enää unohdettuja ei-kä köyhien viesti vitsi.

Lamppu kuvaa ihmisen sisintä: moraalista, henkistä ja hengellistä olemusta. Jos lamppu sammuu, mammona voit-taa. Silloin oikea ja väärä hämärtyy.

Tämä lamppu ei pala ilman yhteyttä Kristukseen. Ilman Kristusta me emme tiedä, kenelle teemme työtämme ja ketä me odotamme. Vedä siis takki niskaan ja lähde adventtiai-kana kirkkoon. Siellä Kristus itse liittää itseensä. Kutsuu pöy-tään ja palvelee.

SATU VÄÄTÄINEN
Siilinjärven seurakunnan kappalainen

Diakoniakeskus muuttaa Vuorikadulle

Asiakkaiden vastaanottotoimin-ta aloitetaan uusissa tiloissa Vuori-katu 21:ssä maanantaina 12.12.2016 kello 10. Diakoniatyöntekijöiden asiakasvastaanotot ilman ajanva-rausta ovat maanantaisin ja keski-viikkoisin kello 10–12.

Kahviotoiminta aloitetaan loppiaisen jälkeen maanantaina 9.1.2017 kello 10. Kahvio on avoinna maanantaisin, keskiviikkoisin ja per-jantaisin kello 10–12. Nämä aamut aloitetaan kaikille avoimella harta-ustilaisuudella. Seurustelun ja lehti-

en lukemisen lisäksi asiakkaiden on mahdollista varata aikoja eri viran-omaisille asiakastietokoneen kaut-ta. Kahviotilassa on avoin WiFi-verkko vierailijoita varten.

Kierrätyspisteen palvelut jatku-vat Suokadulla maanantaisin, keski-viikkoisin ja perjantaisin 23.12.2016 saakka kello 10–12 ja maanantaista 9.1.2017 alkaen maanantaisin, keski-viikkoisin ja perjantaisin kello 11–13.

Joulutauko Diakoniakeskuk-sen toiminnoissa on 28.12.2016–8.1.2017.

Kauneimmat Joululaulut tekee hyvää

Anna joululahja lapselle
lähettämällä tekstiviesti
JOULU5 (5€) tai JOULU10 (10€)
numeroon 16155

Laula ja lahjoita lapsille
www.kauneimmatjoululaulut.fi

Keräysluvut: Manner-Suomi POL-2014-10091, voimassa 2015-2016, myönnetty 23.10.2014, Poliisihallitus. Ahvenanmaa 2015/8614, voimassa 2016, myönnetty 25.8.2015 Ahvenanmaan maakuntahallitus. Kerätyt varat käytetään vuosien 2016-2018 aikana Suomen Lähetyssseuran ulkomaan-työhön.

ADVENTTIKERÄYS

Joulun tärkein lahja

Tänäkin jouluna liian moni lapsi jää ilman riittävää ravintoa ja mahdollisuutta elää lapsen huoletonta elämää.

Anna lapselle hyvä ja turvallinen lapsuus.
Anna nyt joulun tärkein lahja!

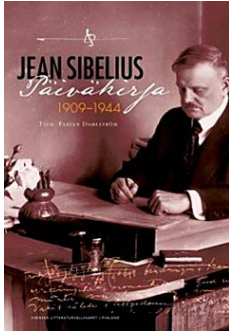
Lähetä sana APU20 numeroon 16499
ja lahjoita 20 euroa.

Lahjoita keräystilille:
FI33 1572 3000 5005 04,
viestiksi Adventtikeräys.

Keräyslupa POL-2014-11407, voimassa 2015-2016, koko Suomi, myöntänyt Poliisihallitus. Keräysvarat käytetään vuosien 2016-2017 aikana Kirkon Ulkomaanapuun avustustöihin.

KIRJALLISTA

Jean Sibelius: Päiväkirja 1909–1944. Toim. Fabian Dahlström. Suom. Juha Saikkonen ja Arja Gothoni. Svenska litteratursällskapet i Finland. 2015. 688 s.

Tehnyt lauluja ja elänyt elämää

Sibelius-juhlavuoden päätökseksi ilmestyi ehkä odotetuksi koskaan maestronäköinen teos: hänen suomennetut päiväkirjansa. Nämä sivut, jos mitkä nimittäin kaatavat suurmiesmyytin kulissee. Elämä Tuusulanjärven rannalla ei ollut niin auvoista kuin on luultu. Vai mitä sanotte **Aino Sibeliukselta** maakaamassa hermorumahduksen partaalla salin lattialla silloin, kun **Saimi Järnefelt** panee parhaimmat näyttelijäntaitonsa likoon halveksiakseen kälkyään. Säveltäjän työ oli ”ylös, alas, ylös, alas”-menoa ainaisten raha-huolien seurauksena, jopa niin, että 1910-luvulla Sibeliukselta vakavasti harkitsivat Ainolan myymistä.

Onneksi Sibeliuksen perikunta ei noudattanut seuraavaa toivetta: ”Tätä päiväkirjaa ei saa näyttää kenellekään. Sehän on itse asiassa uskollinen ystäväni enkä salli sen julkaisemista.” Sillä ei uskoisi helposti miehen ajatukseksi sadan vuoden takaa tällaista: ”Voisi väittää, että ’naisellisuuteen’ kuuluu asioita, joita on mahdoton yhdistää miehisten aivojen työskentelytapaan. Mutta en usko niin! Parhaissa tuntemissani naisissa ei naiseus ’piru vieköön’, ole häirinnyt. Ja keskustelu on liikkunut korkeuksissa. Olkoonkin, että pohjavirtana on ollut intohimo.”

TERHI LAITINEN

Tiina Kekäläinen: Taideteilijan matkassa. Juho Rissanen ja taidelokki Hönttiäinen maailmalla. Kuvitus Anna Vepsä. Omakustanne. 2016. 72 s.

Taideteillä

Työmiehen ja palvelijattaren jälkeläisen matka 1800-luvun lopun Kuopiosta Ameriikkoihin ja Pariisiin oli kilometrejä pidempi reisu henkisellä puolella. Etenkin kun tie taidekouluunkin oli kovin kivinen: Juho-poika ei nimittäin erinäisten onnettomuuksien tähden päässyt koskaan käymään kansakoulua. Hän kompensoikin puutetta myöhemmin erilaisilla maalari- ja kuvataiteen opinnoilla, joista eteni tie maailmalla menestyväksi taidemaalariksi, joka ei koskaan unohtanut lapsuudensijojaan.

Taidehistorioitsija **Anna Vepsän** kuvien sävyt muistuttavat **Juho**

Rissanen murrettuja, luonnonläheisiä värejä ja kuvituksessa on myös savolaista lupsakkuutta. Taidelintu Hönttiäinen toimii hausalla tavalla taideanalyttikona ja Juhon elämän kertojana. Kirjassa on monipuolinen tehtäväosio, joka haastaa eri-ikäiset lukijat pohtimaan taiteen tarjoamia näkökulmia.

Taideteilijan matkassa on Kuopion taidemuseon taidekasvattajan **Tiina Kekäläisen** esikoisteos. Tällaisille hyvälaatuisille lasten kulttuurikirjoille, jotka luontevasti yhdistävät tarinan ja toden, soisi aina jatkoa.

TERHI LAITINEN

LYHYESTI

Asenteiden ja sanojen voima

Suomalaisten elintaso on noussut ja elämä kaikkine teknisine vempaimineen tullut helpommaksi, mutta yhteiskunnallinen ilmapiiri on koventunut ja tyytymättömyytemme on lisääntynyt. Aggressiivisuuden lisääntyminen on näkynyt erityisesti viimeisen vuoden aikana, jolloin maahamme saapuneet turvapaikanhakijat ovat joutuneet mielenilmausten kohteiksi. Onneksi yhteiskunnassamme on ollut myös vapaaehtoisia suomalaisia, jotka ovat olleet auttamassa kaukaa saapuneita lähimmäisiämme uuden elämän alkuun. Moni vapaaehtoinen työskentelee myös oman väestömme vähäosaisten auttamiseksi.

Hedonistinen arvomaailma, ”minulle kaikki heti” -asenteineen sekä aineellisen vaurauden ja korkean koulutuksen ihannoitinta kertovat yhteiskunnan eriarvoistumisesta. Samanaikaisesti meidän on herättävä reaalimaailmaan, jossa vähenevillä resursseilla tulisi jokaiselle kansalaiselle taata ihmisarvoiset ja toimivat sosiaali-, terveys- ja koulutuspalvelut.

Yhteiskunnassamme on myös vallalla

vajeiden aalto. Piispa **Irja Askola** totesi taannoin lehtihaastattelussa tästä ilmiöstä: ”Suomen yleisin sana on vaje: puhutaan kesätyö-, turvallisuus- tai innovaatiovajeesta. Lista on pitkä. Kukin meistä on asettunut vajekuplan sisään, ja sieltä heitellään tikareita ja pelkouseita.” Mikä onkaan syvin pelkomme, joka keskusteluamme ohjaa? Milloin me saisimme ruuvattua keskusteluamme sanastollisesti positiivisempaan suuntaan? Milloin suuntaisimme ajatuksemme pois puutteesta ja olisimme enemmänkin kiitollisia kaikesta olemassa olevasta hyvästä?”

PÄIVI HEIKKINEN
Siilinjärven seurakunnan kirkkoneuvoston ja -valtuuston jäsen

Tällä palstalla seurakuntien luottamushenkilöt kirjoittavat vuorollaan.

KULTTUURIKULMA

Koonnut PIIA JULKUNEN

Menovinkit 30.11.–28.12.

Lähetä vinkit osoitteeseen kulttuurikulma@gmail.com kaksi viikkoa ennen seuraavan lehden ilmestymistä.

Kuopion Musiikkikeskuksella vierailee Radion sinfoniaorkesteri, kapellimestarina Hannu Lintu.

NÄYTTELYT

G12 Kuopio

- 19.11.–8.12. Pertti Pulkkinen ja Marja Ollikainen
- 10.12.–22.12. Kokoelmanäyttely

Siilinjärven pääkirjasto Artsi

- 2.–30.12. Reetta Tiainen

Kuopion korttelimuseo

- 11.11.2016–11.3.2017 Haminalahden maalauskartanon elämä

ESITYKSIÄ / TAPAHTUMIA

- 4.12. klo 18 Tärähtänyt – monologi vaietuista sotavammoista, Kuopion kulttuurihistoriallinen museo
- 8.–23.12. Kuopio Designmarketin Joulukauppa, Kauppakeskus Minna
- 9.–11.12. ja 16.–18.12. Pikku Pietarin Torikujan joulu
- 9.12. klo 18.30 Naisten Pankin joulukonsertti, Kuopion kaupungintalon juhlasali
- 11.12. klo 14 Muuttuvat laulut -konsertti, Salmi sali
- 13.12. klo 18 Musiikkiopiston oppilaskonsertti, Lassilan tupa Pöljä

Kuopion Musiikkikeskus, ohjelmassa mm.

- 6.12. klo 13 Konserttitali: Itsenäisyyspäivän juhla
- 7.12. klo 13 Valokabinetti: Kulttuurikahvila 60+: Kuvanveisto
- 8.12. klo 19 Konserttitali: Sinfoniasarja VIII
- 19.12. klo 19 Konserttitali: Radion sinfoniaorkesteri
- 21.12. klo 19 Konserttitali: Kuopion kaupunginorkesterin joulukonsertti

Kino Kuvakukko, ohjelmassa mm.

- 16.12. alkaen: Isäni Toni Erdman (Maren Ade)
- 13.12. klo 13 Hopeatähti: Eddie the Eagle

Kulttuurikeskus Vuorilinna

- 4.12. klo 15 Kahvikonsertti Pietarin katulapsityön hyväksi, Taimi Heinilehto laulu, Arto Koistinen piano
- 11.12. klo 17 Joulukonsertti, Solistina Maria Suuronen, säestää Anna Maria Mc Elwain

MARCO TISSARI

Leena-Mäki-Patolan OX on esillä 3.12. saakka Kuopion taidemuseossa.

"Nuoruudessa heitin keihästä parhaimmillaan 65 metriä. Seuraava tavoitteeni on 80-vuotiaiden keihäsmestaruus", hiljattain 70 vuotta täyttänyt Juhani Laurinkari kaavailee pilke silmäkulmassa.

TUJIA HYTTINEN

Varjelus matkassa

Tulipalo. Terrori-isku. Matkustajalaivan uppoaminen. Nämä kaikki ovat liipanneet läheltä Juhani Laurinkaria. Siksi hän ei enää pelkää mitään.

Juhani Laurinkari tunnetaan kansainvälisestikin ansioituneena sosiaalipolitiikan professorina ja Kuopion evankelis-luterilaisten seurakuntien luottamushenkilönä. Vuodesta 2010 alkaen hän on ollut jäsenenä *European Academy of Sciences & Arts* -akatemiassa. Hänellä on tutkinnot neljästä eri tiedekunnasta. Aikoinaan Laurinkari oli muun muassa sekä Suomen nuorin teologi että nuorin sosiaalipolitiikan tohtori ja maamme ensimmäinen terveyspolitiikan dosentti. Melko huikeita saavutuksia ihmiselle, joka on ponnistanut vaatimattomista oloista. "Olin raskasta työtä tekevän yksinhuoltajaäidin lapsi. Lähtökohta ei tuohon aikaan ennustanut ruusuista tulevaisuutta", Laurinkari pohtii tänään.

Aivan tavallinen hänen elämänpolkunsä ei ole ollut muutenkaan.

Boheemi adoptioäiti

Aarne Martti Juhani Annanpoika Kotilainen. Se oli Laurinkarin nimi muutaman ensimmäisen elinvuotensa ajan.

"Biologinen äitini sairasti tuberkuloosia ja joutui antamaan minut Nikkilän lastenkotiin, kun olin puolentoista vuoden ikäinen."

Vain muutamaa kuukautta myöhemmin lastenkoti tuhoutui tulipalossa. Juhani kuitenkin pelastui ja päätyi tilapäishoittoon Nikkilän sairaalassa toimineen mielisairaanhoidajakoulun rehtorin, Inga-Lill Laurinkarin

huostaan. Myöhemmin Inga-Lill adoptoi pojan ja nimi vaihtui Juhani Laurinkariksi.

"Silloin oli harvinaista, että yksin elävä nainen adoptoi lapsen."

Adoptio taisi olla varsinainen onnenpotku tulevaa uraa silmällä pitäen, sillä uudessa kodissa luettiin paljon kirjoja ja siellä vallitsi keskusteleva ja moderni ilmapiiri.

"Adoptioäitini oli hyvin boheemi ihminen, monissa asioissa aikaansa edellä. Hänellä oli myös aivan loistavat kasvatusmenetelmät."

"Kun pikkupoikana kiinnostuin tupakasta, äiti heitti pöydälle eri tupakka-askeja ja kertoi niiden olevan yleisimpiä merkkejä. Hän pyysi kertomaan, jos mielestäni joku merkki puuttui joukosta. No, eihän minua tuon jälkeen enää yhtään innostanut ruveta polttamaan. Eikä ole innostanut sen koommin", Laurinkari nauraa.

Teologia pitää otteessaan

Teini-iässä Laurinkari toimi aktiivisesti muun muassa seurakuntanuorissa ja myöhemmin teologian opinnot kiinnostivat.

"Se tuntui kuitenkin liian helpolta vaihtoehdolta ja siksi hain opiskelemaan myös kotimaista kirjallisuutta ja estetiikkaa."

Teologiksikin Laurinkari valmistui, mutta kirkollinen ura jäi lopulta aika lyhyeksi.

"Olin liian nuori saamaan pappisvihkimystä, joten päädyin tekemään nuoriso- ja diakoniatyötä Helsingin eri seurakunnissa."

Diakoniatyön myötä heräsi suurempi kiinnostus sosiaalipolitiikkaa kohtaan.

"En saanut seurakunnasta virkavapaata

paneutuakseni syvemmin sosiaalipolitiikan alaan. Niinpä jäin kokonaan pois kirkon leivistä – ja sillä tiellä olen vieläkin."

Laurinkari kuitenkin myöntää, ettei ole edelleenkään täysin vapautunut teologiasta.

"Olin ehkä halunnut kulkea sitä polkua, mutta tietyllä tavalla ovet vain sulkeutuivat siihen suuntaan."

Läheltä piti

Laurinkari kertoo, että hänellä on aina ollut turvanaan eräänlainen lapsenusko. Usko on vain vahvistunut elämässä tapahtuneiden sattumusten myötä.

Vuonna 1980 Italian Bolognan päärautatieasemalla tapahtui tuhoisa terrori-isku, jossa kuoli lähemmäs 100 ja loukkaantui yli 200 ihmistä.

"Olin ajanut kyseisen aseman ohi vain viisi minuuttia ennen iskuä."

Neljätoista vuotta myöhemmin Laurinkari suunnitteli luottamustoimiinsa liittyvää kongressimatkaa Tallinnaan. Sieltä oli määrä jatkaa vielä Tukholmaan.

"Minulle tuli samaan aikaan muita päällekkäisiä menoja ja puntaroin moneen kertaan lähtemistäni. Lopulta päätin jättää matkan väliin."

Tuo päätös pelasti Laurinkarin autolautta Estonian onnettomuudelta.

"Menetin Estonian mukana lähes kolmekymmentä kollegaa."

"Näin jälkikäteen olen pohtinut, oliko minulla Estonian suhteen jokin aavistus. Sen verran pitkään tulin matkalle osallistumistani miettinyä."

Kun Laurinkari katselee elämäänsä taaksepäin, näkee hän siinä suuren johdatuksen.

"Tuntuu, että minua todella on johdatettu ja minulla on ollut varjelus matkassani."

"Niin monesta vaaran paikasta olen selvinnyt, etten pelkää enää mitään."

Joulu perheen kanssa

Laurinkarilla on Leena-vaimonsa kanssa neljä poikaa, joista kaksi asuu ulkomailla. Lastenlapsia on tähän mennessä siunaantunut kolme.

Jouluna on odotettavissa iloinen jälleen näkeminen, kun Laurinkarit saavat luokseen kolme poikaansa ja näiden perheet.

"Esikoisemme asuu Taiwanissa, joten hän ei ole tulossa tänä vuonna jouluvisiitille. Mutta Skype-yhteyksissä olemme varmasti."

"Ja aivan yhtä varmasti Leena haluaa, että laulamme yhdessä porukan kesken", Laurinkari arvelee hieman huvittuneena.

Puhe joulusta saa Laurinkarin pohtimaan asiaa myös teologin silmin.

"Välillä mietin, edustavatko jouluperinteet pysähtynyttä aikaa. Toisaalta ne ovat tuttuja ja turvallisia – siinä ominaisuudessaan toki tarpeellisiaakin."

"Kuitenkin tuntuu, että kun pyhät ovat ohi, koko homma on siinä. Unohdettu taas vuodeksi. Toivoisin, että ihmiset löytäisivät joulun aikaan kirkosta enemmän me-henkeä ja yhteisöllisyyttä, joka kantaisi juhlapähiä pidemmällekin."

HELI HARING

KIRKKO & KOTI

Joulun tapahtumat

Kuopion ja Siilinjärven seurakunnissa tapahtuu 30.11.–28.12.2016

Ota
talteen!

kirkkojakoti.fi

Ville Rusanen & Pétur Sakari

Joulukonsertti
Alavan kirkossa 30.11. klo 18

ISOSSA KUVASSA VILLE RUSANEN, KUVA HEIKKI TUULI ENSIMMÄISESSÄ PIKKUKUVASSA LAULUYHTYE LUX AURIBUS, KUVA IIDA LIIMATAINEN, LUMISEN KÄRTTULÄN KIRKON KUVAN ON OTTANUT JUHANI KOSKELL.

Joulukonsertteja

➤ 3

Kauneimmat Joululaulut

➤ 5

Hiljenny joulukirkossa

➤ 8

SEURAKUNNAT 30.11.–28.12.2016

TUOMIOKIRKKO

Tuomiokirkkoseurakunnan toimisto
040 4848 248, ma–pe klo 9–15
tuomiokirkko.kuopio@evl.fi

KUOPION TUOMIOKIRKKO
Vuorikatu

Avoinn talvikaudella ma–pe klo 10–15
sekä lisäksi vapaaehtoisten Kirkonvarti-
joiden toimesta perjantaisin klo 18–22.
040 4848 256.

■ **Virtuaalikirko** voit seurata Kuopion tuomiokirkon sunnuntai messuja netin kautta reaaliaikaisesti joka sunnuntai klo 10. Lähetykset tallennetaan ja niitä voi katsoa myöhemminkin. www.virtuaalikirko.fi

■ **Lounaskonsertti** ke 30.11. klo 12. Tajja Korri, urut. Vapaa pääsy. Kesto noin 40 min. Järj. Sibelius-Akatemia ja Tuomiokirkkosrk.

■ **Viikkomessu** ke 30.11. klo 18, Ilpo Rannankari, Anu Pulkkinen.
■ **Hiljaisuuden valo -joulukonsertti** to 1.12. klo 19. Samuli Edelmann. Liput 28 € lippu.fi tai kirkon ovelta 30 € mikäli konsertti ei ole loppuunmyyty.

■ **Lauluyhtye Lux Auribus -konsertti** la 3.12. klo 18. Anu Pulkkinen. *Tullut on joululta*. Matka halki jouluisen Euroopan Johtajana Kimmo Tuuri. Ohjelma 10 € kirkon ovelta ennen konsertin alkua. Järj. Tuomiokirkkoseurakunta.

■ **Messu 2.adventtisunnuntai** su 4.12. klo 10. Liisa Penttinen, Hanna Vasiljev, Pekka Leskelä, Anu Pulkkinen. Tuomiokirkkokuoro. Näkyy myös verkossa virtuaalikirko.fi

■ **Vivaldin voimaa -konsertti** su 4.12. klo 16. Heli Untamala, viulu, Tuomas Untamala, sello, Heidi Miettunen, sello, Markku Laakso, kitara, Cecilia Laakso, kitara, Anu Pulkkinen, cembalo/urut. Ohjelmassa teoksia Vivaldilta, Geminianilta sekä Plattilta. Ohjelmat 15 € / 10 € kamarimusiikkiseuran jäsenet, eläkeläiset / 2 € opiskelijat – ovelta, vain käteisellä. Järj. Kuopion kamarimusiikkiseura ja Tuomiokirkkosrk.

■ **Sanajumalanpalvelus** ti 6.12. klo 10. Liisa Penttinen, Ilpo Rannankari, Pekka Leskelä, Anu Pulkkinen.

■ **Viikkomessu** ke 7.12. klo 18. Lauri Kastarinen, Anu Pulkkinen. Viikkomessut joulukuussa: 7.12., 21.12. ja 28.12.

■ **Joulukonsertti** to 8.12. klo 19. Jarkko Ahola. Liput 30 € lippu.fi.

■ **Kauneimmat joululaulut bändisäestyksellä** pe 9.12. klo 19. Satu Karjalainen, Anna Pöyhönen. Mukana Tuomiokirkon nuorten lauluryhmä. Jarkko Maukonen ja bändi. Yhteislaulutilaisuus.

■ **Mendelssohnin Elias-Oratorio** la 10.12. klo 18. Sibelius-Akatemian sinfoniaorkesteri, joht. Nils Schwegendiek. Sibelius-Akatemian solistit ja kuoro. Ohjelma 15 € kirkon ovelta en-

nen konsertin alkua. Järj. Sibelius-Akatemia ja Tuomiokirkkosrk.

■ **Messu 3. adventtisunnuntai** su 11.12. klo 10. Satu Karjalainen, Lauri Kastarinen, Anu Pulkkinen, Anna Pöyhönen. Kirkonvartijoiden kirkkopyhä. Kirkkokahvit. Nähtävissä myös verkossa virtuaalikirko.fi

■ **Kauneimmat joululaulut** su 11.12. klo 15. Liisa Penttinen. Mieskuoro Kuopio-Kvartetti, johtaa kanttori Anna Pöyhönen, urkurina Anu Pulkkinen. Yhteislaulutilaisuus.

■ **Kauneimmat joululaulut** su 11.12. klo 18. Liisa Penttinen, Anna Pöyhönen. Gospelkuoro Luomus, johtaa Jarkko Maukonen, urkurina Anu Pulkkinen. Yhteislaulutilaisuus.

■ **Kauneimmat joululaulut, yhteislaulutilaisuus** ma 12.12. klo 18. Liisa Penttinen, Anu Pulkkinen. Yksinlaulua Ilpo Rannankari.

■ **Lounaskonsertti** ti 13.12. klo 12. Svetlana Perttu, urut. Järj. Sibelius-Akatemia ja Tuomiokirkkosrk.

■ **Kirkkokonsertti** ti 13.12. klo 19. Lastenklonikoiden Kummit ry:n järjestämä hyväntekeväisyys konsertti. Liput 27,50 ticketmaster.fi

■ **Hiljaisuuden messu** ke 14.12. klo 18. Kirsi Perämaa, Anna Pöyhönen.

■ **Lasten ja perheiden joulujuhla** to 15.12. klo 17.30. Anna Pöyhönen. Joululauluja ja joulupuuro. Kuorokerhot laulavat.

■ **Joulukonsertti** pe 16.12. klo 18. UEF Kuopion ylioppilaskuoro, kuoronjohtaja Eveliina Modinos.

■ **Niin on aina ollut -joulukonsertti** la 17.12. klo 18. Katri Helena. Liput ticketmaster.fi

■ **Messu 4. adventtisunnuntai** su 18.12. klo 10. Ilpo Rannankari, Hanna Vasiljev, Pekka Leskelä, Anna Pöyhönen. Messussa seurakuntapastori Hanna Vasiljevin tehtävään siunaaminen. Kirkkokahvit. Nähtävissä myös verkossa virtuaalikirko.fi

■ **Joulukonsertti Villeimmät joululaulut** su 18.12. klo 18. Ville Koposen luotsaama joulumusiikkiprojekti niin klassisin kuin kevyemminkin sävelin. Emma Piitulainen ja Samuli Moilanen, laulu. Joulukooresteri, johtaa Ville Koponen. Ohjelmat 10 € kirkon ovelta ennen konserttia. Järj. Tuomiokirkkosrk.

■ **Joulunkelit -joulukonsertti** to 20.12. klo 19. Saara Aalto ja Teemu Roivainen. Saaran osallistuminen *Joulunkelit*-kierueelle on X Factor -varauksella. Liput ticketmaster.fi.

■ **Viikkomessu** ke 21.12. klo 18. Liisa Penttinen, Anu Pulkkinen.

■ **Kolme yötä jouluun -konsertti** to 22.12. klo 18. Kuopion nuorisokuoro, johtaa Jussi Mattila. Anna Pöyhönen, mezzosopraano. Johannes Rannankari, baritoni. Anu Pulkkinen, urut. **Rauhanyhdistyksen joulukirkko** pe 23.12. klo 18.

■ **Jouluaaton perhejumalanpalvelus** la 24.12. klo 15. Kirsi Perämaa, Anu

Pulkkinen, Anna Pöyhönen. Kuorokerho, Kaisa Pajarinen.

■ **Jouluaaton Vesper** la 24.12. klo 17. Ilpo Rannankari, Pekka Leskelä, Anna Pöyhönen. Saarna piispa Jari Jolkkonen.

■ **Jouluyön messu** la 24.12. klo 23. Kirsi Perämaa, Anu Pulkkinen, Anna Pöyhönen.

■ **Messun toimittaa piispa Jari Jolkkonen.** Vox Polaris -kuoron pienyhtye, Tapani Heiskanen, trumpetti; Jaakko Pöyhönen, lyömäsoittimet.

■ **Jouluaamon sanajumalanpalvelus** su 25.12. klo 7. Lauri Kastarinen, Hanna Vasiljev, Pekka Leskelä, Anu Pulkkinen. Tuomiokirkkokuoro ja Tapani Heiskanen, trumpetti.

■ **Kauneimmat joululaulut messu** ma 26.12. klo 10. Satu Karjalainen, Liisa Penttinen, Anna Pöyhönen.

■ **Viikkomessu** ke 28.12. klo 18. Hanna Vasiljev, Anu Pulkkinen.

KESKUSSEURAKUNTATALO
Suokatu 22

■ **Keskikaupungin palvelupiiri** ke 30.11. klo 13 kerhohuone Eetussa, Suokatu 22 C, 2. krs.

■ **Sioninvirsisseurat** su 4.12. klo 18. Mukana Kuopion Virsikuoro. Kahvit klo 17.30. **Maanantain lähetyspiiri** ma 5.12. klo 16. Liisa Penttinen. kerhohuone Aaron.

■ **Eläkeläisten virkistyspäivä & raamatutunti** ke 7.12. klo 11. Liisa Penttinen. Raamattutunti Liisa Penttinen klo 11–11.45 *Tehkää tie kuninkaalle*, Iltapäivällä jouluihin lounas ja ohjelmatuokio. Lounas ja kahvi 7 €.

■ **Lähimmäiset, päiväkuorolaiset ja lähetyspiiriläiset** ma 12.12. klo 12. Liisa Penttinen. Yhteinen joulujuhla. Diakoni Paula Vartiainen. Joulupuuro ja jouluisia ohjelmia.

MUUT

■ **Perhekahvila Tätälässä** to 1.12. klo 10. Inkiläntie 7 B. Syksyn viimeinen kokoontuminen. Joulukorttien askartelua. Lapsiperheiden kohtaamispaikka, Paula Vartiainen.

■ **Inkilänmäen seurakuntakerho, Tätälä** to 1.12. klo 13. Alkuhartausta, kahvit ja joulukorttien askartelua. Paula Vartiainen. **Toivevirret** ke 7.12. klo 13 Mummon mökillä, Puijonkatu 10.

■ **Inkilänmäen seurakuntakerho, Tätälä** to 8.12. klo 13. Inkiläntie 7 B. Syksyn viimeinen kokoontuminen. Alkuhartausta, kahvit ja jouluisia ohjelmia.

■ **Kauneimmat joululaulut Tätälässä** to 15.12. klo 18. Liisa Penttinen, Anu Pulkkinen.

■ **Mummon mökin jouluhartausta** ti 20.12. klo 13. Liisa Penttinen.

ALAVA

Alavan seurakunnan toimisto
040 4848 286, ma–pe klo 9–15
alava@evl.fi

**Joulumyyjäiset
Alavan kirkolla
11.12. klo 17**

ALAVAN KIRKKO
Keihäskatu 5 B

040 4848 300

■ **Mä kansa enkelten -konsertti** ke 30.11. klo 18, Ossi Jauhiainen. Ville Rusanen, baritoni, Pétur Sakari, urut. Ohjelma 10 €.

■ **Minna Canthin koulun joulukonsertti** to 1.12. klo 18.

■ **2. adventtisunnuntain messu** su 4.12. klo 11. Hannu Koskelainen, Anna Väättäinen, Leila Savolainen.

■ **Itsenäisyyspäivän jumalanpalvelus** ti 6.12. klo 11. Ossi Jauhiainen. Ilkka Koponen.

■ **Saa joulun ihme koskettaa -Petri Laakson joulukonsertti** la 10.12. klo 19. Liput 20 € ennakkoon ticketmaster.fi sekä tuntia ennen konserttia ovelta.

■ **3. adventtisunnuntain messu** su 11.12. klo 11. Hannu Koskelainen, Anna Väättäinen, Leila Savolainen, Maria Stirling, Zipporim. Kirkkokahvit ja lähetystilaisuus *Kummitö Botswanaassa*.

■ **Lasten Kauneimmat joululaulut** su 11.12. klo 16. Anu Kiviranta, Leila Savolainen. Lapsikuoro ja nuorten bändi.

■ **Kuopion mieslaulajien joulukonsertti** ma 12.12. klo 18. Ossi Jauhiainen. Annastiina Tahkola, mezzosopraano, Vesa Kajava, urut. Ohjelma 10 €.

■ **Lasten jouluhartausta** ti 13.12. klo 9.30. Pirjo Kuula, Anna Väättäinen, Leila Savolainen. Kuvaelmaryhmä.

■ **Joulukuvelma ja ehtoollinen** ti 13.12. klo 11. Pirjo Kuula, Anna Väättäinen. Kuvaelmaryhmä.

■ **Haapaniemen koulun joulukonsertti** ke 14.12. klo 18. Anu Kiviranta.

■ **Hyväntekeväisyyskonsertti** to 15.12. klo 19. Kamarikuoro Loimu, johtaa Olli-Jaakko Miettunen. Ohjelma 5 €.

■ **Mieskuoro Kuopio-Kvartetin joulukonsertti** la 17.12. klo 18.

■ **Kauneimmat joululaulut -messu** su 18.12. klo 11. Anu Kiviranta, Hannu Koskelainen, Anna Väättäinen, Ossi Jauhiainen. Seniorikuoro, vapaaehtoisten kiitosjuhla, joulupuuro.

■ **The Greatest Christmas Carols** su 18.12. klo 14. Anna Väättäinen, Ossi Jauhiainen. Maria Stirling.

■ **Kauneimmat joululaulut** su 18.12. klo 18. Hannu Koskelainen, Ossi Jauhiainen. Maria Stirling, kirkkokuoro ja bändi.

■ **Jouluaaton jumalanpalvelus** la 24.12. klo 13. Pirjo Kuula, Leila Savolainen. Lapsikuoro, nuorten bändi. Otteita *Valon lapsi* -musikaalista nuorten esittämänä.

■ **Jouluaaton yökirkko** la 24.12. klo 23. Anu Kiviranta, Hannu Koskelainen, Ossi Jauhiainen. Kirkkokuoro.

■ **Joulupäivän jumalanpalvelus** su 25.12. klo 11. Anu Kiviranta, Juha Välimäki, Leila Savolainen. Zipporim, Kaisa Leskinen, laulu.

■ **Tapaninpäivän messu** ma 26.12. klo 11. Ossi Jauhiainen. Juha Antikainen.

ALAVAN SEURAKUNTAKESKUS
Keihäskatu 5 B

040 4848 300

■ **Joulumyyjäiset** su 11.12. klo 17. Anna Väättäinen. Glögitarjoilu.

■ **Jouluateria ja ohjelmaa** ti 13.12. klo 12. Anna Väättäinen, Ossi Jauhiainen. Ateria 8 € seurakuntasalissa. Lehtoniemi, Särkiniemi, Särkilähti alueelta lähtijöille kuljetus, ilm. Piia Jääskeläinen 040 4848 326 ma 5.12. mennessä.

■ **Ilta lähetystyölle** ti 13.12. klo 18. Anna Väättäinen, Leila Savolainen. Zipporim, nuorten bändi, Alavan lähetys- ja rukouspiiri, Hanna-piiri. Rukousta ja musiikkia, glögiä ja pipareita seurakuntasalissa.

NEULAMÄEN KIRKKO
Vesurikuja 4

040 4848 300

■ **Lyhtymessu** su 4.12. klo 16. Hannu Koskelainen. Kansanlähetys.

■ **Rauhanyhdistyksen seurat** la 10.12. klo 19.

■ **Kauneimmat joululaulut** su 11.12. klo 18. Juha Välimäki, Leila Savolainen. Maria Stirling, Zipporim ja nuorten bändi.

■ **Joulumyyjäiset** su 11.12. klo 19. Glögitarjoilu.

■ **Joulukuvelma** ma 12.12. klo 9.45. Pirjo Kuula, Leila Savolainen. Kuvaelmaryhmä.

■ **Jouluateria** to 15.12. klo 11. 8 €.

■ **Jouluaaton jumalanpalvelus** la 24.12. klo 15. Pirjo Kuula, Leila Savolainen. Otteita *Valon lapsi* -musikaalista nuorten esittämänä, nuorten bändi.

■ **Joulukorttiaskartelua** ke 30.11. klo 18. Anu Kiviranta, Piia Jääskeläinen. Lastenhoito perheen pienemmille, vapaaehtoisten tarvikemaksu. Lehtoniemen kerhotilassa, Lehtoniementie 107.

■ **Perhekerhon jouluhartausta** ti 13.12. klo 9.30. Särkiniemen kerhotilassa, Särkiniementie 4. Jouluiset kahvit.

■ **Joulukuvelma** ke 14.12. klo 9.45. Pirjo Kuula. Kuvaelmaryhmä. Lehtoniemen kerhotilassa, Lehtoniementie 107.

■ **Kauneimmat joululaulut** to 15.12. klo 18. Juha Välimäki, Ossi Jauhiainen, Piia Jääskeläinen. Särkiniemen koululla, Lohkaretie 15.

■ **Kauneimmat joululaulut -jumalanpalvelus** su 18.12. klo 16. Anu Kiviranta, Jarkko Maukonen. Luomuskuoro. Lehtoniemen kerhotilassa, Lehtoniementie 107.

■ **Saaristokaupungin joulurauhan julistus** ke 21.12. klo 18. Piispa Jari Jolkkonen, Ossi Jauhiainen. Yhteistyössä Saaris-
tokaupungin asukasyhdistyksen kanssa.

JÄRVI-KUOPIO

Järvi-Kuopion seurakunnan toimisto
040 4888 602 ja 040 4888 611
ma–pe klo 9–15

JUANKOSKEN
YLÖSNOUSEMUKSEN KIRKKO
Mäntytie 5

■ **Joulun rauhaa -konsertti** su 4.12. klo

ITSENÄISYYSPÄIVÄ

Suomi juhlii

Tänä vuonna itsenäisyypäivää vietetään tiistaina 6.12.

■ **Sanajumalanpalvelus** Tuomiokirkossa klo 10.

■ **Jumalanpalvelus** Alavan kirkossa klo 11.

■ **Sanajumalanpalvelus** Juankosken Ylösnousemuseksen kirkossa klo 10.

■ **Sanajumalanpalvelus** Kaavin kirkossa klo 13.

■ **Sanajumalanpalvelus** Muuruveden kirkossa klo 13.

■ **Sanajumalanpalvelus** Nilsin kirkossa klo 10.

■ **Sanajumalanpalvelus** Riistaveden kirkossa klo 10.

■ **Sanajumalanpalvelus** Säyneisen kirkossa klo 13.

■ **Sanajumalanpalvelus** Tuusniemen kirkossa klo 10.

■ **Sanajumalanpalvelus** ja partiolaisten lupauksenanto Vehmersalmen kirkossa klo 13.

■ **Seppelleenlasku** Vehmersalmen ja Puutosmäen sankarihaudoilla klo 9.

■ **Sanajumalanpalvelus** Kallaveden kirkossa klo 10.

■ **Hartausta ja seppelleenlasku** Hirvilahden kappelilla klo 13.

■ **Seppelleenlasku ja -juhla** Vehmasmäen kappelilla klo 13.

■ **Sanajumalanpalvelus** Karttulan kirkossa klo 10.

■ **Sanajumalanpalvelus** Maaningan kirkossa klo 10.

■ **Itsenäisyyspäivän suomalainen messu** Pyhän Johanneksen kirkossa klo 16.

■ **Sanajumalanpalvelus** Puijon kirkossa klo 10.

■ **Juhlajumalanpalvelus** Siilinjärven kirkossa klo 10.

Katso oman seurakuntasi itsenäisyyspäivän tapahtumat www.kuopionseurakunnat.fi tai www.siilinjärvenseurakunta.fi

KUOPIOSSA
taajuudella
96.3 MHz

18. Satu Suhonen, laulu; Markku Uhlbäck, laulu ja Ari Satomaa, piano. Ohjelma 10 €.

Itsenäisyyspäivän sanajumalanpalvelus ti 6.12. klo 10. Ville Hassinen, Matti Saarela. Seppeleen lasku sankarihaudoille klo 9.40 ja itsenäisyyspäivän juhla kirkossa jumalanpalveluksen jälkeen. Kahvit srk-talossa. Juantehtaan Soittajat, mieskuoro.

Messu su 11.12. klo 10. Ville Hassinen, Matti Saarela.

■ **Kauneimmat joululaulut** su 11.12. klo 18. Ville Hassinen, Matti Saarela.

■ **Konservatorion oppilaiden joulukonsertti** ti 13.12. klo 18.

Messu su 18.12. klo 10. Emmi Haring, Matti Saarela.

■ **Joulurauhaa-konsertti** ma 19.12. klo 18.30. Juantehtaan Soittajat, johtaa Raimo Maaranen. Ohjelma 10 €.

Jouluaaton jumalanpalvelus la 24.12.

klo 15. Ville Hassinen, Matti Saarela.

Jouluyön kynttiläkirkko la 24.12. klo 23. Ville Hassinen, Matti Saarela.

Jouluamun sanajumalanpalvelus su 25.12. klo 10. Eino Keihänen, Aliisa Lukkari-Syrjäniemi.

Tapaninpäivän sanajumalanpalvelus ma 26.12. klo 10. Ville Hassinen, Matti Saarela.

JUANKOSKEN SEURAKUNTATALO

Mäntytie 5

Sanajumalanpalvelus ja perheiden kuusenkoristelujuhla su 4.12. klo 10. Ville Hassinen, Matti Saarela. Tarjoilua srk-kodilla. Myyjäiset flygelirahaston hyväksi.

Perhekerhon, päivähoidon ja lapsiperheiden joulunajan kirkkohetki ma 5.12. klo 9.30. Ville Hassinen, Taru Parviainen. Kirkkohetken jälkeen toimintaa ja pientä jouluista tarjottavaa srk-talolla.

Liikunta- ja näkörajoitteisten ryhmä pe 9.12. klo 12. Jouluteria, ilmoittautuminen viimeistään pe 2.12. Leila Asikainen 040 4888 620, omavastuu 10 €.

Lähetysmyyjäiset ja riisipuuroa su 11.12. klo 16. Ville Hassinen.

Päivä- ja perhekerholaisten yhteinen joulujuhla ma 12.12. klo 18. Ville Hassinen, Matti Saarela.

■ **Kaiken kansan joulujuhla ja joulupuuro** ke 14.12. klo 18.30. Paula Hagman-Puustinen, Ville Hassinen. Puuro ja lähetysmyyjäiset klo 17.30 alkaen. Raamattuopisto ja Liekki-lauluryhmä.

■ **Lasten kauneimmat joululaulut** to 15.12. klo 18. Matti Saarela.

KAAVIN KIRKKO

Kaavintie 24

■ **Naiskuoro Ruukittarien ja lauluoiskelijoiden jouluinen konsertti** to 1.12. klo 18. Johtaa Mariam Abdullina-Kaivosaaari, säestää Taru Parviainen. Vapaa pääsy. Ohjelma 10 €.

Sanajumalanpalvelus su 4.12. klo 13. Paula Hagman-Puustinen, Aliisa Lukkari-Syrjäniemi. Päiväriippikouluryhmän aloituspyhä.

Kaavilaisten joulukonsertti su 4.12. klo 18. Aliisa Lukkari-Syrjäniemi. Mukana paikallisia musiikin harrastajia. Vapaa pääsy.

Itsenäisyyspäivän sanajumalanpalvelus ti 6.12. klo 13. Mikko Huhtala, Aliisa Lukkari-Syrjäniemi. Kahvitilaisuus srk-talossa.

Lasten ja perheiden jouluhartaus pe 9.12. klo 9.30.

Messu su 18.12. klo 13. Paula Hagman-Puustinen, Taru Parviainen.

■ **Kauneimmat joululaulut** su 18.12. klo 16. Matti Saarela. Pirjo Sonninen.

Kaavin koulun joulukirkko ti 20.12. klo 9. Mikko Huhtala, Jatta Inkinen.

Jouluaaton hartaus la 24.12. klo 14. Mikko Huhtala, Aliisa Lukkari-Syrjäniemi. Perheiden joulukuvaelma.

Jouluyön messu la 24.12. klo 23. Mikko Huhtala, Taru Parviainen.

Joulupäivän kynttiläkirkko su 25.12. klo 18. Mikko Huhtala, Matti Saarela.

KAAVIN SEURAKUNTATALO

Kirkkorannantie 1

■ **Herättäjäjuhla** la 30.11. klo 18, Mikko Huhtala, Simo Korkalainen.

Järvi-Kuopion mielenterveysväen yhteinen joulujuhla to 8.12. klo 10.30. Aliisa Lukkari-Syrjäniemi. Lisätiedot ja ilmoittautumiset Pirjo Sonniselle 040 4888 627.

Jouluinen perhekerkko ja kerhojen joulujuhla su 11.12. klo 13. Mikko Huhtala, Aliisa Lukkari-Syrjäniemi.

Mielenterveyskuntoutujien omaisryhmä ma 12.12. klo 14.

Vapaaehtois-työntekijöiden, omaishoitajien ja vastuuryhmän joulujuhla ti 13.12. klo 11. Ilmoittautumiset Pirjolle 5.12. mennessä 040 4888 627.

Kehitysvammaisten ja heidän läheistensä joulujuhla to 15.12. klo 11. Aliisa Lukkari-Syrjäniemi. Pirjo Sonninen.

KAAVIN SEUTU – MUUT

Elsan kerho Maarianvaarassa to 1.12. klo 14 Eila ja Matti Räsäsellä, Paavolantie 42.

Vanhemman väen lauluhetki to 8.12. klo 13. Aliisa Lukkari-Syrjäniemi. Joululauluja Palvelukeskuksen aulassa. Kaikille avoin.

Yhteinen Tapaninpäivän maakirkko, Kaavi-Tuusniemi, Haurangin nuorisoseuran talossa ma 26.12. klo 10. Mikko Huhtala, Taru Parviainen. Hoikantie 751.

■ Kaiken kansan joulujuhla ja joulupuuro ke 14.12. klo 18.30. Paula Hagman-Puustinen, Ville Hassinen. Puuro ja lähetysmyyjäiset klo 17.30 alkaen. Raamattuopisto ja Liekki-lauluryhmä.

■ **Lasten kauneimmat joululaulut** to 15.12. klo 18. Matti Saarela.

■ Kaiken kansan joulujuhla ke 14.12. klo 11. Emmi Haring, Annette Kärppä-Leskinen. Gospelkuoro.

Jouluaaton jumalanpalvelus la 24.12. klo 15. Raimo Koistisella, Juankosken kirkossa.

Joulukonsertti – Kuopion konservatorion Nilsin toimipisteen oppilaat ke 14.12. klo 18. Annette Kärppä-Leskinen.

Vapaa pääsy.

Lasten joulukirkko to 15.12. klo 10. Emmi Haring, Annette Kärppä-Leskinen.

Messu su 18.12. klo 10. Eino Keihänen, Annette Kärppä-Leskinen.

Jouluaaton jumalanpalvelus la 24.12. klo 15. Raimo Koistisella, Juankosken kirkossa.

Joulukonsertti – Kuopion konservatorion Nilsin toimipisteen oppilaat ke 14.12. klo 18. Annette Kärppä-Leskinen.

Vapaa pääsy.

Lasten joulukirkko to 15.12. klo 10. Emmi Haring, Annette Kärppä-Leskinen.

Messu su 18.12. klo 10. Eino Keihänen, Annette Kärppä-Leskinen.

Jouluaaton jumalanpalvelus la 24.12. klo 15. Raimo Koistisella, Juankosken kirkossa.

Joulukonsertti – Kuopion konservatorion Nilsin toimipisteen oppilaat ke 14.12. klo 18. Annette Kärppä-Leskinen.

Vapaa pääsy.

Lasten joulukirkko to 15.12. klo 10. Emmi Haring, Annette Kärppä-Leskinen.

Messu su 18.12. klo 10. Eino Keihänen, Annette Kärppä-Leskinen.

Jouluaaton jumalanpalvelus la 24.12. klo 15. Raimo Koistisella, Juankosken kirkossa.

Joulukonsertti – Kuopion konservatorion Nilsin toimipisteen oppilaat ke 14.12. klo 18. Annette Kärppä-Leskinen.

Vapaa pääsy.

Lasten joulukirkko to 15.12. klo 10. Emmi Haring, Annette Kärppä-Leskinen.

Messu su 18.12. klo 10. Eino Keihänen, Annette Kärppä-Leskinen.

Jouluaaton jumalanpalvelus la 24.12. klo 15. Raimo Koistisella, Juankosken kirkossa.

Joulukonsertti – Kuopion konservatorion Nilsin toimipisteen oppilaat ke 14.12. klo 18. Annette Kärppä-Leskinen.

Vapaa pääsy.

Lasten joulukirkko to 15.12. klo 10. Emmi Haring, Annette Kärppä-Leskinen.

Messu su 18.12. klo 10. Eino Keihänen, Annette Kärppä-Leskinen.

Jouluaaton jumalanpalvelus la 24.12. klo 15. Raimo Koistisella, Juankosken kirkossa.

Joulukonsertti – Kuopion konservatorion Nilsin toimipisteen oppilaat ke 14.12. klo 18. Annette Kärppä-Leskinen.

Vapaa pääsy.

Lasten joulukirkko to 15.12. klo 10. Emmi Haring, Annette Kärppä-Leskinen.

Messu su 18.12. klo 10. Eino Keihänen, Annette Kärppä-Leskinen.

Jouluaaton jumalanpalvelus la 24.12. klo 15. Raimo Koistisella, Juankosken kirkossa.

Joulukonsertti – Kuopion konservatorion Nilsin toimipisteen oppilaat ke 14.12. klo 18. Annette Kärppä-Leskinen.

Vapaa pääsy.

Lasten joulukirkko to 15.12. klo 10. Emmi Haring, Annette Kärppä-Leskinen.

Messu su 18.12. klo 10. Eino Keihänen, Annette Kärppä-Leskinen.

Jouluaaton jumalanpalvelus la 24.12. klo 15. Raimo Koistisella, Juankosken kirkossa.

Joulukonsertti – Kuopion konservatorion Nilsin toimipisteen oppilaat ke 14.12. klo 18. Annette Kärppä-Leskinen.

Vapaa pääsy.

Lasten joulukirkko to 15.12. klo 10. Emmi Haring, Annette Kärppä-Leskinen.

Messu su 18.12. klo 10. Eino Keihänen, Annette Kärppä-Leskinen.

Jouluaaton jumalanpalvelus la 24.12. klo 15. Raimo Koistisella, Juankosken kirkossa.

Joulukonsertti – Kuopion konservatorion Nilsin toimipisteen oppilaat ke 14.12. klo 18. Annette Kärppä-Leskinen.

Vapaa pääsy.

Lasten joulukirkko to 15.12. klo 10. Emmi Haring, Annette Kärppä-Leskinen.

Messu su 18.12. klo 10. Eino Keihänen, Annette Kärppä-Leskinen.

Jouluaaton jumalanpalvelus la 24.12. klo 15. Raimo Koistisella, Juankosken kirkossa.

Joulukonsertti – Kuopion konservatorion Nilsin toimipisteen oppilaat ke 14.12. klo 18. Annette Kärppä-Leskinen.

Vapaa pääsy.

Lasten joulukirkko to 15.12. klo 10. Emmi Haring, Annette Kärppä-Leskinen.

Messu su 18.12. klo 10. Eino Keihänen, Annette Kärppä-Leskinen.

Jouluaaton jumalanpalvelus la 24.12. klo 15. Raimo Koistisella, Juankosken kirkossa.

Joulukonsertti – Kuopion konservatorion Nilsin toimipisteen oppilaat ke 14.12. klo 18. Annette Kärppä-Leskinen.

Vapaa pääsy.

Lasten joulukirkko to 15.12. klo 10. Emmi Haring, Annette Kärppä-Leskinen.

Messu su 18.12. klo 10. Eino Keihänen, Annette Kärppä-Leskinen.

Jouluaaton jumalanpalvelus la 24.12. klo 15. Raimo Koistisella, Juankosken kirkossa.

Joulukonsertti – Kuopion konservatorion Nilsin toimipisteen oppilaat ke 14.12. klo 18. Annette Kärppä-Leskinen.

Vapaa pääsy.

Lasten joulukirkko to 15.12. klo 10. Emmi Haring, Annette Kärppä-Leskinen.

Messu su 18.12. klo 10. Eino Keihänen, Annette Kärppä-Leskinen.

Jouluaaton jumalanpalvelus la 24.12. klo 15. Raimo Koistisella, Juankosken kirkossa.

Joulukonsertti – Kuopion konservatorion Nilsin toimipisteen oppilaat ke 14.12. klo 18. Annette Kärppä-Leskinen.

Vapaa pääsy.

Lasten joulukirkko to 15.12. klo 10. Emmi Haring, Annette Kärppä-Leskinen.

Messu su 18.12. klo 10. Eino Keihänen, Annette Kärppä-Leskinen.

Jouluaaton jumalanpalvelus la 24.12. klo 15. Raimo Koistisella, Juankosken kirkossa.

Joulukonsertti – Kuopion konservatorion Nilsin toimipisteen oppilaat ke 14.12. klo 18. Annette Kärppä-Leskinen.

Vapaa pääsy.

Lasten joulukirkko to 15.12. klo 10. Emmi Haring, Annette Kärppä-Leskinen.

Messu su 18.12. klo 10. Eino Keihänen, Annette Kärppä-Leskinen.

Jouluaaton jumalanpalvelus la 24.12. klo 15. Raimo Koistisella, Juankosken kirkossa.

Joulukonsertti – Kuopion konservatorion Nilsin toimipisteen oppilaat ke 14.12. klo 18. Annette Kärppä-Leskinen.

Vapaa pääsy.

Lasten joulukirkko to 15.12. klo 10. Emmi Haring, Annette Kärppä-Leskinen.

Messu su 18.12. klo 10. Eino Keihänen, Annette Kärppä-Leskinen.

Jouluaaton jumalanpalvelus la 24.12. klo 15. Raimo Koistisella, Juankosken kirkossa.

Joulukonsertti – Kuopion konservatorion Nilsin toimipisteen oppilaat ke 14.12. klo 18. Annette Kärppä-Leskinen.

Vapaa pääsy.

Lasten joulukirkko to 15.12. klo 10. Emmi Haring, Annette Kärppä-Leskinen.

Messu su 18.12. klo 10. Eino Keihänen, Annette Kärppä-Leskinen.

Jouluaaton jumalanpalvelus la 24.12. klo 15. Raimo Koistisella, Juankosken kirkossa.

Joulukonsertti – Kuopion konservatorion Nilsin toimipisteen oppilaat ke 14.12. klo 18. Annette Kärppä-Leskinen.

Vapaa pääsy.

Lasten joulukirkko to 15.12. klo 10. Emmi Haring, Annette Kärppä-Leskinen.

Messu su 18.12. klo 10. Eino Keihänen, Annette Kärppä-Leskinen.

Jouluaaton jumalanpalvelus la 24.12. klo 15. Raimo Koistisella, Juankosken kirkossa.

Joulukonsertti – Kuopion konservatorion Nilsin toimipisteen oppilaat ke 14.12. klo 18. Annette Kärppä-Leskinen.

Vapaa pääsy.

Lasten joulukirkko to 15.12. klo 10. Emmi Haring, Annette Kärppä-Leskinen.

Messu su 18.12. klo 10. Eino Keihänen, Annette Kärppä-Leskinen.

Jouluaaton jumalanpalvelus la 24.12. klo 15. Raimo Koistisella, Juankosken kirkossa.

Joulukonsertti – Kuopion konservatorion Nilsin toimipisteen oppilaat ke 14.12. klo 18. Annette Kärppä-Leskinen.

Vapaa pääsy.

Lasten joulukirkko to 15.12. klo 10. Emmi Haring, Annette Kärppä-Leskinen.

Messu su 18.12. klo 10. Eino Keihänen, Annette Kärppä-Leskinen.

Jouluaaton jumalanpalvelus la 24.12. klo 15. Raimo Koistisella, Juankosken kirkossa.

Joulukonsertti – Kuopion konservatorion Nilsin toimipisteen oppilaat ke 14.12. klo 18. Annette Kärppä-Leskinen.

Vapaa pääsy.

Lasten joulukirkko to 15.12. klo 10. Emmi Haring, Annette Kärppä-Leskinen.

Messu su 18.12. klo 10. Eino Keihänen, Annette Kärppä-Leskinen.

Jouluaaton jumalanpalvelus la 24.12. klo 15. Raimo Koistisella, Juankosken kirkossa.

Joulukonsertti – Kuopion konservatorion Nilsin toimipisteen oppilaat ke 14.12. klo 18. Annette Kärppä-Leskinen.

Vapaa pääsy.

Lasten joulukirkko to 15.12. klo 10. Emmi Haring, Annette Kärppä-Leskinen.

Messu su 18.12. klo 10. Eino Keihänen, Annette Kärppä-Leskinen.

Jouluaaton jumalanpalvelus la 24.12. klo 15. Raimo Koistisella, Juankosken kirkossa.

Joulukonsertti – Kuopion konservatorion Nilsin toimipisteen oppilaat ke 14.12. klo 18. Annette Kärppä-Leskinen.

Vapaa pääsy.

Lasten joulukirkko to 15.12. klo 10. Emmi Haring, Annette Kärppä-Leskinen.

Messu su 18.12. klo 10. Eino Keihänen, Annette Kärppä-Leskinen.

Jouluaaton jumalanpalvelus la 24.12. klo 15. Raimo Koistisella, Juankosken kirkossa.

Joulukonsertti – Kuopion konservatorion Nilsin toimipisteen oppilaat ke 14.12. klo 18. Annette Kärppä-Leskinen.

Vapaa pääsy.

Lasten joulukirkko to 15.12. klo 10. Emmi Haring, Annette Kärppä-Leskinen.

Messu su 18.1

SEURAKUNNAT 30.11.–28.12.2016

Taru Parviainen. Arja Korkalainen, Irmeli Mustonen. Lapsiperheille.

■ **Lasten kauneimmat joululaulut** ke 14.12. klo 18.30. Emmi Haring, Taru Parviainen. Lapsille ja perheille suunnattu joululauluhetki.

Seurakuntaväen joulujuhla to 15.12. klo 12. Emmi Haring. Leila Asikainen.

■ **Kauneimmat joululaulut** su 18.12. klo 19. Emmi Haring, Taru Parviainen.

TUUSNIEMEN KIRKKO

Keskittie 21

Itsenäisyyspäivän sanajumalanpalvelus ti 6.12. klo 10. Paula Hagman-Puustinen, Aliisa Lukkari-Syrjäniemi. Sankarihaudoille seppeleen lasku. Juhla koulukeskuksessa.

■ **Kauneimmat joululaulut** su 11.12. klo 16. Aliisa Lukkari-Syrjäniemi. Miia Gabel. **Jouluaaton hartaus** la 24.12. klo 16. Paula Hagman-Puustinen, Aliisa Lukkari-Syrjäniemi. Vapaaehtoiset ja kirkkokuoro. Joulupuuro lähetyksen hyväksi seurakuntakodilla tilaisuuden jälkeen.

Jouluaamun kirkko su 25.12. klo 8. Paula Hagman-Puustinen, Aliisa Lukkari-Syrjäniemi.

TUUSNIEMEN SEURAKUNTAKOTI

Koivukuja 2

■ **Majataloilta** ke 30.11. klo 18. Paula Hagman-Puustinen. Lauluryhmä Liekki. Sanaa, seuraa ja rukousta. Aiheena *Jumalan odotushuoneessa*. Iltakahvit.

Rippikoulun aloituspyhä ja sanajumalanpalvelus, 2. adventtisunnuntai su 4.12. klo 10. Mikko Huhtala, Aliisa Lukkari-Syrjäniemi. Uudet rippikoululaiset vanhempineen mukaan! Kirkkokahvit.

Messu, 3. adventtisunnuntai su 11.12. klo 10. Mikko Huhtala, Aliisa Lukkari-Syrjäniemi. Kirkkokahvit.

■ **Joulupuuro lähetystyön hyväksi** su 11.12. klo 17.30.

Lasten jouluvaellus ti 13.12. klo 9.30. **Brief case -englannin kerho** ti 13.12. klo 18. Tiija Junkkari.

Jouluiset runot ja laulut ke 14.12. klo 14. Runopiiriin esityksiä. Kahvit.

Sanan ja yhteyden ilta ke 14.12. klo 18.30.

Kuukausiseurajat, Krell to 15.12. klo 11. **Lähetyksen piirakkatalkoot** pe 16.12. klo 8.

Koulujen joulukirkot pe 16.12. alakoulu klo 11–12, yläkoulu klo 12–13. Paula Hagman-Puustinen, Aliisa Lukkari-Syrjäniemi.

Naisten ilta pe 16.12. klo 18. ■ **Lähetyksen joulumyyjaiset** la 17.12. klo 10–12.

Jouluinen perhekerkko, 4. adventtisunnuntai ja kastepuun käyttöönotto su 18.12. klo 10. Paula Hagman-Puustinen, Taru Parviainen, Miia Gabel, Sirpa-Liisa Pelkonen. Koko perheen kirkko. Joulupuuroateria sekä perhe- ja päiväkerhojen joulujuhla samalla.

■ **Joulukonsertti Jorma Koponen ja Tuustytöt** to 22.12. klo 18. Paula Hagman-Puustinen, Aliisa Lukkari-Syrjäniemi.

TUUSNIEMEN SEUTU – MUUT

Hirvolan palvelupäivä to 8.12. klo 10.

Luostaritie 3457. Ilmoittautuminen edellisenä tiistaina, Miia Gabel 040 4888 631.

■ **Kauneimmat joululaulut Hirvolassa** to 15.12. klo 18. Luostaritie 3457. Miia Gabel.

■ **Kauneimmat joululaulut Kojanlahden koululla** pe 16.12. klo 18. Paula Hagman-Puustinen, Aliisa Lukkari-Syrjäniemi. Kojanlahdentie 847 (Villa Rysse-li) Kosula.

■ **Kauneimmat joululaulut TB Tuusniemi** ke 21.12. klo 18. Reijo Leino. Markku Holopainen.

Yhteinen Tapaninpäivän maakirkko, Tuusniemi-Kaavi, Haurangin nuorisoseuran talossa ma 26.12. klo 10. Mikko Huhtala, Taru Parviainen. Hoikantie 751.

VEHMERSALMEN KIRKKO

Lempeläntie 17

Sanajumalanpalvelus 2. adventti su 4.12. klo 13. Uwe Mäkinen, Riikka Tuura.

■ **Konsertti: Jani Wickholm-Jouluksi kotiin** su 4.12. klo 18. Riikka Tuura.

Itsenäisyyspäivän sanajumalanpalvelus ja partiolaisten lupauksenanto ti 6.12. klo 13, Marjaana Mäkinen, Riikka Tuura. Seppelleenlaskut, kahvit seurakuntakodissa.

■ **Kauneimmat joululaulut perheille** su 11.12. klo 16. Uwe Mäkinen. Pauliina Vuorinen. Joulupuuro, diakonia-myyjäiset ja pika-arpajaiset klo 16.45 alkaen srk-kodissa. Kauneimmat joululaulut klo 18 kirkossa. Uwe Mäkinen, Pauliina Vuorinen, laulu Anne Lyytinen. Vehmersalmella ei ole jumalanpalvelusta.

Messu 4. adventti su 18.12. klo 13. Marjaana Mäkinen, Riikka Tuura.

Koulun ja kylän kaikkien lasten joulukirkko ti 20.12. klo 8.45. Uwe Mäkinen, Riikka Tuura.

Jouluaaton hartaus la 24.12. klo 15. Uwe Mäkinen. Pauliina Vuorinen. Joulukuoro. **Jouluaamun sanajumalanpalvelus** su 25.12. klo 8. Uwe Mäkinen, Riikka Tuura.

VEHMERSALMEN SEURAKUNTAKOTI

Lempeläntie 15

Mitä sinulle kuuluu, seurakuntakoti? ke 30.11. klo 17.30. Uwe Mäkinen. Infotilaisuus seurakuntakotimme kunnosta ja sen hoidosta. Vieraana on asiantuntija ja Kuopion seurakuntayhtymän tekninen isännöitsijä Sami Purovesi.

Kokki-ukot ti 13.12. klo 17. Uwe Mäkinen. Kokkausta Eero Hujasen johdolla. Vieraana Riistaveden miesten ruokapiiri.

Lähimmäisen kammarin, varttuneen väen ja sydänkerhon yhteinen joulujuhla to 15.12. klo 10. Mukaan korkeintaan 5 € arvoinen pikkupaketti.

Tapaninpäivän joululaulukirkko ma 26.12. klo 13. Marjaana Mäkinen, Riikka Tuura.

VEHMERSALMEN SEUTU – MUUT

Itsenäisyyspäivän seppelleenlaskut sankarihaudoilla ti 6.12. klo 9 Vehmersalmen ja Puutosmäen hautausmailla.

■ **Kauneimmat joululaulut Neuronin aulassa** to 8.12. klo 12.30. Vehmersalmentie 735.

Adventtilaulajaiset Puutosmäessä pe 9.12. klo 19 Kaija ja Tapio Kekäläis-

lä, Mäenseläntie 90. Uwe Mäkinen, Riikka Tuura.

■ **Koko perheen joulujuhla** Majakalla ke 14.12. klo 18. Uwe Mäkinen. Tiernapojat, joulupukki, joulupuuro ja arpajaiset. Vehmersalmen alue seurakunta, Vehmersalmen koulu, Mannerheimin Lastensuojeluliitto ja partiolaisten.

Jouluaaton hartaus Puutosmäen hautausmaalla la 24.12. klo 13. Uwe Mäkinen. Pauliina Vuorinen.

Kallaveden seurakunnan toimisto
040 4848 327, ma–pe klo 9–15
kallavesi@evl.fi

KALLAVEDEN KIRKKO

Rauhahäntie 21

Arkinen Ateria ke 30.11. klo 11. Arkisen aterian hinta: aikuiset 5 €, lapset yli 4 v. 3 € ja lapset alle 4 v. ilmaiseksi.

■ **Koko kansan kirkkopyhä – Hiljaisuus** su 4.12. klo 9. Veli Mäntynen, Sirpa Nummenheimo, Anna-Mari Linna. Tee lumihiutale paperista ja tuo se kirkon ikkunaan tullessasi. Klo 9 aamupala, klo 10 messu. Messun jälkeen toimintapisteitä, rukoustantähtiä, hiljaisuudenpolku, kasvomaalausta, yhteislaulua sekä mahdollisuus keskusteluun ja kohtaamiseen. Messun ennakkovalmisteluissa on ollut Pyörön yläkoulun oppilaita.

Perheraamattupiiri su 4.12. klo 16.30. Lisätietoja: Tuula Holmlund @gmail.com. Seuraavan kerran 18.12.

Itsenäisyyspäivän sanajumalanpalvelus ti 6.12. klo 10. Veli Mäntynen, Mari Vuola-Tanila. Saarna Marjukka Borgman ja partiolaisten. Lippukunta Petosen polun etsijät avustavat jumalanpalveluksessa. Kirkkokahvit.

Arkinen ateria / Varttuneen väen joulujuhla ke 7.12. klo 11. Anni Tanninen, Anna-Mari Linna. seniorikuoro. Aterian hinta: aikuinen 8 €, lapset yli 4 v. 4 € ja lapset alle 4 v. ilmaiseksi. Klo 12–13 Varttuneen väen joulujuhla, jossa jouluista ohjelmaa.

Messu su 11.12. klo 10, Sirpa Nummenheimo, Anni Tanninen, Anna-Mari Linna.

■ **Perheiden kauneimmat joululaulut** su 11.12. klo 16. Sirpa Nummenheimo, Mari Vuola-Tanila. Lapsikuoro, nuorten lauluryhmä, Tuulia Tanila ja Aliisa Pehkonen, viulu; Nelli Pehkonen, sello ja Sari Ahonen, rumpu.

Kauneimmat joululaulut su 11.12. klo 19. Anni Tanninen, Anna-Mari Linna. Kirkkokuoro.

Lasten ja perheiden jouluhartaus ke 14.12. klo 9.30.

Kallaveden seurakunnan Vapaaehtoisten joulujuhla ke 14.12. klo 18. Matti Pentikäinen, Richard Nicholls.

■ **Hyvää joulua -joulukonsertti** la 17.12. klo 18. Petteri Hämäläinen, Richard Nicholls. KNOT-nuorisokuoron ja Ps5M-nuortenbändi. Vapaa pääsy, ohjelma 5 €. **Messu** su 18.12. klo 10. Sanna Alanen, Sirpa Nummenheimo, Mari Vuola-Tanila. Nuorten lauluryhmä.

■ **Kuusi tuntia joululauluja** su 18.12. klo 11.30. Anna-Mari Linna, Richard Nicholls, Mari Vuola-Tanila. Klo 11.30–13.30 Mari Vuola-Tanila, lapsikuoro, nuorten lauluryhmä ja nuoria soittajia. Klo 13.30–15.30 Richard Nicholls, Dolce ja käsikellokerholaiset. Klo 15.30–17.30 Anna-Mari Linna, kirkko- ja seniorikuoro.

■ **Joulukonsertti** ke 21.12. klo 19. Anna-Mari Linna. Valtteri Tuomikoski, laulu; Eeva Kivioja, urut; Kallaveden kirkkokuoro Anna-Mari Linnan johdolla.

Jouluaaton perhekerkko la 24.12. klo 15. Juha Määttä, Mari Vuola-Tanila. Lapsikuoro, Nuorten lauluryhmä ja Joona Kujanpää, rumpu.

Jouluaaton kynttiläkirkko la 24.12. klo 22. Petteri Hämäläinen, Anna-Mari Linna, Richard Nicholls. Laulukvartetti.

Jouluaamun kirkko su 25.12. klo 8. Matti Pentikäinen, Mari Vuola-Tanila.

■ **Kauneimmat joululaulut -messu** ma 26.12. klo 10. Juha Määttä, Anni Tanninen, Mari Vuola-Tanila.

KALLAVEDEN PETOSEN SEURAKUNTATALO

Lasten ja perheiden jouluaskartelut ke 30.11. klo 18. Jouluaskarteluihin ovat tervetulleita kaikki. Illassa hartaus, erilaisia askarteluita sekä pieni tarjoilu. Varaa mukaan nimetyt sakset sekä pussi.

Adventin Mukalamessu su 4.12. klo 17. Anni Tanninen, Mari Vuola-Tanila. Lapsikuoro ja nuoret soittajat, Anne ja Jari Lehtelä, Petosen päiväkerholaiset ja ilta-päiväkerholaiset

Raamattupiiri ke 7.12. klo 17. Yhteishenkilö Henna Tampio 050 377 9820. **Kauneimmat joululaulut** su 11.12. klo 18. Petteri Hämäläinen, Richard Nicholls. KNOT-nuorisokuoro ja Ps5M nuortenbändi.

Nuorten joulujuhla ti 13.12. klo 17. Petteri Hämäläinen, Richard Nicholls. Marjukka Pakkala, Jari Alanen, KNOT-nuorisokuoro ja Ps5M nuortenbändi.

Lasten ja perheiden jouluhartaus to 15.12. klo 9.30.

Petosen diakoniatyön ryhmien joulujuhla to 15.12. klo 12.30.

Kirsti Makkonen ja Paula Paavilainen
Petosen diakoniatyön joulujuhla ti 20.12. klo 12.

KARTTULAN KIRKKO

Messu su 4.12. klo 10. Matti Pentikäinen, Mari Vuola-Tanila.

■ **Joulutulet Karttulan kirkon pihassa (reserviläiset asettavat lyhdyt sankarihaudoille)** ma 5.12. klo 18, Matti Pentikäinen. Uudet lyhdyt sankarihaudoille. Karttulan reserviläiset. Joulupuuro ja joulupukki.

Itsenäisyyspäivän sanajumalanpalvelus ti 6.12. klo 10. Johanna Porkola, Anne Keränen. Saarna Kaarina Hoffren; Mari Tolonen, laulu ja Jari Oinonen, vetopäsuuna. Seppelleen lasku sankarihaudoille. Itsenäisyyspäivän juhla seurakuntakodilla. Kahvit noin klo 11.30. Juhlapuhe

Olli Seppänen. Karttulan Kvartetti, Kaisa Karhunen.

Messu ja Lähetyspyhä su 11.12. klo 10. Matti Pentikäinen, Anne Keränen. Saarna Iiris Huttunen. Lähetysmyyjäiset ja joulupuuro lähetyksen hyväksi seurakuntakodilla. Vapaaehtoinen puororaha.

■ **Kauneimmat joululaulut** su 11.12. klo 18. Johanna Porkola, Anne Keränen. Lapsikuoro, nuoria laulajia ja soittajia.

Lasten ja perheiden joululauluilta to 15.12. klo 17.30. Johanna Porkola, Anne Keränen. Lastenohjaajat Marjo Kangas-tie ja Varpu Jääskeläinen, Päiväkerholaisen Joulukuvaelma.

Jouluaaton aattokirkot la 24.12. klo 14 ja klo 15. Johanna Porkola, Anne Keränen. Esiintyjinä Kaisa ja Reetta Karhunen, ja Jouni Oksman.

KARTTULAN SEURAKUNTAKOTI

Kissakuusentie 14

Perheiden jouluaskartelut to 1.12. klo 18. Johanna Porkola, Anne Keränen. Pula ja mehut.

Seurakuntaväen joulujuhla pe 9.12. klo 17.30. Johanna Porkola, Anne Keränen. Jouluaateria 10 € ja muuta ohjelmaa.

KARTTULAN SEUTU – MUUT

Miesten saunailta to 8.12. klo 17.30 Hirvijärven leirikeskuksessa. Savusauna, ilta-pala ja joululauluja tarjolla.

Kauneimmat joululaulut Pihkainmäen koululla to 8.12. klo 18, Johanna Porkola, Anne Keränen.

■ **Koiraväen joulujuhla** to 8.12. klo 18. Hirvijärven leirikeskuksen kodilla. Petteri Hämäläinen ja Anna-Mari Linna.

■ **Kauneimmat joululaulut ja Tarinatupa** ke 14.12. klo 18 Airakselan seurantalolla. Johanna Porkola, Reetta Karhunen. Seurakunnan ja Punaisen ristin yhteistilaisuus. Joululauluja, kahvia, arpajaiset.

Tunnelmallinen joululauluhetki pe 23.12. klo 8.30. Petteri Hämäläinen, Anne Keränen. Pohjois-Savon Osuuspankin Karttulan konttorilla. Tarjolla glögiä ja pipareita.

Jouluaaton hartaus Karttulan sairaalassa la 24.12. klo 12. Johanna Porkola, Anne Keränen.

Tapaninpäivän sanajumalanpalvelus ma 26.12. klo 13.30.

Petteri Hämäläinen, Anne Keränen. Jaakkolan kerhohuoneella.

KARTTULAN SYVÄNNIEMEN KIRKKO

■ **Perhekerkko- Joulunetsijä** su 18.12. klo 12. Johanna Porkola, Anne Keränen. Hilikka Ruppä, ja Anna-Kaisa Putkonen.

■ **Metsänväen joulurauhan julistus** su 18.12. klo 12.30. Petteri Hämäläinen, Anne Keränen. Lähtö kirkon parkkipaikalta. Piparit ja glögit. Järj. Kallaveden srk ja Syvänniemen kyläyhdistys.

■ **Kauneimmat joululaulut** su 18.12. klo 19. Johanna Porkola, Anne Keränen, Mari Vuola-Tanila. Kirkkokuoro ja ortodoksis-seurakunnan kuoro.

Joulukirkko su 25.12. klo 8. Sirpa Nummenheimo, Anne Keränen. Kirkkokuoro.

Lasten ja perheiden jouluhartaus Kallaveden kirkossa 14.12. klo 9.30

JOULUKONSERTTEJA

✚ **Kaavilaisten joulukonsertti** Kaavin kirkossa su 4.12. klo 18. Aliisa Lukkari-Syrjäniemi. Mukana paikallisia musiikin harrastajia. Vapaa pääsy.

✚ **Jani Wickholm – Jouluksi kotiin** Vehmersalmen kirkossa su 4.12. klo 18.

✚ **Joulun rauhaa-konsertti** Juankosken Ylösnousemuksen kirkossa su 4.12. klo 18. Satu Suhonen, laulu; Markku Uhlbäck, laulu ja Ari Satomaa, piano. Seinäjoen Tangomarkkinoilta tutuksi tulleet laulajat esittävät kauneimpia ja rakkaimpia joululauluja yksinlauluina sekä duettoina. Ohjelma 10 €.

✚ **Konservatorion oppilaiden joulukonsertti** Juankosken Ylösnousemuksen kirkossa ti 13.12. klo 18.

✚ **Tangomaestro 2016 -tangolaulukilpailun finalistien joulukonsertti** su 4.12. Maanangan kirkossa klo 14 ja Nilsin kirkossa klo 19. Konsertissa kauneimpia joululauluja laulavat Antti Holopainen, Terttu Korhonen

Tangolaulukilpailun finalistit

ja Päivi Pentikäinen Nilsistä, Pirjo Tossavainen ja Keijo Ikonen Kuopiosta sekä Sirja Suonpää- Väänänen Pornaisista ja Teemu Ahtonen Joensuusta. Konsertti koostuu kauneimmista tunnetuista joululauluista. Veikko Savolaisen lausunta sitoo konsertin laulut yhtenäiseksi joulukertomukseksi. Konsertissa on myös yhteislaulua. Laulut säestää pianisti Petri Herranen. Liput 10 € myydään ovelta.

✚ **Kuopion mieslaulajien joulukonsertti** Siilinjärven kirkossa su 4.12. klo 18. Solistina Kristiina Brask; Vesa Kajava, urut; johtaa Ossi Jauhainen. Ohjelma 10 €

Elias-oratorio

Felix Mendelssohnin *Elias* on yksi musiikinhistorian suosituimpia ja suurimpia kuoro-teoksia. Tuomiokirkossa sen esittävät Sibelius-Akatemian sinfoniaorkesteri johtajanaan Nils Schveckendiek (kuvasa) sekä Sibelius-Akatemian solistit ja kuoro.

Solisteina sopraanot Helianna Herkkola, Annuliina Ikäheimo, Auroora Marthens ja Anna-Maija Oka; altot Ruut Mattila, Maiju Vaahtoluoto ja Elli Vallinoja; tenori Heikki Hattunen ja bassot Kristian Lindroos (Helsinki) sekä Henri Tikkanen (Kuopio).

Librettoon on valittu kohtia van-

hasta testamentista, jotka tukevat teoksen dramaattista luonnetta. Yksi teoksen keskeisiä teemoja, uskontojen vastakkainasettelu, on hyvinkin ajankohtainen. Nils Schveckendiekin johtama esitys, jonka solisteina kuullaan useita Sibelius-Akatemian lauluprosjektijoita, lauletaan alkuperäisversion mukaan saksan kielellä.

Ohjelma 15 € kirkon ovelta ennen konsertin alkua.
Tuomiokirkossa la 10.12. klo 18.

TUOMIOKIRKKO

pe 9.12. klo 19
su 11.12. klo 15 ja 18
ma 12.12. klo 18
ma 26.12. klo 10 (messu)

TÄTILÄ

to 15.12. klo 18 Inkiläntie 7 B

ALAVAN KIRKKO

su 11.12. klo 16 (lapsiperheille)
su 18.12. klo 11 (messu)
su 18.12. klo 14 (in English)
su 18.12. klo 18

NEULAMÄEN KIRKKO

su 11.12. klo 18

SÄRKINIEMEN KOULU

to 15.12. klo 18 Lohkaretie 15

LEHTONIEMEN KERHOTILA

su 18.12. klo 16 (jumalanpalvelus)

RAVINTOLA RIO GRANDE

ti 13.12. klo 18 Särkiniementie 4

RIISTAVESI

ke 14.12. klo 18 Kurkharjun koulu
to 15.12. klo 18 Jänneviran Uudistalo
su 18.12. klo 16 kirkko (lapsiperheille)
su 18.12. klo 18 kirkko

JUANKOSKI

su 11.12. klo 18 Ylösnousemuksen kirkko
to 15.12. klo 18 seurakuntatalo
(lapsiperheille)

KAAVIN KIRKKO

su 18.12. klo 16

MUURUVESI

to 1.12. klo 18.30 Kivipappila
to 8.12. klo 18 seurakuntatalo
(lapsiperheille)
su 18.12. klo 19 kirkko

NILSIÄ

ke 30.11. klo 14 Lahukantie 94,
Pajulahti-Ranta-Sänkimäki
to 1.12. klo 18.30 Lehtomäentie 211,
Lehtomäen koti
pe 9.12. klo 19 Palonurmen NS-talo
la 10.12. klo 15 Pajulahden koulu
su 11.12. klo 19 kirkko
su 18.12. klo 16 seurakuntakoti
(lapsiperheille)
su 25.12. klo 17 Tahko Span sali

SÄYNEISEN SEURAKUNTAKOTI

ke 14.12. klo 18.30 (lapsiperheille)
su 18.12. klo 19

TUUSNIEMI

su 11.12. klo 16 kirkko
to 15.12. klo 18 Hirvola
pe 16.12. klo 18 Kojanlahden koulu
ke 21.12. klo 18 Teboil Tuusniemi

VEHMERSALMI

to 8.12. klo 12.30 Neuron
su 11.12. klo 16 (lapsiperheille) ja
klo 18 kirkko

KALLAVEDEN KIRKKO

su 11.12. klo 16 (lapsiperheille) ja klo 19
ma 26.12. klo 10 (messu)

PETOSEN SEURAKUNTATALO

su 11.12. klo 18

VEHMASMÄEN KAPPELI

ke 7.12. klo 19

HIRVILAHDEN KAPPELI

to 8.12. klo 18

KARTTULAN KIRKKO

su 11.12. klo 18

SYVÄNNIEMEN KIRKKO

su 18.12. klo 19

MAANINGAN KIRKKO

su 18.12. klo 15 (lapsiperheille) ja klo 18

PIHKAINMÄEN KOULU

to 8.12. klo 18

AIRAKSELAN SEURANTALO

torstai 14.12. klo 18

SOTKAN ONNI

su 18.12. klo 18 Pääharjunniementie 161

RAVINTOLA KÄSKYNKKÄ

ke 21.12. klo 19

**HAMINALAHDEN
NUORISOSEURANTALO**

ke 17.12. klo 16

PYHÄN JOHANNEKSEN KIRKKO

su 11.12. klo 16 ja 18
su 18.12. klo 16 ja 18

MÄNNISTÖN TEBOIL

ti 13.12. klo 6.30

RAVINTOLA AMPIAINEN

ke 14.12. klo 18

MELANKADUN TOIMINTAKESKUS

ke 21.12. klo 13

MÄNTYLÄN PALVELUTALO

to 22.12. klo 13

PUIJON KIRKKO

su 4.12. klo 16 (ruotsiksi)
su 11.12. klo 10 (lapsiperheille)
su 18.12. klo 19
ma 19.12. klo 19
ma 26.12. klo 19

RAVINTOLA ULLAN KROUVI

to 8.12. klo 18

PÄIVÄRANNAN PYSÄKKI

to 15.12. klo 18

POUKAMAN LEIRIKESKUS

su 18.12. klo 13

SIILINJÄRVEN KIRKKO

to 8.12. klo 18 (lapsiperheille)
su 11.12. klo 19
su 18.12. klo 16 ja klo 19
pe 6.1. klo 10

VUORELAN KIRKKO

su 11.12. klo 19
to 15.12. klo 18
su 18.12. klo 16 ja klo 19
pe 6.1. klo 13

MUUALLA SIILINJÄRVELLÄ

ke 7.12. klo 18 Pöljän koulu
ke 7.12. klo 19 Kunnanpaikka, Vuorela
ti 13.12. klo 18 Kuuslahden koulu
ti 13.12. klo 19 Simpan baari, Vuorela
ke 14.12. klo 18 Ruokoniemen leirikeskus
pe 16.12. klo 18 Kolmisopen koulu

Leikkaa
tälteen.

Kauneimmat Joululaulut on ollut osa suomalaista joulunviettoa jo yli 40 vuotta.

Laula itsellesi lämmin joulumieli ja anna apusi Suomen Lähetysseuran ulkomaantyöhön.
Anna lahjasi kolehtihaaviin tai osallistu muulla tavalla Lähetysseuran joulukeräykseen.

KUOPION EV.LUT.
SEURAKUNNAT

SIILINJÄRVEN
SEURAKUNTA

MAANINGAN KIRKKO

Maaningantie 33

Hiljaisuuden päivä la 3.12. klo 14. Raija Jokela. Lisätietoja ja ilmoittautumiset: hanna.rasa@evl.fi tai 040 4848 372.

Messu su 4.12. klo 10. Raija Jokela, Talvikki Attila-Pekonen. Nuorten musApa- ja musioi.

■ **Tango-Sawon Joululaulukonsertti** su 4.12. klo 14. Tangolaulajat laulavat joululauluja.

Itsenäisyyspäivän sanajumalanpalvelus ti 6.12. klo 10. Matti Pentikäinen, Anna-Mari Linna. Partiolaisten lupauksen-anto. Maaningan Maahiset. Itsenäisyyspäiväjuhla Maaninkatalolla.

■ **Joulukonsertti** la 10.12. klo 18. Talvikki Attila-Pekonen. Jorma Hynninen, baritoni ja Kalevi Kiviniemi, urut.

Messu su 11.12. klo 10. Raija Jokela, Talvikki Attila-Pekonen. Sydämillä-kuoro, Marjut Niemelä.

Perheiden jouluhartaus ti 13.12. klo 10. Raija Jokela, Talvikki Attila-Pekonen.

Messu su 18.12. klo 10. Veli Mäntynen, Talvikki Attila-Pekonen.

■ **Lasten kauneimmat joululaulut** su 18.12. klo 15. Petteri Hämäläinen, Talvikki Attila-Pekonen. Lapsikuoro Ilon Säteet ja nuorten musApaja.

■ **Kauneimmat joululaulut** su 18.12. klo 18. Petteri Hämäläinen, Talvikki Attila-Pekonen. Maaningan kirkkokuoro.

Maaningan koulujen joulukirkko ti 20.12. klo 9.15. Raija Jokela, Talvikki Attila-Pekonen.

Jouluaaton sanajumalanpalvelus la 24.12. klo 14. Raija Jokela, Talvikki Attila-Pekonen. Kirkkokuoro

Jouluaamun messu su 25.12. klo 8. Veli Mäntynen, Talvikki Attila-Pekonen. Soitinmusiikkia.

MAANINGAN MAANINKATALO

Maaingantie 32

Jouluaskarteluilta ke 30.11. klo 17.30.

Vapaaehtoisten kiitosjuhla ke 7.12. klo 17.30.

Pizzaperjantai ja lähetyksmyyjäiset pe 9.12. klo 11–13.

Rukouspiiri pe 9.12. klo 13.

Yksinäisten puurojuhla ke 14.12. klo 10.

Vartuneenväen joulupuurojuhla ke 14.12. klo 12. Raija Jokela, Talvikki Attila-Pekonen. Lapsikuoro Ilon Säteet.

Hetkinen Raamatun äärellä ke 21.12. klo 16 Vorloksossa.

MAANINGAN SEUTU – MUUT

Varaa matka oopperaan. Lapinlahdella toteutetaan rock-ooppera *Jeesus Kristus Supertähti*. Maaninkalaiset lähtevät bussilla 10.4.2017 klo 19 alkavaan esitykseen. Varattuna on 30 paikkaa. Varaa lippu 050 410 9253 / Margit Ruotsalainen.

Ystävänkammari Päivilässä ma 5.12. klo 13.

Olkari Päivilässä ma 5.12. klo 17.

Reipas perhekahvila ke 7.12. klo 9 Käär- melahden kyläkahmarissa.

■ **Kauneimmat joululaulut** to 8.12. klo 12 Riitta ja Matti Haikosella, Hannontantie 9.

Seurakuntapiirin pikkujoulu to 8.12. klo 12 Koistisella, Haatalantie 760.

Käsityöpiiri ma 12.12. klo 12. Satamatie 5.

Crux Cafe nuorten ilta to 15.12. klo 17.30. Satamatie 5.

Ilonpissarassa kinkkuarpoja la 17.12. saakka. Satamatie 5.

■ **Kauneimmat joululaulut Ainolassa** ma 19.12. klo 13.30, Mari Vuola-Tanila.

■ **Jouluaaton hartaus Ainolassa** la 24.12. klo 12.30, Raija Jokela, Talvikki Attila-Pekonen.

Tapaninpäivän messu Viljämässä ma 26.12. klo 13.30, Veli Mäntynen, Mari Vuola-Tanila.

MUUT

Hyvän hoidon päivä ke 30.11. klo 10.30. Rytlyn leirikeskuksessa omaishoitajille, hoidettaville ja kuljetuspalvelun piireissä oleville. Tuothan mukaan jonkun runon ym., minkä haluat jakaa kanssamme. Ilmoittautumiset diakoniatuomistoon 040 4848 332 ma klo 10–11. Voit jättää myös viestin vastaajaan.

Diakoniatyön päivystystä Karttulasella ja Maaningalla ei poikkeuksellisesti ole 29.12. Karttulasella ei päivystystä myöskään 5.1.2017.

Suruadresseja myynnissä diakonian hyväksi seurakunnan toimistossa, Rauhahaldentie 21.

Leväsen kammari ma 5.12. klo 13. *Tuikkikaan oi joulun tähtöset*. Joulupuuro ja jouluista ohjelmaa.

Esikoislestadiolaisten seurat su 11.12. klo 16 Vehmasmäen kappelissa. Seuraavan kerran 18.12. klo 16. Järj. Esikoislestadiolaiset.

Miesten sauna- ja sananilta pe 16.12. klo 17.30 Poukaman leirikeskuksessa. Veijo Olli. *Sana tuli lihaksi*. Iltaan kuuluvat sauna, uinti/avanto ja iltapala.

Männistö

Männistön seurakunnan toimisto 040 4848 379, ma–pe klo 9–15 mannisto@evl.fi

PYHÄN JOHANNEKSEN KIRKKO Kellolahdentie 8

040 4848 386

Hyvän Mielen Päivä ke 30.11. klo 11. Heikki Hyvärinen, Anne-Mari Mertanen. *Mikä on adventti?* Jouluretkelle ilmoittautuminen.

2. adventtisunnuntain messu su 4.12. klo 10. Heikki Hyvärinen, Aulikki Mäkinen, Tintti Tinkala.

Itsenäisyyspäivän suomalainen messu ti 6.12. klo 16. Salla Tyrväinen, Heikki Mononen.

Aarneen laulu -kuoron joulukonsertti pe 9.12. klo 18. Johtaa Valentina Pirinen. Vierailijana Kuopion Sotaveteraanien Mieskuoro. Klo 17.30 alkaen tarjolla glögiä ja pipareita.

3. adventtisunnuntain messu su 11.12. klo 10. Heikki Hyvärinen, Sanna Mertanen, Aulikki Mäkinen, Heikki Mononen. Nuorisotyönohjaaja Juha Mertanen eläkkeellelähdyshuila.

■ **Kauneimmat joululaulut** su 11.12. klo 16. Heikki Hyvärinen.

■ **Kauneimmat joululaulut** su 11.12. klo 18. Heikki Hyvärinen.

Äänien taika – Jouluinen lumo, Vox Polaris -kuoron joulukonsertti ti 13.12. klo 18.

Lasten jouluhartaus ke 14.12. klo 10. Heikki Hyvärinen, Sanna Mertanen, Salla Tyrväinen, Heikki Mononen, Tintti Tinkala.

Arkinen ateria to 15.12. klo 13. Jouluhartaus, Sami Mitsman. Joulupuuro 5 €.

■ **Markku Uhlbäckin joulukonsertti** pe 16.12. klo 18.

4. adventtisunnuntain messu su 18.12. klo 10. Sanna Mertanen, Salla Tyrväinen, Tintti Tinkala.

■ **Kauneimmat joululaulut** su 18.12. klo 16. Sanna Mertanen, Tintti Tinkala. Lapsikuoro, kirkkokuoro.

■ **Kauneimmat joululaulut** su 18.12. klo 18. Sanna Mertanen, Tintti Tinkala. Kirkkokuoro.

■ **Joulukonsertti** ti 20.12. klo 19. Sibelius-Akatemian Kuopion yksikön kuoro, johtaa Heikki Liimola. Vapaa pääsy.

Lasten ja perheiden jouluhartaus, jossa joulukuvaelma la 24.12. klo 15. Heikki Hyvärinen, Sanna Mertanen, Heikki Mononen.

Jouluyön messu la 24.12. klo 23. Heikki Hyvärinen, Sanna Mertanen, Tintti Tinkala.

Jouluaamun sanajumalanpalvelus su 25.12. klo 10. Sanna Mertanen, Salla Tyrväinen, Heikki Mononen. Päiväkuoro.

Tapaninpäivän joululaulukirkko ma 26.12. klo 18. Heikki Hyvärinen, Tintti Tinkala. Kirkkokuoro.

MUUT

Hartaus Mäntylän palvelutalolla to 8.12. klo 13.30. Salla Tyrväinen.

Männistön joulutori -tapahtuma Mäntylän palvelutalolla la 10.12. klo 12. Heikki Hyvärinen. Hartaus klo 13.

■ **Kauneimmat joululaulut Männistön Teboililla** ti 13.12. klo 6.30. Heikki Hyvärinen.

■ **Kauneimmat joululaulut ravintola Ampiaisessa** ke 14.12. klo 18. Sanna Mertanen.

Asukastupa Koillistuulen jouluhartaus to 15.12. klo 12. Heikki Hyvärinen, Tintti Tinkala.

Asukastupa Linnantuvan jouluhartaus pe 16.12. klo 9. Heikki Hyvärinen.

■ **Kauneimmat joululaulut Melankatu 10 toimintakeskuksessa** ke 21.12. klo 13. Aulikki Mäkinen.

■ **Kauneimmat joululaulut Mäntylän palvelutalolla** to 22.12. klo 13. Heikki Hyvärinen.

Jouluaaton hartaus Flodbergin kappelilla la 24.12. klo 13. Salla Tyrväinen.

Jouluaaton hartaus Pyhän Markuksen kappelilla la 24.12. klo 14. Salla Tyrväinen.

Ilmoittaudu ikoninmaalaukskurssille. Ikoninmaalaukskurssi vasta-alkajille: Maria. Ohjaajana ikonimaalari Kir-

si Lehto. Kokoontumiset ti 24.1., 7.2., 21.2., 21.3., 18.4. ja 2.5. klo 17–20, jatkuu syksyllä. Hinta 60 € (kevät) + vuoden tarvikkepaketti 80 €. Ilmoittautuminen 10.1. asti: www.kuopionseurakunnat.fi/manniston-seurakunta/ilmoittautumiset. Tiedustelut maksuvastuista ym. Salla Tyrväinen, 040 4848 320.

Puijon seurakunnan toimisto 040 4848 410, ma–pe klo 9–15 puijo@evl.fi

PUIJON KIRKKO

Taivaanpankontie 3

040 4848 419

Messun 11.12. valmistelu ke 30.11. klo 16.30. Mari Voutilainen, Joona Saraste.

Messu su 4.12. klo 10. Jaana Marjanen, Teemu Voutilainen, Anna Antikainen.

Viittomakielinen messu su 4.12. klo 13. Seppo Laukanen, Marjo Paakkari-Kettunen. Kirkkokahvit.

■ **De vackeraste jul-sångerna** su 4.12. klo 16. Jaana Marjanen, Tintti Tinkala.

Itsenäisyyspäivän sanajumalanpalvelus ti 6.12. klo 10.

Kari Kuula, Jaana Marjanen, Joona Saraste. Kuopion Sotaveteraanien mieskuoro, Valtteri Tuomikoski. Partiolupa-

uksen anto, Puijon Pakertajat.

Messun 18.12. valmistelu ke 7.12. klo 16.30. Teemu Voutilainen, Anna Antikainen.

■ **Perhemessu ja kaikenikäisten kekkerit kirkonmäellä** su 11.12. klo 10. Jaana Marjanen, Mari Voutilainen, Joona Saraste. Jousisoitinopiskelijoiden kvintetti.

Joulupuuro, perheiden kauneimmat joululaulut, jouluaskartelua, myyjäiset.

■ **Lauluyhtye Vox Novan joulukonsertti** su 11.12. klo 18. Ohjelma 10 €.

Suomalais-unkarilainen jouluhartaus ma 12.12. klo 18. Raili Pursiainen. Urkumusiikkia, Erkki Tuppurainen. Glögitarjoilu.

Lasten jouluhartaus ke 14.12. klo 9.15. Mari Voutilainen, Joona Saraste.

Puijon kamarikuoron joulukonsertti ke 14.12. klo 18. Anna Antikainen. Ohjelma 10 €.

Christmas Carols -jumalanpalvelus to 15.12. klo 19. Panu Pohjolainen, Jarkko Maukonen. John Mills. Kuopion nuorisokuoro, Jussi Mattila. Glögitarjoilu.

Messu su 18.12. klo 10. Mari Voutilainen, Teemu Voutilainen, Anna Antikainen. Puijolaisten Vaskiyhtye.

■ **Kauneimmat joululaulut** su 18.12. klo 19. Mari Voutilainen, Anna Antikainen. Lauluyhtye Täys8.

■ **Kauneimmat joululaulut** ma 19.12. klo 19. Joona Saraste. Maija Antikainen. Lauluryhmä Verso.

Jouluaaton perhejumalanpalvelus ja jouluseimen rakentaminen la 24.12. klo 15. Kari Kuula, Anna Antikainen.

Jouluyön messu la 24.12. klo 23. Kari Kuula, Jaana Marjanen, Teemu Voutilainen, Joona Saraste. Lauluryhmä Verso.

Jouluaamun jumalanpalvelus su 25.12. klo 8. Mari Voutilainen, Anna Antikainen. Sonja Koistinen, alttoviulu ja Katri Antikainen, sello.

Tapaninpäivän messu ma 26.12. klo 10. Kari Kuula, Teemu Voutilainen, Joona Saraste. Seppo Niskanen, laulu.

■ **Kauneimmat joululaulut vielä kerran** ma 26.12. klo 19. Jaana Marjanen, Anna Antikainen. Puijon kamarikuoron lauluryhmä.

MUUT

Lähetyksmyyjäiset, Puijontori la 3.12. klo 10. Myytävänä käsitoitit.

■ **Kauneimmat joululaulut, Ullan Krouvi** to 8.12. klo 18 Kari Kuula, Anna Antikainen. Lauluyhtye Täys8. Os. Puijonsarventie 27.

Ranta-Toivalan seurakuntapiiri, Ranta-Toivalantien 248 ti 13.12. klo 18.30. Aune Kumpulaisella. Maija Antikainen.

Hiljaisuuden retiriitti, ilmoittautuminen viimeistään ke 14.12. klo 23. www.kuopion-seurakunnat.fi/puijon-seurakunta/ilmoittautumiset. Retiriitti 13.–15.12.2017 Rytlyn leirikeskuksessa.

Ohjaajina Mari Voutilainen, Piio Lappalainen.

Hinta Puijon seurakuntalaiset 80 €, eläkeläiset, työttömät, opiskelijat 60 €. Muut 100 € / 80 €. Voit kysyä avustusta omasta seurakunnastasi.

■ **Kauneimmat joululaulut, Päivärannan Pysäkki** to 15.12. klo 18, Teemu Voutilainen, Anna Antikainen. Os. Lakeisuontie 1.

■ **Kauneimmat joululaulut, Poukama** su 18.12. klo 13, Teemu Voutilainen, Joona Saraste. Puijon kirkkokuoro, Päivärannan lauluryhmä. Os. Poukamantie 105.

Takkailla, Poukama ma 19.12. klo 19. Takkatuvalla. Jouluroukkuset. Heli Nuutinen.

■ **Jouluaaton hartaus (suomi-englanti) Puijon mäellä** la 24.12. klo 13. Teemu Voutilainen. Puijon kamarikuoron lauluryhmä. Puijon joulurauhan julistus.

DIAKONIAKESKUS

Kuopio

Diakoniakeskuksen diakoniatyöntekijät on tavoitettavissa ke 30.11. klo 8. puhelimitse arkisin. Jarmo Tarkkonen 040 4848 465, Stina Malinen 040 4848 466, vammaistyöntekijä Marjo Paakkari-Kettunen 040 4848 467.

Diakoniatyöntekijöiden vastaanotot ilman ajanvarausta alkavat osoitteessa Vuorikatu 21 ma 12.12. klo 10. Vastaanotot ovat ma ja ke klo 10–12. Joulutauko 24.12.2016–9.1.2017.

Kierrätysmyymälä avoinna maanantaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin klo 10–12 Keskuseurakuntatalolla, Suokatu 22 B-rapun pohjakerroksessa. Joulutauko 24.12.2016–9.1.2017.

JOULUKONSERTTEJA

Taas kaikki kauniit muistot

Suomalaisen säveltaiteen ehdottomaan kärkeen kuuluvien baritoni **Jorma Hynnisen** ja aikamme merkittävimpiin muusikoihin luokitellun urkutaiteilija **Kalevi Kiviniemen** klasisen tunnelmallinen joulukonsertti. Konsertissa kuullaan mm. Jean Sibeliuksen Joululaulut op. 1 sekä muuta tunnelmallista suomalaista jouluohjelmistoa.

Liput 15 €, ennakkoon: lippu.fi sekä tuntia ennen konserttia ovelta. Osa tuotosta hyväntekeväisyyteen.

Muuraveden kirkossa pe 9.12. klo 19 ja Maaningan kirkossa la 10.12. klo 18.

Jorma Hynninen ja Kalevi Kiviniemi

■ **Joulutunnelmia-joulukonsertti**, Iiris Rissanen ja kumppanit Riis-taveden seurakuntatalossa su 11.12. klo 18. Iiris Rissanen, Krista Väisänen, Johanna Nylund, Alina Salmi, Mari Hiltunen ja Sharon Mamedjarov. Laulu-, piano- ja haitarimusiikkia. Väliaika ja kahvitarjoilu.

■ **Kuopion mieslaulajien joulukonsertti** Alavan kirkossa ma 12.12. klo 18. Annastiina Tahkola, mezzosopraano; Vesa Kajava, urut; johtaa Ossi Jauhainen. Ohjelma 10 €.

■ **Joulukonsertti** Siilinjärven kirkossa ma 12.12. klo 19. Kuopion Seniorikuoro.

■ **Lounaskonsertti** Tuomiokirkossa ti 13.12. klo 12. Svetlana Perttu, urut.

■ **Haapaniemen koulun joulukonsertti** Alavan kirkossa ke 14.12. klo 18.

■ **Joulukonsertti** – Kuopion konservatorion Nilsin toimipisteen oppilaat Nilsin kirkossa ke 14.12. klo 18. Vapaa pääsy.

■ **Hyväntekeväisyyskonsertti** Alavan kirkossa to 15.12. klo 19. Kamarikuoro Loimu, johtaa Olli-Jaako Miettinen. Ohjelma 5 €.

■ **Mieskuoro Kuopio-Kvartetin joulukonsertti** Alavan kirkossa la 17.12. klo 18.

■ **Hyvää joulua! -joulukonsertti** Kallaveden kirkossa la 17.12. klo 18. KNOT-nuorisokuoro ja Ps5M-nuortenbändi. Vapaa pääsy, ohjelma 5 €.

■ **Hyvää joulua!** Kallaveden seurakunnan **KNOT-nuorisokuoro** on valmistanut laulavan joulukortin, jonka levyllä KNOT laulaa ja Ps5M soittaa. Kortin hinta on 5 €, josta tuotto kuoromatkaan. Kysy laulavaa

Kierrätysmyymälä suljettu ma 5.12. klo 10.
Katulahetyksen ja Diakoniakeskuksen ystävien joulujuhla ti 13.12. klo 17. Bussikuljetus Petosen seurakuntatalon pihasta klo 17, Neulamäen kirkolta klo 17.15 ja Maljalahdenkadulta kaupungintalon takaa klo 17.30. Paluu samaa reittiä tilaisuuden jälkeen. Jouluruokailu, Kauneimmat Joululaulut. Tilaisuus sekä bussikuljetus ovat maksuttomia. Henkilökohtainen ilmoittautuminen 5.12. mennessä: Jarmo Tarkkonen 040 4848 465, jarmo.tarkkonen@evl.fi; Martti Olsén 040 4848 371, martti.olsen@evl.fi. Ilmoittautuessasi tarvitsemme sinun tietojesi lisäksi läheisesi nimen ja puhelinnumeron.

PERHEASIAIN-NEUVOTTELUKESKUS

Asemakatu 7, Kuopio

Luottamuksellista keskusteluapua parisuhteen kysymyksissä. Yhteydenotot ma–pe klo 9–11 040 4848 480 tai sähköpostitse perheneuvonta.kuopio@evl.fi. Löydät meidät myös Facebookista: www.facebook.com/PNKkuopio

YHTEINEN NUORISO-JA OPPILAITOSTYÖ

Perjantaimessu Tuomiokirkossa pe 2.12. klo 19.

SIILINJÄRVI

Kirkkoherranvirasto ja taloustoimisto avoinna arkisin klo 9–11 ja 12–14 p. 017 288 4600 (khranvirasto), 017 288 4620 (talouststo). Haarahongantie 4, 71800 Siilinjärvi.
Kirkkoherranvirasto ja taloustoimisto avoinna ke 30.11. poikkeuksellisesti klo 9–11.
 www.siilinjarvenseurakunta.fi, www.facebook.com/siilinjarvenseurakunta
Kauneimpien Joululaulujen ajat ja paikat löytyvät yhtenäisesti liitteen sivulta 5.

SIILINJÄRVEN KIRKKO

Haarahongantie 2

II adventtisunnuntain messu su 4.12. klo 10.
Itsenäisyyspäivän juhla jumalanpalvelus ti 6.12. klo 10. Mukana Mieskuoro Lauluveikot. Messun jälkeen kunniakäynti sankarihautoilla ja juhla Isossa salissa.
Keskipäivän rukoushetki ke 7.12. klo 12.
Kauneimmat Joululaulut lapsiperheille to 8.12. klo 18.
III adventtisunnuntain messu su 11.12. klo 10.

Seuraava Kirkko ja koti ilmestyy 28.12.

Rauhanyhdistyksen seurakunta su 11.12. klo 15.
Kauneimmat Joululaulut su 11.12. klo 19, mukana Musiikkiopiston orkesteri joht. Anna Ronimus.
Joulukonsertti ma 12.12. klo 19, Kuopion Seniorikuoro.
Keskipäivän rukoushetki ke 14.12. klo 12.
Perhekirkko su 18.12. klo 10, kerholaisen joulukirkko.
Kauneimmat Joululaulut su 18.12. klo 16 mukana Sola Gratia -kuoro.
Kauneimmat Joululaulut su 18.12. klo 19.
Konsertti ti 20.12. klo 19 Marjaana Kaisa, Valtteri Tuomikoski, Vesa Kajava.
Keskipäivän rukoushetki ke 21.12. klo 12.
Lasten ja perheiden jouluaton hartaus la 24.12. klo 10.
Jouluaton hartaus la 24.12. klo 12, mukana Sola Gratia -kuoro.
Jouluaton hartaus la 24.12. klo 13.30.
Jouluaton hartaus la 24.12. klo 15.
Jouluamun jumalanpalvelus su 25.12. klo 8.
Tapaninpäivän messu ma 26.12. klo 10.
Keskipäivän rukoushetki 28.12. klo 12.

SIILINJÄRVEN SEURAKUNTATALO

Haarahongantie 4

Kahvila Huuli perjantaisin 2.–16.12. klo 9–12 kerhotilat.
Adventtiseurakunta (Siionin virsiä) to 1.12.2016 klo 14 Pieni sali.
Kehitysvammaisten KIVA-kerho to 1.12. klo 15 Päätysali.
Aikamiehet to 1.12. klo 18 Päätysali. Joululauluja kanttori Marjaana Kaiston kanssa. Aikamiesten jouluvierailu Vanhassa Pappilassa ja Akuliinassa ke 21.12. iltapäivällä.
Nuorten Perjantaikahvila pe 2.12. klo 18 Nuorisotila.
Sanan ja yhteyden ilta ma 5.12. klo 18.30 Pieni sali. Pekka Savolainen, Pekka Huttunen ja Unto Niskanen.
Omaishoitajakerho to 8.12. klo 13 Pieni sali. Joulupuuro, kahvit ja joululauluja.
Nuorten Perjantaikahvila pe 9.12. klo 18 Nuorisotila.
Gospel-lattarilauantai la 10.12. Gospel-lattareita ja afrikkalaista tanssia gospelmusiikkiin. Hinta 10 €/koko päivä tai 4 €/tunti. Ilm. viim. to 8.12. seurakunnan nettisivuilla tai jenni.shakya@evl.fi.
Lähtöksen joulumyyjäiset su 11.12. klo 11 Kahvio.
Mielenterveyskuntoutujiensa joulujuhla ke 14.12. klo 11–13 Iso sali. Ilm. 7.12. mennessä Riitta Korhonen 044 210 3330 tai Esko Kuronen 044 210 3339.
Siiliperheet – erityislasten ja vanhempien vertaisryhmä ke 14.12.

Muista myös verkkolehti kirkkojakoti.fi

klo 18 Nuorisotila. Joulupuuro ja askartelua. Lisätiedot 044728 4646.

Eläkeikäisten joulujuhla to 15.12. alkaa klo 12 kirkossa, jatko puurojuhlana Isossa salissa.

Raamattupiiri to 15.12. klo 18 Kokoushuone. Aihe: *Reformaattorin Raamattu*.
Nuorten Perjantaikahvila pe 16.12. klo 18 Nuorisotila.

VUORELAN KIRKKO

Rissalantie 2

Arjen Ateria to 1.12. klo 11.
Ilta messu su 4.12. klo 17.
Vuorelan Näpertäjät ma 5.12. klo 10 Ryhmähuone 3.
Donkkis-ilta kouluikäisille ke 7.12. klo 18.
Nuorten Perjantaikahvila pe 9.12. klo 18.
III adventtisunnuntain messu kirkossa 11.12. klo 13.
Kauneimmat Joululaulut su 11.12. klo 19. Kansainväliset joululaulut.
Miesten piiri ma 12.12. klo 18.
Vuorelan lähetyspiiri ti 13.12. klo 10.
Raamattu- ja rukouspiiri ti 13.12. klo 18.
Lapsiperheiden Kauneimmat Joululaulut to 15.12. klo 18. Mukana Lapsikuoro.
Sanajumalanpalvelus su 18.12. klo 13.
Kauneimmat Joululaulut su 18.12. klo 16. Mukana Gospelkuoro Lähde.
Kauneimmat Joululaulut su 18.12. klo 19. Mukana Mieskuoro Lauluveikot.
Jouluaton hartaus la 24.12. klo 14.
Jouluamun jumalanpalvelus su 25.12. klo 10.

MUUT

Kuuntelevia Kohtaamisia maanantaisin klo 10–11 Apteekki. Ei tapainpäivänä ma 26.12.
Pyylammin perhepyhäkoulu su 4.12. klo 11 Eeva ja Antti Savolainen, Nuottipolku 8.
Ystävän tupa ma 5.12. klo 9 Leppäkaarten kerho.
Risulantien kerho ma 5.12. klo 13 Risulantie 12, kerho.
Kauneimmat Joululaulut ke 7.12. klo 18 Pöljän koulu.
Kauneimmat Joululaulut ke 7.12. klo 19 Kunnonpaikka.
Vesijärven-Harjamäen lähetyspiiri joululaulujen merkeissä to 8.12. klo 18 Anja Vesterisellä Kalastajantie 16 B 10.
Arkkipyhäkoulu / Seurat su 4.12. klo 18 Leppäkaarten kerho.
Kauneimmat Joululaulut ti 13.12. klo 18 Kuuslahden koulu.
Kauneimmat Joululaulut ti 13.12. klo 19 Simpan baari, Vuorela.
Kauneimmat Joululaulut ke 14.12. klo 18 Ruokoniemen leirikeskus.
Akuliinan jouluhartaus to 15.12. klo 14, mukana myös Siilinjärven Invalidit.
Kauneimmat Joululaulut Ylösellä Salo-Mattila 31, Koivusaari to 15.12. klo 18.
Jouluhartaus Kasurilanmäen eräodalla to 15.12. klo 19.
Kauneimmat Joululaulut pe 16.12.

klo 18 Kolmisopen koulu.
Joulurauhan julistus Vuorelan Paasisalo ma 19.12. klo 18 yhdessä Kuopion ortodoksisen seurakunnan ja Vuorelan Kunnan kanssa. Mehu- ja piparitarjoilu.
Miestenpiiri Aikamiehet: Jouluvierailu Vanha Pappila ja Akuliina 21.12., aika ilm. myöhemmin.

JÄRJESTÖT

KANSAN RAAMATTUSEURA

Sanan Kulma, Tulliportinkatu 22, Kuopio

www.kansanraamattuseura.fi/kuopio, krs-kuopio@sana.fi, 020 7681660
Kaiken kansan joulujuhla Alavan kirkon srk-salissa su 4.12. klo 14. Joulusta ohjelmaa, arpajaiset, myyjäiset, kahvitarjoilu.
Evankeliumia arjessa L10T-opintopiiri Sanan Kulmalla ke 7.12. klo 18. Toivo Halonen.
Iloa ja yhteyttä elämään Sanan Kulmalla to 8.12. klo 13 *Tuoko joulu ilon elämään?* Lea Tuiremo.
Laulamme yhdessä joululauluja Sanan Kulmalla pe 9.12. klo 18. Marja Mäkelä kerhoto Intian työstä ja orpokodin lasten elämästä. Kolehdi orpokodin hyväksi.

HERÄTTÄJÄ-YHDISTYS

Kuninkaankatu 22, Kuopio

Toimipiste avoinna keskiviikkoisin klo 10–13, virsihetki klo 11–12. Saatavana HY:n ja Aholansaaren tuotteita.
Jouluseurat su 4.12. klo 18 keskusseurakuntatalolla.
Seurat ke 14.12. klo 18 Nilsin seurakuntakodilla.
Seurat ma 26.12. klo 19 Jouhilahdessa, Nilsissä. Vanhat Siionit.

KUOPION YMPÄRISTÖN

RAUHANYHDISTYS

Ahmatie 22, Kuopio

Joulumyyjäiset la 3.12. klo 16 (ruokailu) ja klo 17 myyjäiset Rauhanyhdistyksellä.
Yhteinen pyhäkoulu / Seurat su 4.12. klo 14 ja 15.30 Rauhanyhdistyksellä.
Seurat su 11.12. klo 14 ja 15.30 Rauhanyhdistyksellä.
Seurat su 18.12. klo 14 ja 15.30 Rauhanyhdistyksellä.
Seurat ma 26.12. klo 18 Rauhanyhdistyksellä.

POHJOIS-SAVON EV.LUT. KANSANLÄHETYS Sairaalakatu 11, Kuopio

Lyhtymessu Neulamäen kirkossa su 4.12. klo 16. Veijo Olli.
Sanan ja yhteyden ilta Siilinjärven srk-talolla ma 5.11. klo 18.30. Pekka Savolainen.
Sanan ja yhteyden ilta Juankosken srk-talolla ke 14.11. klo 18.30.
Sanan ja yhteyden ilta Tuusniemen srk-talolla ke 14.11. klo 18.30.
Lyhtyilta Lähetyskodilla su 18.12. klo 16.

SUOMEN LUTERILAINEN EVANKELIUMIYHDISTYS

Raamattu- ja lähetyspiiri to. 1.12. klo 19 Keskusseurakuntatalolla Aaronsissa.
Sanajumalanpalvelus to. 8.12. klo 18 Kansanlähetyksen Lähetyskodilla, Sairaalakatu 11.
 SLEY:n Itä-Suomen piirin työntekijä on Johannes Häkämies 050 321 2938, johannes.hakamies@sley.fi

NNKY

Suokatu 22 B, 4. krs, Kuopio

044 772 1928
 www.ywca.fi/paikallinen toiminta/kuopio
Kuoro to 8.12. klo 12 Eelimissä, Vuorikatu 29, Kohtaamispaikan joulujuhlassa.
Perinteinen NNKY:n joulujuhla keskusseurakuntatalon kahviossa su 18.12. klo 14.

AHOLANSAARI

Aholansaari suljettu 24.10.–22.1.
 Toimisto palvelee tänäkin aikana: puh. 050 4641 000 tai aholansaari@aholansaari.fi

SUOMEN RAAMATTUOPISTO

Koko kansan joulujuhla Juankosken seurakuntatalossa ke 14.12. klo 17.30. Mukana mm. Raimo Myrskyläinen, Jouko Kauhanen ja lauluryhmä Liekki. Joulupuuro, kirjapöytä, lähetysmyyjäiset.

KUOPION KRISTILLISET ELÄKELÄISET

Laulun ja Sanan tilaisuus pe 2.12. klo 14 Palvelukoti Lepolassa.
Joulujuhla + puuro, kahvi ja tortut ti 13.12. klo 12.30 Keskusseurakuntatalon kahviossa.
Lauluharjoitukset ma 12.12. klo 15 Lähetyskodissa, Sairaalakatu 11.

JOULURAUHA

Julistetaan joulurauha

- ✚ **Metsänväen joulurauha** julistetaan Syvänniemellä sunnuntaina 18.12. klo 12.30. Läheto kirkkopihasta Perhekirkon jälkeen. Tarjolla piparia ja glögiä.
- ✚ **Joulurauha** julistetaan myös Vuorelan Paasisalossa, maanantaina 19.12. klo 18, yhdessä Kuopion ortodoksisen seurakunnan ja Vuorelan Kunnan kanssa. Paikalla mehu- ja piparitarjoilu.
- ✚ Piispa **Jari Jolkkonen** julistaa jo perinteeksi muodostuneen **Saaristokaupungin joulurauhan** Keilantorilla keskiviikkona 21.22. klo 18.
- ✚ **Puijon joulurauhan julistus** kuullaan jälkeen suomeksi ja englanniksi Puijon mäellä, tornin juurella jouluaattona lauantaina 24.12. klo 13. Aattohartauden pitää pastori Teemu Voutilainen ja Puijon kamarikuoron lauluryhmä laulaa. Tilaisuus päättyy yhteiseen Maan ja niin kaunis -lauluun.

TIMO HARTIKAINEN

joulukorttia Richard Nichollsilta, puh. 040 4848 366 tai richard.nicholls@evl.fi

- ✚ **Kuusi tuntia joululauluja** Kallaveden kirkossa su 18.12. klo 11.30 alkaen. Klo 11.30–13.30 Mari Vuola-Tanila, lapsikuoro, nuorten lauluryhmä ja nuoria soittajia. Klo 13.30–15.30 Richard Nicholls, Dolce ja käsikellokerholaiset. Klo 15.30–17.30 Anna-mari Linna sekä kirkko- ja seniorikuoro.
- ✚ **Joulukonsertti Villeimät joululaulut** Tuomiokirkossa su 18.12. klo 18. Villeimät joululaulut on samaan aikaan sekä riemastuttava että tunnelmallinen joulukonsertti, jossa kuullaan sekä klassista- että viihdemusiikkia. Emma Piitulainen ja Samuli Moilanen, laulu. Joulurakkeri, johtaa Ville Koponen. Ohjelmat 10 € kirkon ovelta ennen konserttia.
- ✚ **Joulurauhaa-konsertti** Juankosken

Ylösnousemuksen kirkossa ma 19.12. klo 18.30. Juantehtaan Soittajat, johtajana Raimo Maaranen. Ohjelmassa joulusta musiikkia sekä yhteislauluja. Konsertti-ohjelman hinta on 10 €.

- ✚ **Konsertti** Siilinjärven kirkossa ti 20.12. klo 19. Marjaana Kaisto, Valtteri Tuomikoski, Vesa Kajava.
- ✚ **Joulukonsertti** Kallaveden kirkossa ke 21.12. klo 19. Valtteri Tuomikoski, laulu; Eeva Kivioja, urut ja Kallaveden kirkkokuoro Anna-Mari Linnan johdolla.
- ✚ **Kolme yötä jouluun -konsertti** Tuomiokirkossa to 22.12. klo 18. Kuopion nuorisokuoro, johtaa Jussi Mattila. Anna Pöyhönen, mezzosopraano. Johannes Rannankari, baritoni. Anu Pulkkinen, urut.
- ✚ **Joulukonsertti** Jorma Koponen ja Tuustytöt Tuusniemen seurakuntakodissa to 22.12. klo 18.

Mä suuren ilon ilmoitan maan kansoille nyt tulevan
Tervetuloa joulukirkkoon

TUOMIOKIRKKO

Jouluaaton perhejumalanpalvelus la 24.12. klo 15
 Jouluaaton vesper la 24.12. klo 17
 Jouluyön messu la 24.12. klo 23
 Jouluaamun sanajumalanpalvelus su 25.12. klo 7
 Kauneimmat joululaulut -messu ma 26.12. klo 10

ALAVAN KIRKKO

Jouluaaton jumalanpalvelus la 24.12. klo 13
 Jouluaaton yökirkko la 24.12. klo 23
 Joulupäivän jumalanpalvelus su 25.12. klo 11
 Tapaninpäivän messu ma 26.12. klo 11

NEULAMÄEN KIRKKO

Jouluaaton jumalanpalvelus la 24.12. klo 15

RIISTAVEDEN KIRKKO

Lasten ja perheiden joulukirkko la 24.12. klo 13
 Jouluaaton kirkko la 24.12. klo 15
 Jouluyön hartaus la 24.12. klo 23

RIISTAVEDEN SEURAKUNTATALO

Tapaninpäivän joululaulukirkko ma 26.12. klo 10

YLÖSNOUSEMUKSEN KIRKKO, JUANKOSKI

Jouluaaton jumalanpalvelus la 24.12. klo 15
 Jouluyön kynttiläkirkko la 24.12. klo 23
 Jouluaamun sanajumalanpalvelus su 25.12. klo 10
 Tapaninpäivän sanajumalanpalvelus ma 26.12. klo 10

KAAVIN KIRKKO

Jouluaaton hartaus ja kuvaelma la 24.12. klo 14
 Jouluyön messu la 24.12. klo 23
 Joulupäivän kynttiläkirkko su 25.12. klo 18

HAURANGIN NUORISOSEURAN TALO

Yhteinen maakirkko, Kaavi-Tuusniemi ma 26.12. klo 10
 Hoikantie 751.

MUURUVEDEN KIRKKO

Aattohartaus la 24.12. klo 13
 Sanajumalanpalvelus su 25.12. klo 8
 Sanajumalanpalvelus ma 26.12. klo 13

NILSIÄN KIRKKO

Jouluaaton jumalanpalvelus la 24.12. klo 15
 Jouluaamun sanajumalanpalvelus su 25.12. klo 8
 Joululaulumessu ma 26.12. klo 10

TAHKO SPAN SALI

Jouluaaton hartaus la 24.12. klo 14

SÄYNEISEN KIRKKO

Jouluaaton jumalanpalvelus la 24.12. klo 13
 Jouluaamun sanajumalanpalvelus su 25.12. klo 10
 Joululaulukirkko ma 26.12. klo 13

TUUSNIEMEN KIRKKO

Jouluaaton hartaus la 24.12. klo 16
 Jouluaamun kirkko su 25.12. klo 8

VEHMERSALMEN KIRKKO

Jouluaaton hartaus la 24.12. klo 15
 Jouluaamun sanajumalanpalvelus su 25.12. klo 8

VEHMERSALMEN SEURAKUNTAKOTI

Tapaninpäivän joululaulukirkko ma 26.12. klo 13

KALLAVEDEN KIRKKO

Jouluaaton perhekirkko la 24.12. klo 15
 Jouluaaton kynttiläkirkko la 24.12. klo 22
 Jouluaamun kirkko su 25.12. klo 8
 Kauneimmat joululaulut -messu ma 26.12. klo 10

KARTTULAN KIRKKO

Jouluaaton aattokirkot la 24.12. klo 14 ja klo 15

KARTTULAN SAIRAALA

Jouluaaton hartaus la 24.12. klo 12

JAAKKOLAN KERHOHUONE

Tapaninpäivän sanajumalanpalvelus ma 26.12. klo 13.30

KARTTULAN SYVÄNNIEMEN KIRKKO

Joulukirkko su 25.12. klo 8

MAANINGAN KIRKKO

Jouluaaton sanajumalanpalvelus la 24.12. klo 14
 Jouluaamun messu su 25.12. klo 8

AINOLA

Jouluaaton hartaus la 24.12. klo 12.30

VILJAMI

Tapaninpäivän messu ma 26.12. klo 13.30

PYHÄN JOHANNEKSEN KIRKKO

Lasten ja perheiden jouluhartaus, jossa joulukuvaelma la 24.12. klo 15
 Jouluyön messu la 24.12. klo 23
 Jouluaamun sanajumalanpalvelus su 25.12. klo 10
 Tapaninpäivän joululaulukirkko ma 26.12. klo 18

PUIJON MÄKI

Jouluaaton hartaus (suomi-englanti) la 24.12. klo 13

PUIJON KIRKKO

Jouluaaton perhejumalanpalvelus ja jouluseimen rakentaminen la 24.12. klo 15
 Jouluyön messu la 24.12. klo 23
 Jouluaamun jumalanpalvelus su 25.12. klo 8
 Tapaninpäivän messu ma 26.12. klo 10

SIILINJÄRVEN KIRKKO

Jouluaaton hartaus la 24.12. klo 10, klo 12
 Jouluaaton hartaus la 24.12. klo 13.30
 Jouluaaton hartaus la 24.12. klo 15
 Jouluaamun jumalanpalvelus su 25.12. klo 8
 Tapaninpäivän messu ma 26.12. klo 10

VUORELAN KIRKKO

Jouluaaton hartaus la 24.12. klo 14
 Jouluaamun jumalanpalvelus su 25.12. klo 10

Jouluhartaudet hautausmailla
VEHMASMÄEN KAPPELI

Jouluaaton hartaus la 24.12. klo 14
 Joulupäivän jumalanpalvelus su 25.12. klo 10

HIRVILAHDEN KAPPELI

Jouluaaton hartaus kaiken ikäisille la 24.12. klo 15

FLODBERGIN KAPPELI

Jouluaaton hartaus la 24.12. klo 13

PYHÄN MARKUKSEN KAPPELI

Jouluaaton hartaus la 24.12. klo 14

PUUTOSMÄEN HAUTAUSMAA

Jouluaaton hartaus la 24.12. klo 13

MURTOLAHDEN KAPPELI

Jouluaaton hartaus la 24.12. klo 15.30

HUSSONMÄEN KAPPELI

Jouluaaton hartaus to 24.12. klo 16.30

VUOTJÄRVEN HAUTAUSMAA

Jouluaaton hartaus la 24.12. klo 14.30

KUOPION EV. LUT.
SEURAKUNNAT

SIILINJÄRVEN
SEURAKUNTA

